

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B****ROZPORZĄDZENIE RADY (EWG) 2092/91**

z dnia 24 czerwca 1991 r.

w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych

(Dz.U. L 198 z 22.7.1991, str. 1)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► M1	Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 1535/92 z dnia 15 czerwca 1992 r.	L 162	15	16.6.1992
► M2	Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2083/92 z dnia 14 lipca 1992 r.	L 208	15	24.7.1992
► M3	Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 207/93 z dnia 29 stycznia 1993 r.	L 25	5	2.2.1993
► M4	Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2608/93 z dnia 23 września 1993 r.	L 239	10	24.9.1993
► M5	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 468/94 z dnia 2 marca 1994 r.	L 59	1	3.3.1994
► M6	Council Regulation (EC) No 1468/94 of 20 June 1994 (*)	L 159	11	28.6.1994
► M7	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2381/94 z dnia 30 września 1994 r.	L 255	84	1.10.1994
► M8	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1201/95 z dnia 29 maja 1995 r.	L 119	9	30.5.1995
► M9	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1202/95 z dnia 29 maja 1995 r.	L 119	11	30.5.1995
► M10	Rozporządzenie Rady (WE) nr 1935/95 z dnia 22 czerwca 1995 r.	L 186	1	5.8.1995
► M11	Commission Regulation (EC) No 418/96 of 7 March 1996 (*)	L 59	10	8.3.1996
► M12	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/97 z dnia 29 lipca 1997 r.	L 202	12	30.7.1997
► M13	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1900/98 z dnia 4 września 1998 r.	L 247	6	5.9.1998
► M14	Commission Regulation (EC) No 330/1999 of 12 February 1999 (*)	L 40	23	13.2.1999
► M15	Rozporządzenie Rady (WE) nr 1804/1999 z dnia 19 lipca 1999 r.	L 222	1	24.8.1999
► M16	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 331/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r.	L 48	1	19.2.2000
► M17	Rozporządzenie Komisji WE Nr 1073/2000 z dnia 19 maja 2000 r.	L 119	27	20.5.2000
► M18	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1437/2000 z dnia 30 czerwca 2000 r.	L 161	62	1.7.2000
► M19	Rozporządzenie Komisji WE nr 2020/2000 z dnia 25 września 2000 r.	L 241	39	26.9.2000
► M20	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 436/2001 z dnia 2 marca 2001 r.	L 63	16	3.3.2001
► M21	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2491/2001 z dnia 19 grudnia 2001 r.	L 337	9	20.12.2001
► M22	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 473/2002 z dnia 15 marca 2002 r.	L 75	21	16.3.2002
► M23	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 223/2003 z dnia 5 lutego 2003 r.	L 31	3	6.2.2003
► M24	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 599/2003 z dnia 1 kwietnia 2003 r.	L 85	15	2.4.2003
► M25	Rozporządzenie rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r.	L 122	1	16.5.2003
► M26	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2277/2003 z dnia 22 grudnia 2003 r.	L 336	68	23.12.2003
► M27	zmienione przez Rozporządzenie Komisji (WE) nr 779/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r.	L 123	63	27.4.2004
► M28	Rozporządzenie Rady (WE) nr 392/2004 z dnia 24 lutego 2004 r.	L 65	1	3.3.2004
► M29	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 746/2004 z dnia 22 kwietnia 2004 r.	L 122	10	26.4.2004
► M30	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1481/2004 z dnia 19 sierpnia 2004 r.	L 272	11	20.8.2004

(*) Akt ten nie został nigdy opublikowany w języku polskim.

► <u>M31</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2254/2004 z dnia 27 grudnia 2004 r.	L 385	20	29.12.2004
► <u>M32</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1294/2005 z dnia 5 sierpnia 2005 r.	L 205	16	6.8.2005
► <u>M33</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1318/2005 z dnia 11 sierpnia 2005 r.	L 210	11	12.8.2005
► <u>M34</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1336/2005 z dnia 12 sierpnia 2005 r.	L 211	11	13.8.2005
► <u>M35</u>	Rozporządzenie Rady (WE) nr 1567/2005 z dnia 20 września 2005 r.	L 252	1	28.9.2005
► <u>M36</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1916/2005 z dnia 24 listopada 2005 r.	L 307	10	25.11.2005
► <u>M37</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 592/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 r.	L 104	13	13.4.2006
► <u>M38</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 699/2006 z dnia 5 maja 2006 r.	L 121	36	6.5.2006
► <u>M39</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1851/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r.	L 355	88	15.12.2006
► <u>M40</u>	Rozporządzenie Rady WE nr 1791/2006 z dnia 20 listopada 2006 r.	L 363	1	20.12.2006
► <u>M41</u>	Rozporządzenie Rady WE nr 1991/2006 z dnia 21 grudnia 2006 r.	L 411	18	30.12.2006
► <u>M42</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 780/2006 z dnia 24 maja 2006 r.	L 137	9	25.5.2006
► <u>M43</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 394/2007 z dnia 12 kwietnia 2007 r.	L 98	3	13.4.2007
► <u>M44</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 807/2007 z dnia 10 lipca 2007 r.	L 181	10	11.7.2007
► <u>M45</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1319/2007 z dnia 9 listopada 2007 r.	L 293	3	10.11.2007
► <u>M46</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1517/2007 z dnia 19 grudnia 2007 r.	L 335	13	20.12.2007
► <u>M47</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 123/2008 z dnia 12 lutego 2008 r.	L 38	3	13.2.2008

zmienione przez:

► <u>A1</u>	Akt Przystąpienia Austrii, Szwecji i Finlandii	C 241	21	29.8.1994
► <u>A2</u>	Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	L 236	33	23.9.2003

sprostowane przez:

► <u>C1</u>	Sprostowanie, Dz.U. L 261 z 6.10.2007, str. 35 (2254/2004)
► <u>C2</u>	Sprostowanie, Dz.U. L 27 z 2.2.2007, str. 11 (1991/2006)

ROZPORZĄDZENIE RADY (EWG) 2092/91

z dnia 24 czerwca 1991 r.

**w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz
znakowania produktów rolnych i środków spożywczych**

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 43,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,uwzględniając opinie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

popyt konsumentów na ekologicznie produkowane artykuły rolne i środki spożywcze rośnie; przez to zjawisko powstaje nowy rynek dla produktów rolnych;

cena rynkowa na takie produkty jest wyższa, podczas gdy rodzaj produkcji wiąże się z mniej intensywnym użytkowaniem ziemi; dlatego, w kontekście reorientacji wspólnej polityki rolnej ten typ produkcji może przyczynić się do osiągnięcia równowagi między popytem a ofertą na produkty rolne, ochrony środowiska naturalnego i zachowania terenów wiejskich;

w odpowiedzi na rosnący popyt, produkty rolne i środki spożywcze wprowadzane są do obrotu z oznaczeniami deklarującymi lub sugerującymi, że te produkty pochodzą z produkcji ekologicznej lub produkowane są bez użycia syntetycznych chemikaliów;

niektóre Państwa Członkowskie przyjęły już przepisy i ustalenia kontrolne dotyczące używania takich oznaczeń;

ramy przepisów wspólnotowych dotyczących produkcji, etykietowania i kontroli umożliwiają ochronę produkcji ekologicznej, poprzez zapewnienie uczciwej konkurencji między producentami wyrobów oznakowanych w ten sposób oraz nadadzą rynkowi produktów ekologicznych wyraźniejszy profil poprzez zapewnienie przejrzystości na wszelkich etapach produkcji i przetwarzania poprawiając wiarygodność takich produktów w oczach konsumenta;

metody produkcji ekologicznej tworzą szczególny rodzaj produkcji na poziomie gospodarstwa rolnego; należy zapewnić, aby etykietowanie przetworzonych produktów odnoszące się do ekologicznych metod produkcji, związane było ze składnikami otrzymanymi tymi metodami;

w celu wprowadzenia w życie danych ustaleń, konieczne jest wprowadzenie wymogu elastycznych procedur, według których mogą być zmieniane, wzmacniane, lub dalej sprecyzowane niektóre szczegóły lub środki techniczne, w celu uwzględnienia uzyskanego doświadczenia; W odpowiednim czasie niniejsze rozporządzenie zostanie uzupełnione równoważnymi przepisami obejmującymi produkcje zwierzęcą;

w interesie producentów i nabywców produktów noszących oznakowania związane z metodami produkcji ekologicznej, należy ustanowić

⁽¹⁾ Dz.U. C 4 z 9.1.1990, str. 4; oraz
Dz.U. C 101 z 18.4.1991, str. 13

⁽²⁾ Dz.U. C 106 z 22.4.1991, str. 27.

⁽³⁾ Dz.U. C 182 z 23.7.1990, str. 12.

▼B

minimalne zasady, które muszą spełniać te produkty w celu zaprezentowania produktów z takimi oznakowaniami;

produkcja ekologiczna pociąga za sobą znaczne ograniczenia w stosowaniu nawozów i pestycydów mogących niekorzystnie oddziaływać na środowisko lub prowadzić do obecności pozostałości w produktach rolnych; w związku z tym, praktyki wspólnotowewchwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia muszą być zgodne z kodeksem postępowania we Wspólnocie w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia; ponadto, w przyszłości muszą być ustanowione zasady regulujące zatwierdzanie produktów, które mogą być używane w tego rodzaju działalności rolnej;

ponadto rolnictwo ekologiczne odbywa się z wykorzystaniem wielu różnorodnych metod uprawy i ograniczonym użyciu niesyntetycznych nawozów sztucznych i środków użyźniających glebę o niskiej rozpuszczalności;

ustanowione procedury umożliwiają, jeśli będzie konieczne, dodanie do załącznika I bardziej szczegółowych zapisów skierowanych na uniknięcie obecności niektórych syntetycznych środków chemicznych ze źródeł innych niż rolnictwo (skażenie środowiska) w produktach otrzymanych tymi metodami produkcji;

w celu zapewnienia zgodności z zasadami dotyczącymi produkcji należy poddać kontroli wszystkie etapy produkcji i obrotu;

wszystkie podmioty gospodarcze zajmujące się produkcją, przygotowaniem, przywozem lub obrotem, posiadające oznakowanie odnoszące się do metod produkcji ekologicznej, podlegają systemowi regularnych kontroli, spełniającemu minimalne wymagania Wspólnoty i wykonywanym przez właściwe organy kontroli i/lub przez zatwierdzone organy nadzorujące; konieczne jest wprowadzenie wymogu dla wspólnotowego oznakowania kontroli, które ma być widoczne na etykietach danych produktów,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Zakres

▼M15

Artykuł 1

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do następujących produktów, jeżeli są one lub mają być oznakowane odnośnie do metody produkcji ekologicznej:

- a) nieprzetworzone produkty rolne pochodzenia roślinnego; a także zwierzęta gospodarskie i nieprzetworzone produkty zwierzęce, w zakresie w jakim wprowadzono w załącznikach I i III odnośne zasady produkcji i szczególne reguły kontroli;
- b) przetworzone produkty rolne pochodzenia roślinnego i produkty zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi przygotowane głównie z jednego lub więcej składników pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego;
- c) pasze, mieszanki paszowe i materiały paszowe nieujęte w lit. a) od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, określonego w ust. 3.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy w załączniku I nie ustanowiono szczegółowych zasad produkcji dla niektórych gatunków zwierząt, dla tych gatunków i produktów pochodnych, z wyłączeniem akwakultury i produktów akwakultury, stosuje się przepisy art. 5 odnośnie do etykietowania i art. 8 i 9 odnośnie do kontroli. Do czasu wprowadzenia szczegółowych zasad produkcji stosuje się

▼ M15

przepisy krajowe lub, w razie ich braku, własne normy przyjęte i uznane przez Państwa Członkowskie.

3. Komisja, nie później niż dnia 24 sierpnia 2001 r., zaproponuje przyjęcie rozporządzenia zgodnie z procedurą w art. 14 ustanawiającą wymagania dotyczące etykietowania, jak również wymagania dotyczące kontroli oraz środki ostrożności odnośnie do dla produktów określonych w ust. 1 lit. c), w zakresie w jakim wymagania te wiążą się z metodą produkcji ekologicznej.

Do czasu przyjęcia rozporządzenia wskazanego w akapicie pierwszym, dla produktów określonych w ust. 1 lit. c) stosuje się przepisy krajowe zgodnie z prawem wspólnotowym lub, w razie ich braku, własne normy przyjęte i uznane przez Państwa Członkowskie.

▼ M28*Artykuł 2*

Do celów niniejszego rozporządzenia produkt uważa się za oznakowany jako pochodzący z gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną wówczas, gdy na etykiecie, materiałach reklamowych lub dokumentach handlowych taki produkt lub jego składniki, lub materiały paszowe opisane są przez oznaczenia sugerujące nabywcy, że produkt, jego składniki lub materiały paszowe zostały uzyskane zgodnie z zasadami produkcji ustanowionymi w art. 6. W szczególności następujące określenia, ich zwyczajowe pochodne (takie jak bio, eko itd.) lub zdrobnienia stosowane samodzielnie, jak i w połączeniu, są uznawane za określenia stosujące się do metody produkcji ekologicznej w całej Wspólnocie, w każdym języku wspólnotowym, chyba że takie określenia są stosowane do produktów rolnych wchodzących w skład środków spożywczych lub w sposób całkowicie oczywisty nie pozostają w żadnym związku z metodą produkcji:

▼ M40

— w języku bułgarskim: биологичен,

▼ M28

— w języku hiszpańskim: ecológico,
 — w języku duńskim: økologisk,
 — w języku niemieckim: ökologisch, biologisch,
 — w języku greckim: βιολογικό,
 — w języku angielskim: organic,
 — w języku francuskim: biologique,
 — w języku włoskim: biologico,
 — w języku niderlandzkim: biologisch,
 — w języku portugalskim: biológico,

▼ M40

— w języku rumuńskim: ecologic,

▼ M28

— w języku fińskim: luonnonmukainen,
 — w języku szwedzkim: ekologisk.

▼ M15*Artykuł 3*

Niniejsze rozporządzenie stosuje się, bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych lub przepisów krajowych, zgodnie z prawem wspólnotowym, dotyczących produktów określonych w art. 1, takich jak przepisy regulujące produkcję, przygotowanie, wprowadzanie do obrotu, etykietowanie i kontrolę, włącznie

▼M15

z prawodawstwem w zakresie środków spożywczych i żywienia zwierząt.

▼B**Definicje***Artykuł 4*

Do celów niniejszego rozporządzenia:

1) „etykietowanie” oznacza słowa, dane szczegółowe, znaki towarowe, nazwy firmowe, ilustracje lub symbole na opakowaniach, dokumentach, uwagach, etykietach, pierścieniach lub zamknięciach towarzyszących lub odnoszących się do produktu określonego w art. 1;

▼M10

2) „produkcja” oznacza czynności przeprowadzane w gospodarstwie rolnym zaangażowanym w produkcję, pakowanie oraz wstępne etykietowanie produktów produkcji ekologicznej produktów rolnych produkowanych w tym gospodarstwie;

▼M15

3) „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania i/lub przetwarzania produktów rolnych (włącznie z ubojem i rozbiorem produktów zwierzęcych), a także pakowania i/lub wprowadzania zmian w etykietowaniu dotyczącym prezentacji metody produkcji ekologicznej świeżych, konserwowanych i/lub przetworzonych produktów;

▼B

4) „obrot” oznacza przechowywanie lub wystawianie, oferowanie do sprzedaży, sprzedaż, dostarczanie lub każda inna forma wprowadzenia do obrotu;

5) „podmiot gospodarczy” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która produkuje, przygotowuje lub przywozi z państw trzecich w celu późniejszego obrotu, produkty określone w art. 1, lub kogoś, kto wprowadza do obrotu takie produkty;

▼M10

6) „składniki” oznaczają substancje, łącznie z dodatkami stosowanymi w przygotowaniu produktów wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. b), jak określono w art. 6 ust. 4 dyrektywy 79/112/EWG z dnia 18 grudnia 1978 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do etykietowania, prezentacji i reklamowania środków spożywczych przeznaczonych na sprzedaż konsumentowi końcowemu;

▼B

7) „środki ochrony roślin” oznacza produkty zgodne z definicją art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 79/117/EWG z dnia 21 grudnia 1978 r. zakazującej wprowadzania do obrotu i stosowania środków ochrony roślin zawierających niektóre substancje czynne⁽¹⁾, ostatnio zmienionej dyrektywą 89/365/EWG⁽²⁾;

8) „detergenty” oznacza substancje i preparaty w rozumieniu dyrektywy Rady 73/404/EWG z dnia 22 listopada 1973 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do detergentów⁽³⁾ ostatnio zmienionej dyrektywą 86/94/EWG⁽⁴⁾ która przeznaczona jest do oczyszczania niektórych produktów określonych w art. 1 ust. 1 lit. a);

⁽¹⁾ Dz.U. L 33 z 8.2.1979, str. 36.

⁽²⁾ Dz.U. L 159 z 10.6.1989, str. 58.

⁽³⁾ Dz.U. L 347 z 17.12.1973, str. 51.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 80 z 25.3.1986, str. 51.

▼ **M10**

- 9) „paczkowany środek spożywczy” oznacza każdą pojedynczą sztukę, jak określono w art. 1 ust. 3 lit b) dyrektywy 79/112/EWG;
- 10) „wykaz składników” oznacza wykaz określony w art. 6 dyrektywy 79/112/EWG;

▼ **M15**

- 11) „produkcja zwierzęca” oznacza produkcję domowych lub udomowionych zwierząt lądowych (włącznie z owadami) lub gatunków wodnych hodowanych w wodzie słodkiej, słonej lub słonawej. Za produkcję ekologiczną nie uważa się produktów pochodzących z łowiectwa ani z rybołówstwa zwierząt dzikich;
- 12) „organizm genetycznie zmodyfikowany (GMO)” oznacza każdy organizm określony w art. 2 dyrektywy Rady 90/220/EWG z dnia 23 kwietnia 1990 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych ⁽¹⁾;
- 13) „pochodna GMO” oznacza substancję wyprodukowaną przez lub z GMO, ale niezawierającą GMO;
- 14) „użycie GMO lub pochodnych GMO” oznacza użycie ich jako środków spożywczych, składników żywnościowych (łącznie z dodatkami i przyprawami), środków pomocniczych używanych w przetwórstwie (łącznie z substancjami rozpuszczającymi), pasz, mieszanek paszowych, materiałów paszowych, dodatków paszowych, środków pomocniczych używanych w przetwórstwie pasz, niektórych produktów stosowanych w żywieniu zwierząt (zgodnie z dyrektywą 82/471/EWG) ⁽²⁾, środków ochrony roślin, weterynaryjnych produktów leczniczych, nawozów, środków do użyzniania gleby, nasion, roślinnego materiału reprodukcyjnego i zwierząt gospodarskich;
- 15) „weterynaryjne produkty lecznicze” oznaczają produkty określone w art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 65/65/EWG z dnia 26 stycznia 1965 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do leków gotowych ⁽³⁾;
- 16) „weterynaryjne homeopatyczne produkty lecznicze” oznaczają produkty określone w art. 1 ust. 1 dyrektywy Rady 92/74/EWG z dnia 22 września 1992 r., rozszerzającej zakres zastosowania dyrektywy 81/851/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych lub działań administracyjnych dotyczących weterynaryjnych produktów leczniczych i ustanawiająca dodatkowe przepisy w odniesieniu do weterynaryjnych homeopatycznych środków leczniczych ⁽⁴⁾;
- 17) „pasze” oznaczają produkty określone w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 79/373/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie obrotu mieszankami paszowymi ⁽⁵⁾;
- 18) „materiały paszowe” oznacza produkty określone w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 96/25/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. sprawie obrotu materiałami paszowymi, zmieniająca dyrektywy 70/524/EWG, 74/63/EWG, 82/471/EWG i 93/74/EWG oraz uchylająca dyrektywę 77/101/EWG ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. L 117 z 8.5.1990, str. 15. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 97/35/WE (Dz.U. L 169 z 27.6.1997, str. 72).

⁽²⁾ Dz.U. L 213 z 21.7.1982, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 1999/20/WE (Dz.U. L 80 z 25.3.1999, str. 20).

⁽³⁾ Dz.U. 22 z 9.2.1965, str. 369. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 93/39/EWG (Dz.U. L 214 z 24.8.1993, str. 22).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 297 z 13.10.1992, str. 12.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 86 z 6.4.1979, str. 30. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/87/WE (Dz.U. L 318 z 27.11.1998, str. 43).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 125 z 23.5.1996, str. 35. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/67/WE (Dz.U. L 261 z 24.9.1998, str. 10).

▼M15

- 19) „mieszanki paszowe” oznaczają produkty określone w art. 2 lit. b) dyrektywy Rady 79/373/EWG;
- 20) „dodatki paszowe” oznaczają produkty określone w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 70/524/EWG z dnia 23 listopada 1970 r. dotyczącej dodatków paszowych ⁽¹⁾;
- 21) „niektóre produkty stosowane w żywieniu zwierząt” oznaczają produkty pokarmowe w zakresie ustalonym dyrektywą Rady 82/471/EWG z dnia 30 czerwca 1982 r. dotycząca niektórych produktów stosowanych w żywieniu zwierząt;
- 22) „jednostka/gospodarstwo/hodowla produkcji ekologicznej” oznacza jednostkę, gospodarstwo lub hodowlę zgodne z zasadami niniejszego rozporządzenia;
- 23) „pasze/materiały paszowe produkowane metodami ekologicznymi” oznaczają pasze/materiały paszowe produkowane zgodnie z zasadami produkcji ustanowionymi w art. 6;
- 24) „pasze/materiały paszowe w okresie konwersji” oznaczają pasze/materiały paszowe otrzymywane zgodnie z zasadami produkcji określonymi w art. 6, z wyłączeniem okresu konwersji, w którym zasady te obowiązują przez przynajmniej jeden rok przed zbiorem plonów;
- 25) „pasze konwencjonalne/materiały paszowe” oznaczają pasze/-materiały paszowe nieobjęte kategoriami określonymi w ust. 23 i 24.

▼B**Etykietowanie***Artykuł 5*

1. Etykietowanie i reklamowanie produktu określonego w art. 1 ust. 1 lit. a) może odnosić się do ekologicznych metod produkcji tylko, gdy:
 - a) takie oznakowanie wykazuje jednoznacznie, że odnosi się do metod produkcji rolnej;
 - b) produkt był produkowany zgodnie z przepisami ustanowionymi w ►**M10** art. 6 ◀ lub był przywożony z państwa trzeciego zgodnie z ustaleniami ustanowionymi w art. 11;
 - c) produkt był produkowany lub przywożony przez podmiot gospodarczy, do którego stosuje się środki kontroli ustanowione w art. 8 i 9;

▼M10

- d) w przypadku produktów przygotowanych po dniu 1 stycznia 1997 r. etykietowanie odnosi się do nazwy i/lub numeru kodu organu kontroli lub jednostki kontrolującej, którym podlega podmiot gospodarczy. Państwa Członkowskie decydują, czy należy wymagać odniesienia do nazwy i/lub numeru kodu oraz powiadają o tym Komisję.

3. Etykietowanie i reklamowanie produktu wymienionego w art. 1 ust. 1 lit. b) może odnosić się, w opisie sprzedaży produktu, do metod produkcji ekologicznej tylko wówczas, gdy:

- a) przynajmniej 95 % jego składników pochodzenia rolniczego jest produktami uzyskanymi zgodnie z zasadami ustanowionymi

⁽¹⁾ Dz.U. L 270 z 14.12.1970, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem Komisji (WE) nr 45/1999 (Dz.U. L 6 z 21.1.1999, str. 3).

▼M10

w art. 6 lub przywożonymi z państw trzecich w ramach reżimu ustanowionego w art. 11 lub pochodzi z tych produktów;

- b) wszystkie inne składniki pochodzenia rolnego zawarte w produkcie zostały ujęte w załączniku VI sekcja C lub zostały tymczasowo zatwierdzone przez Państwo Członkowskie zgodnie ze środkami wykonawczymi przyjętymi w miarę potrzeb na podstawie ust. 7;
- c) produkt zawiera wyłącznie substancje wymienione w załączniku VI sekcja A jako składniki pochodzenia nierolniczego;
- d) produkty lub ich składniki pochodzenia rolniczego określone w lit. a) nie były poddane zabiegom z zastosowaniem substancji niewymienionych w załączniku VI sekcja B;
- e) produkt lub jego składniki nie były poddane zabiegom zużycie promieniowania jonizującego;
- f) produkt został przygotowany lub przywieziony przez podmiot gospodarczy, do którego stosuje się środki kontroli ustanowione w art. 8 i 9;
- g) w przypadku produktów przygotowanych po dniu 1 stycznia 1997 r. etykietowanie odnosi się do nazwy lub numeru kodu organu kontroli lub jednostki kontrolującej, którym podlega podmiot gospodarczy wykonujący ostatnią czynność przygotowawczą. Państwa Członkowskie postanowią, czy należy wymagać odniesienia do nazwy i/lub numeru kodu oraz powiadomią o tym Komisję.

Oznaczenia odnoszące się do metod produkcji ekologicznej muszą jasno określać, że związane są one z metodą produkcji rolnej, a także musi im towarzyszyć odniesienie do danych składników pochodzenia rolniczego, chyba że takie odniesienie zawarto wyraźnie w wykazie składników;

▼M15

- h) produkt wytworzono bez użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych i/lub produktów otrzymywanych z tych organizmów.

3a. ►**A2** W drodze odstępstwa od przepisów ust. 1 do 3, znaki towarowe, które zawierają oznaczenie wskazane w art. 2 mogą być nadal używane do dnia 1 lipca 2006 r. w zakresie etykietowania i reklamowania produktów, które nie spełniają wymogów niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że:

- wniosek o zarejestrowanie znaku towarowego został zgłoszony przed dniem 22 lipca 1991 r. — chyba że stosuje się drugi akapit poniżej — i rejestracja jest zgodna z pierwszą dyrektywą Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającą na celu zbliżenie ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do znaków towarowych ⁽¹⁾, oraz
- znakowi towarowemu już towarzyszy jasne, widoczne i łatwe do odczytania oznakowanie informujące, iż produkty nie są wytworzone zgodnie z metodą produkcji ekologicznej określoną w tym rozporządzeniu.

Dzień zgłoszenia wniosku, o którym mowa w pierwszym tiret pierwszego akapitu powyżej stanowi dla Finlandii, Austrii, Szwecji dzień 1 stycznia 1995 r. a dla Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji dzień 1 maja 2004 r. ◀

▼M10

⁽¹⁾ Dz.U. L 40, z 11.2.1989, str. 1. Dyrektywa zmieniona przez decyzję 92/10/EWG (Dz.U. L 6 z 11.1.1992, str. 35).

▼M10

4. Składniki pochodzenia rolniczego mogą być ujęte w załączniku VI sekcja C tylko w przypadku, gdy ich pochodzenie rolnicze zostanie poświadczane, a ilości produkowane we Wspólnocie nie są wystarczające zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 6 lub nie mogą być przywożone z państw trzecich, zgodnie z przepisami ustanowionymi w art. 11.

5. Produkty roślinne etykietowane lub reklamowane zgodnie z ust. 1 lub 3 mogą nosić oznakowania odnoszące się do konwersji na metodę produkcji ekologicznej, pod warunkiem że:

▼M10

- a) całkowicie spełnia wymogi określone w ust. 1 lub ust. 3, odpowiednio, z wyłączeniem wymogu dotyczącego długości okresu konwersji określonego w ust. 1 załącznika I;
- b) spełniony jest okres konwersji co najmniej dwunastu miesięcy przed zbiorem plonów;
- c) dane oznaczenia nie wprowadzają nabywcy produktu w błąd co do różnicy między danym produktem a produktami, które spełniają wszystkie wymogi ust. 1 i 3. Po dniu 1 stycznia 1996 r. takie oznaczenie musi brzmieć: „produkt w trakcie konwersji na rolnictwo ekologiczne”, a jego kolor, wielkość i styl czcionki nie mogą być bardziej widoczne niż opis handlowy produktu; w tym oznaczeniu wyrazy „rolnictwo ekologiczne” nie mogą być lepiej widoczne niż wyrazy: „produkt w trakcie konwersji na”;

▼M15

- d) produkt zawiera tylko jeden składnik roślinny pochodzenia rolnego;

▼M10

- e) dla produktów przygotowanych po dniu 1 stycznia 1997 r. etykietowanie odnosi się do nazwy i/lub numeru kodu organu kontroli lub jednostki kontrolującej, którym podlega podmiot gospodarczy wykonujący ostatnią czynność związaną z wytwarzaniem lub przygotowaniem produktu. Państwa Członkowskie postanowią, czy należy wymagać odniesienia do nazwy i/lub numeru kodu, o czym powiadomią Komisję;

▼M15

- f) produkt wytworzono bez użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych i/lub produktów otrzymanych z takich organizmów.

▼M10

5a. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 3 etykietowanie i reklamowanie produktu, jak określono w art. 1 ust. 1 lit. b), może odnosić się do oznaczeń dotyczących metod produkcji ekologicznej jedynie w przypadku gdy:

- a) przynajmniej 95 % jego składników pochodzenia rolniczego jest produktami uzyskanymi zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 6 lub przywożonymi z państw trzecich w ramach reżimu ustanowionego w art. 11 lub pochodzi z tych produktów;
- b) wszystkie inne składniki produktu pochodzenia rolniczego ujęte są w załączniku VI sekcja C lub zostały tymczasowo zatwierdzone przez Państwo Członkowskie zgodnie ze środkami wykonawczymi przyjętymi w miarę potrzeb na podstawie art. 7;
- c) oznaczenia odnoszące się do metod produkcji ekologicznej zawarte są w wykazie składników i wiążą się tylko z tymi składnikami, które otrzymane zostały zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 6 lub przywiezione z państw trzecich zgodnie z zasadami określonymi w art. 11; prezentowane są w tym samym kolorze oraz za pomocą tej samej wielkości i stylu czcionki, jak inne oznaczenia w wykazie składników. Takie oznaczenia muszą również pojawić się jako odrębne oświadczenie w tym samym polu widzenia, co opis handlowy wraz

▼M10

z informacją o procentowej zawartości składników pochodzenia rolniczego, które zostały otrzymane zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 6 lub przywiezione z państw trzecich na podstawie warunków określonych w art. 11. Kolor, wielkość ani styl czcionki, jakim opatrzone oświadczenie, nie mogą być bardziej widoczne niż opis handlowy produktu. Oświadczenie powinno brzmieć następująco: „X % składników pochodzenia rolniczego zostało wyprodukowanych zgodnie z zasadami produkcji ekologicznej”;

- d) produkt zawiera jedynie substancje wymienione w załączniku VI sekcja A, jako składniki pochodzenia nierolniczego;
- e) produkt lub jego składniki pochodzenia rolniczego określone w lit. a) nie zostały poddane zabiegom z zastosowaniem substancji niewymienionych w załączniku VI sekcja B;
- f) produkt lub jego składniki nie zostały poddane przetwarzaniu obejmującemu użycie promieniowania jonizującego;
- g) produkt został przygotowany lub przywieziony przez podmiot gospodarczy, która podlega środkom kontroli ustanowionym w art. 8 i 9;
- h) w przypadku produktów przygotowanych po dniu 1 stycznia 1997 r. etykietowanie odnosi się do nazwy i/lub numeru kodu organu kontroli lub jednostki kontrolującej, którym podlega podmiot gospodarczy wykonujący ostatnią czynność związaną z produkcją lub przygotowaniem produktu. Państwa Członkowskie decydują, czy należy wymagać odniesienia do nazwy i/lub numeru kodu oraz powiadomią o tym Komisję;

▼M15

- i) produkt wytworzono bez użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych i/lub produktów otrzymanych z takich organizmów.

▼M10

6. Podczas okresu przejściowego upływającego dnia 31 grudnia 1997 r. etykietowanie oraz reklama produktu określonego w art. 1 ust. 1 lit. b), przygotowanego częściowo ze składników niespełniających wymogów ust. 3 lit. a), może odnosić się do metod produkcji ekologicznej, pod warunkiem że:

- a) co najmniej 50 % składników pochodzenia rolniczego spełnia wymogi określone w ust. 3 lit. a);
- b) produkt spełnia wymogi określone w ust. 3 lit. c), d), e) i f);
- c) oznaczenia odnoszące się do metod produkcji ekologicznej:
 - pojawiają się tylko w wykazie składników, przewidzianych w dyrektywie 79/112/EWG, zmienionej ostatnio dyrektywą 89/395/EWG,
 - odnoszą się w sposób jednoznaczny tylko do składników otrzymanych zgodnie z zasadami określonymi w art. 6 lub przywiezionych na warunkach ustanowionych w art. 11;
- d) składniki i ich względne poziomy pojawiają się w wykazie składników w kolejności malejącej według wagi;
- e) oznaczenia w wykazie składników prezentowane są w tym samym kolorze i za pomocą tej samej wielkości i stylu czcionki.

▼B

7. Szczegółowe zasady wykonania przepisów niniejszego artykułu mogą być ustanowione zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14.

▼M10

8. Wyczerpujące wykazy substancji i produktów określonych w ust. 3 lit. b), c) i d) oraz w ust. 5a lit. b), d) i e) ustanawia się

▼M10

w załączniku VI sekcja A, B i C, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14.

▼B

Można określić warunki używania i wymogi dotyczące składu tych składników i substancji.

Jeżeli Państwo Członkowskie wyraża opinię, że produkt powinien być dodatkowo umieszczony w wyżej wspomnianych wykazach lub że należy dokonać w tym celu zmiany tych wykazów, powinno zapewnić, żeby dokumentacja podawała przyczyny włączenia lub zmian i była oficjalnie wysłana do innych Państw Członkowskich i Komisji która przedkłada te dokumenty komitetowi, określönemu w art. 14.

▼M10

9. W celu obliczenia wartości procentowych określonych w ust. 3 i 6 stosuje się zasady przewidziane w art. 6 i 7 dyrektywy 79/112/EWG.

▼M15

10. W produkcie określonym w art. 1 ust. 1 lit. a) i b), składnik uzyskany zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 6 nie występuje łącznie z takim samym składnikiem uzyskanym z pominięciem tych zasad.

▼M10

11. Przed dniem 1 stycznia 1999 r. Komisja dokonuje przeglądu przepisów niniejszego artykułu i art. 10 i przedkłada wszelkie właściwe propozycje w związku z przeglądem.

▼B

Zasady produkcji

▼M10

Artykuł 6

▼M15

1. Metoda produkcji ekologicznej oznacza, że w produkcji produktów, określonych w art. 1 ust. 1 lit. a), innych niż nasiona oraz roślinny materiał rozmnożeniowy:

- a) powinny być spełnione co najmniej wymagania z załącznika I oraz, w miarę potrzeb, szczegółowe zasady odnoszące się do nich;
- b) mogą być stosowane produkty zawierające wyłącznie substancje określone w załączniku I lub wymienione w załączniku II jako: środki ochrony roślin, nawozy, kondycjonery, pasze, materiały paszowe, mieszanki paszowe, dodatki paszowe, substancje stosowane w żywieniu zwierząt zgodnie z dyrektywą 82/471/EWG, produkty czyszczące i dezynfekujące do budynków oraz urządzeń inwentarskich, środki do zwalczania szkodników i chorób w budynkach i urządzeniach inwentarskich, a także do każdego innego celu, gdy cel taki określony jest w załączniku II w odniesieniu do niektórych produktów. Użycie tych produktów wymaga spełnienia szczególnych warunków, określonych w załącznikach I i II, w zakresie, w jakim jest ono powszechnie zatwierdzone w rolnictwie zainteresowanych Państw Członkowskich, zgodnie ze stosownymi przepisami wspólnotowymi lub przepisami krajowymi, zgodnymi z prawem wspólnotowym;
- c) stosuje się wyłącznie nasiona oraz roślinny materiał rozmnożeniowy wyprodukowane metodami ekologicznymi, określonymi w ust. 2;

▼ **M15**

d) nie wolno stosować organizmów genetycznie zmodyfikowanych i/lub produktów otrzymanych z tych organizmów z wyjątkiem weterynaryjnych produktów leczniczych.

2. Metoda produkcji ekologicznej oznacza, że roślinę maticzną w przypadku nasion i roślinę rodzicielską w przypadku materiału rozmnożeniowego uzyskano:

- a) bez użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych i/lub produktów otrzymanych z takich organizmów; oraz
- b) z roślin, które co najmniej przez jedno pokolenie, a w przypadku roślin wieloletnich co najmniej przez dwa sezony wegetacyjne, były uprawiane zgodnie z ust. 1 lit. a) i b).

▼ **M10**

3. a)

Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 lit. c) w trakcie okresu przejściowego, który kończy się dnia ► **M15** 31 grudnia 2003 r. ◀, można wykorzystywać materiał siewny oraz roślinne materiały rozmnożeniowe nieprodukowane metodami ekologicznymi, za zgodą właściwego organu Państwa Członkowskiego, o ile użytkownicy takiego materiału w sposób zadowalający wykażą organowi kontroli lub jednostce kontrolującej, że materiał rozmnożeniowy dla odpowiedniej odmiany danego gatunku, spełniający wymogi ust. 2, był niedostępny na rynku. W takim przypadku musi być użyty materiał rozmnożeniowy, który nie został poddany obróbce za pomocą produktów niewymienionych w załączniku II sekcja B, jeśli tylko jest on dostępny na rynku Wspólnoty Europejskiej. Państwa Członkowskie informują pozostałe Państwa Członkowskie oraz Komisję o udzieleniu zezwolenia na podstawie niniejszego artykułu.

b) Procedura przewidziana w art. 14 może być stosowana przy podejmowaniu decyzji dotyczących:

- wprowadzenia przed dniem ► **M15** 31 grudnia 2003 r. ◀ ograniczeń dotyczących środków przejściowych określonych w lit. a) w odniesieniu do niektórych gatunków i/lub rodzajów materiału rozmnożeniowego w całej Wspólnocie Europejskiej lub jej części i/lub stosowania obróbki chemicznej,
- utrzymania po dniu ► **M15** 31 grudnia 2003 r. ◀ przewidzianych w lit. a) w odniesieniu do niektórych gatunków i/lub rodzajów materiału rozmnożeniowego w całej Wspólnocie Europejskiej lub jej części,
- wprowadzenie zasad proceduralnych i kryteriów dotyczących odstępstw określonych w lit. a) oraz informowania o nich zainteresowanych organizacji zawodowych, pozostałych Państw Członkowskich i Komisji.

4. Do dnia ► **M15** 31 grudnia 2002 r. ◀ Komisja dokonuje przeglądu przepisów niniejszego artykułu, w szczególności jego ust. 1 lit. c) oraz ust. 2, po czym przedkłada wszelkie właściwe propozycje w związku z ich zmianami.

Artykuł 6a

1. Do celów niniejszego artykułu „sadzonki” oznaczają rozsady przeznaczone do sadzenia roślin w produkcji roślinnej.

2. Metoda produkcji ekologicznej oznacza, że producenci używają sadzonek, które zostały wyprodukowane zgodnie z art. 6.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 sadzonki nieuzyskane w drodze metody ekologicznej mogą być używane podczas okresu przejściowego, który wygasa z dniem 31 grudnia 1997 r., pod warunkiem że spełnione zostaną następujące warunki:

▼M10

- a) właściwy organ Państwa Członkowskiego zatwierdzi używanie takiego materiału, kiedy jego użytkownik w sposób zadowalający wykaże organowi kontroli lub jednostce kontrolującej Państwa Członkowskiego, że nie zdołał uzyskać odpowiedniej odmiany danego gatunku na rynku Wspólnoty;
 - b) sadzonki, od momentu zasiania, nie zostały poddane działaniu żadnych produktów, z wyjątkiem tych wymienionych w załączniku II sekcje A i B;
 - c) sadzonki pochodzą od producenta, który wyraził zgodę na system kontroli, działający w sposób równoważny do uregulowań ustanowionych w art. 9, oraz zgodził się na stosowanie ograniczeń ujętych w lit. b); ten przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.;
 - d) po sadzeniu roślin sadzonki musiały być hodowane zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) i b) przez okres nie krótszy niż sześć tygodni przed zbiorem;
 - e) etykietowanie produktu zawierającego składniki pochodzące z takich sadzonek nie może zawierać oznaczenia określonego w art. 10;
 - f) bez uszczerbku dla wszelkich ograniczeń wynikających z procedury określonej w ust. 4 każde zezwolenie udzielone w ramach niniejszego ustępu zostanie wycofane, gdy materiał będzie dostępny w wystarczającej ilości, a najpóźniej wygasa dnia 31 grudnia 1997 r.
4. a) W przypadku gdy udzielono zezwolenia określonego w ust. 3, Państwo Członkowskie niezwłocznie powiadamia o tym pozostałe Państwa Członkowskie oraz Komisję, przedstawiając następujące informacje:
 - datę udzielenia zezwolenia,
 - nazwę danej odmiany i gatunku,
 - wymaganą ilość oraz jej uzasadnienie,
 - przewidywany okres przechowywania;
 - inne informacje, których zażąda Komisja lub Państwa Członkowskie.
 4. b) Jeśli informacje przedłożone przez jakikolwiek Państwo Członkowskie Komisji i Państwu Członkowskiemu, które wydało zezwolenie, wykażą, że dana odmiana jest dostępna podczas okresu przechowywania, Państwo Członkowskie rozważy wycofanie zezwolenia lub skrócenie okresu ważności, a następnie w ciągu 10 dni od daty otrzymania informacji powiadomi Komisję i pozostałe Państwa Członkowskie o podjętych środkach.
 4. c) Na wniosek Państwa Członkowskiego lub z inicjatywy Komisji sprawa zostaje przedłożona Komitetowi, określonego w art. 14, do rozważenia. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 może zostać wydana decyzja o wycofaniu zezwolenia lub zmianie terminu jego ważności.

▼B*Artykuł 7***▼M15**

1. Produkty niezatwierdzone w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia w celu wskazanym w art. 6 ust. 1 lit. b), mogą być umieszczone w załączniku II, jeżeli spełniają następujące warunki:
 - a) jeżeli są one stosowane do celów zwalczania szkodników lub chorób roślin, czyszczenia i dezynfekcji budynków i urządzeń inwentarskich:

▼M15

- są istotne przy zwalczaniu organizmu szkodliwego lub określonej choroby, dla której nie ma dostępnych innych alternatyw biologicznych, kulturowych, fizycznych ani hodowlanych, oraz
- warunki ich stosowania wykluczają bezpośredni kontakt z materiałem siewnym, rośliną, produktami roślinnymi lub zwierzętami gospodarskimi i produktami zwierzęcymi; jednakże w przypadku roślin wieloletnich, bezpośredni kontakt jest możliwy, ale wyłącznie poza sezonem wegetacyjnym jadalnych części (owoców), o ile takie stosowanie nie spowoduje pośrednio obecności pozostałości produktu w częściach jadalnych, oraz
- ich użycie nie prowadzi do nieakceptowalnych skutków oddziałujących na środowisko lub nie przyczynia się do jego skażenia;

▼B

b) jeżeli są stosowane jako nawóz lub środek użyźniający glebę:

- są nieodzowne dla szczególnych wymagań pokarmowych uprawianych roślin lub szczególnych celów związanych z użyźnianiem gleby, których nie zaspokajają działania określone w załączniku I, oraz
- ich zastosowanie nie prowadzi do nieakceptowalnych skutków oddziałujących na środowisko lub nie przyczynia się do jego skażenia.

▼M10

1a. Warunki przewidziane w ust. 1 nie mają zastosowania do produktów, które były w powszechnym użyciu przed przyjęciem tego rozporządzenia zgodnie z kodeksem postępowania w rolnictwie ekologicznym stosowanego we Wspólnocie.

▼M15

1b. W odniesieniu do minerałów i pierwiastków śladowych stosowanych w żywieniu zwierząt, w załączniku II można umieścić dodatkowe źródła tych produktów przy założeniu, że są one pochodzenia naturalnego, a w razie ich braku, że są to produkty syntetyczne w takiej samej postaci jak produkty naturalne.

▼B

2. Jeżeli jest to potrzebne, dla każdego produktu umieszczonego w załączniku II można określić:

- szczegółowy opis produktu,
- wymogi jego stosowania i składu i/lub rozpuszczalności, w szczególności odnoszące się do potrzeby zapewnienia dla tego produktu minimalnej obecności pozostałości w częściach jadalnych rośliny i produktach jadalnych z tej rośliny oraz z możliwie jak najmniejszymi skutkami oddziaływania na środowisko,
- przepisy szczegółowe dotyczące etykietowania produktów określonych w art. 1, o ile takie produkty są uzyskiwane z pomocą niektórych produktów określonych w załączniku II.

3. Zmiany do załącznika II, dotyczące umieszczania lub skreślenia produktów określonych w ust. 1 albo umieszczania lub skreślenia specyfikacji określonych w ust. 2 są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14.

4. Jeżeli Państwo Członkowskie uważa, że produkt powinien być dodatkowo umieszczony w załączniku II lub że należy dokonać jego zmiany, zapewnia aby pozostałe Państwa Członkowskie i Komisja otrzymały oficjalne dokumentację zawierającą uzasadnienie dotyczące dodatkowego wpisu lub zmiany. Komisja przedkłada te dokumenty komitetowi określonymu w art. 14.

▼B**System kontroli***Artykuł 8*▼M28

1. Każdy podmiot gospodarczy produkujący, przygotowujący, przechowujący lub przywożący z państw trzecich produkty określone w art. 1 do celów dalszego obrotu nimi lub wprowadzający te produkty na rynek:

- a) zgłasza tą działalność właściwym organom Państwa Członkowskiego, w którym prowadzi się tą działalność; takie powiadomienie zawiera informacje określone w załączniku IV;
- b) przedkłada swoją działalność procedurze kontroli określonej w art. 9.

Państwa Członkowskie mogą zwolnić od stosowania tego ustępu podmioty gospodarcze, które sprzedają takie produkty bezpośrednio końcowemu konsumentowi lub użytkownikowi, pod warunkiem że podmioty te nie produkują, nie przygotowują, nie przechowują w inny sposób niż w połączeniu z punktem sprzedaży, ani nie przywożą takich produktów z państwa trzeciego.

Jeżeli podmiot gospodarczy zleca osobom trzecim jakąkolwiek działalność, określoną w akapicie pierwszym, to podmiot ten podlega wymogom określonym w lit. a) i b), zaś działalność zlecona podlega procedurze kontroli określonej w art. 9.

▼B

2. Państwa Członkowskie wyznaczają organ lub podmiot do przyjmowania takich zgłoszeń.

Państwa Członkowskie mogą przewidywać przekazywanie wszelkich dodatkowych informacji, które uznają za konieczne dla skutecznego nadzoru danych podmiotów gospodarczych.

3. Właściwe organy zapewnią udostępnienie zainteresowanym stronom aktualnego wykazu zawierającej nazwy i adresy podmiotów gospodarczych, do których stosuje się system kontroli.

Artykuł 9▼M28

1. Państwa Członkowskie tworzą system kontroli wykonywany przez jeden lub więcej wyznaczonych organów kontroli i/lub zatwierdzonych podmiotów prywatnych, którym podlegają podmioty gospodarcze określone w art. 8 ust. 1.

▼B

2. Państwa Członkowskie przyjmą niezbędne środki konieczne dla zapewnienia podmiotowi gospodarczemu spełniającemu przepisy niniejszego rozporządzenia i uiszczającemu składki na rzecz kosztów kontroli, dostępu do systemu kontroli.

3. System kontroli obejmuje co najmniej stosowanie środków ostrożności i środków kontroli wymienionych w załączniku III.

4. W celu zastosowania systemu kontroli wykonywanego przez podmioty prywatne, Państwa Członkowskie wyznaczają organy odpowiedzialne za zatwierdzanie i nadzór takich podmiotów.

5. W celu zatwierdzenia prywatnego podmiotu kontrolującego bierze się pod uwagę:

- a) standardową procedurę kontroli, zawierającą szczegółowy opis środków kontroli i środków ostrożności, które podmiot stosuje w kontrolowanych przez niego podmiotach gospodarczych;
- b) kary stosowane przez podmiot w razie stwierdzenia ►M10 nieprawidłowości i/lub naruszenia ◀;

▼B

- c) dostępność właściwych środków w formie kwalifikowanego personelu, instrumentów administracyjnych i technicznych, doświadczenia w prowadzeniu kontroli i wiarygodności;
 - d) obiektywizm podmiotu kontrolującego wobec podmiotów gospodarczych podlegających jej kontroli.
6. Po uzyskaniu zatwierdzenia podmiotu kontrolującego właściwe organy:
- a) zapewniają obiektywizm kontroli przeprowadzanej przez ten podmiot;
 - b) sprawdzają skuteczność tych kontroli;
 - c) rejestrują ustalone ►**M10** nieprawidłowości i naruszenia ◀ prawa i zastosowane kary;
 - d) wycofują zatwierdzenia podmiotu kontrolującego, o ile nie spełnia dalej wymogów określonych w lit. a) i b) lub nie spełnia kryteriów wskazanych w ust. 5 lub nie spełnia wymogów ►**M10** ustanowionych w ust. 7, 8, 9 i 11 ◀.

▼M10

6a. Przed dniem 1 stycznia 1996 r., Państwa Członkowskie nadają numer kodu każdej jednostce kontrolującej lub organowi kontroli, zatwierdzonych lub wyznaczonych zgodnie z przepisami niniejszego artykułu. Powiadamiają o tym pozostałe Państwa Członkowskie i Komisję. Komisja publikuje numery kodów w wykazie określonym w art. 15 akapit ostatni.

▼B

7. Organy kontroli oraz zatwierdzone podmioty kontrolujące określone w ust. 1:
- a) zapewniają, że w podlegających kontroli przedsiębiorstwach stosuje się co najmniej środki kontroli wymienione w załączniku III;
 - b) nie ujawniają informacji i danych uzyskanych w działalności kontrolnej żadnym innym osobom niż osobie odpowiedzialnej za dane przedsiębiorstwo i właściwym organom publicznym. ►**M28** Niemniej jednak, na prośbę należycie uzasadnioną, z konieczności zagwarantowania, że produkty zostały wytworzone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, wymieniają odpowiednie informacje na temat wyników kontroli z innymi organami kontroli lub zatwierdzonymi podmiotami kontrolującymi. Mogą one również wymieniać powyższe informacje z własnej inicjatywy. ◀
8. Zatwierdzone podmioty kontrolujące:
- a) zapewniają właściwym organom, w celach kontroli, dostęp do swoich biur i obiektów oraz informacji i wsparcia uważanego za niezbędne właściwym organom dla wypełnienia swoich zobowiązań na mocy niniejszego rozporządzenia;
 - b) przekazują właściwym organom Państwa Członkowskiego do dnia 31 stycznia każdego roku wykaz podmiotów gospodarczych podlegających ich kontroli w dniu 31 grudnia poprzedniego roku i składają tym organom zwięzłe sprawozdanie roczne.
9. Określone w ust. 1 organy kontroli i podmioty kontrolujące:

▼M28

- a) zapewniają, w razie ustalenia nieprawidłowości dotyczących stosowania art. 5 i 6 lub przepisów określonych w art. 3 i 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 223/2003 z dnia 5 lutego 2003 r. w sprawie wymogów w zakresie etykietowania związanych z ekologiczną metodą produkcji pasz, mieszanek paszowych i materiałów paszowych⁽¹⁾ lub podjęcia środków określonych w załączniku III, usunięcie oznakowań metody produkcji ekologicznej przewidzianej

⁽¹⁾ Dz.U. L 31 z 06.2. 2003, str. 3;

▼M28

w art. 2 z całej partii towarów lub wytworzonych produktów, których tyczy się stwierdzona nieprawidłowość;

▼B

- b) w razie oczywistego naruszenia prawa lub naruszenia prawa o skutku długotrwałym zakazują podmiotowi gospodarczemu obrotu produktami z oznakowaniami odnoszącymi się do metody produkcji ekologicznej w terminie uzgodnionym z właściwymi organami Państwa Członkowskiego.
10. Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 14 można przyjąć:
- a) szczegółowe zasady dotyczące wymogów wskazanych w ust. 5 i środków wymienionych w ust. 6;
- b) środki wykonawcze dotyczące przepisów ust. 9.

▼M10

11. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 5 i 6 od dnia 1 stycznia 1998 r. zatwierdzone jednostki kontrolujące muszą spełnić wymogi ustanowione w warunkach normy EN 45011 z dnia **►M15** ————— ◀.

12. a) W przypadku mięsnej produkcji zwierzęcej Państwa Członkowskie gwarantują, bez uszczerbku dla przepisów załącznika III, przeprowadzanie kontroli na wszystkich etapach produkcji, uboju, rozbioru i innego rodzaju przygotowań aż do momentu sprzedaży konsumentowi w celu umożliwienia, tak dalece, jak jest to technicznie możliwe, śledzenia produktów zwierzęcych w całym łańcuchu produkcji, przetwarzania i innego rodzaju przygotowań od jednostki produkcji zwierzęcej do jednostki ostatecznego pakowania i/lub etykietowania. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o przyjętych środkach i ich realizacji oraz składają sprawozdanie z nadzoru określonego w art. 15.
- b) W załączniku III zawarte zostaną dalsze przepisy w odniesieniu do produktów zwierzęcych innych niż mięso w celu zapewnienia, tak dalece jak jest to technicznie możliwe, możliwości śledzenia produktów.
- c) W każdym przypadku środki podjęte na podstawie art. 9 gwarantują konsumentom, że produkty zostały wyprodukowane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

▼B**Oznaczenie, że produkty objęte są systemem kontroli***Artykuł 10***▼M10**

1. Oznaczenie i/lub logo przedstawione w załączniku V wskazujące, iż produkty objęte są szczególnym systemem kontroli, może być zamieszczane na etykiecie produktów określonych w art. 1 tylko, jeżeli te produkty:

- a) spełniają warunki art. 5 ust. 1–3;

▼M41**▼C2**

b) podlegają systemowi kontroli, o którym mowa w art. 9, lub zostały przywiezione zgodnie z art. 11;

jednakże w przypadku produktów przywiezionych zgodnie z art. 11 ust. 6 wdrożenie systemu kontroli musi być zgodne wymogami równoważnymi wymogom przewidzianym w art. 9, a w szczególności w jego ust. 4;

▼M10

- c) są sprzedawane bezpośrednio przez producenta lub przetwórcę konsumentowi końcowemu w zapieczętowanych opakowaniach lub sprzedawane na rynku jako paczkowane środki spożywcze; w przypadku bezpośredniej sprzedaży przez producenta lub przetwórcę konsumentowi końcowemu zapieczętowane opakowania nie są wymagane, o ile etykieta towarzysząca produktowi, który wymaga takiego oznaczenia, umożliwia jasne i jednoznaczne zidentyfikowanie tego produktu;
- d) etykieta zawiera nazwisko i/lub nazwę przedsiębiorstwa producenta, przetwórcy lub sprzedawcy wraz z nazwą bądź numerem kodu organu kontroli czy jednostki kontrolującej oraz oznaczenie wymagane zgodnie z przepisami rozporządzeń w sprawie etykietowania środków spożywczych zgodnie z ustawodawstwem wspólnotowym.

▼B

2. Etykieta lub materiały reklamowe nie mogą zawierać żadnego wskazania wywołującego u nabywcy wrażenie, że oznaczenie ukazane w załączniku V, stanowi gwarancję lepszej jakości organoleptycznej, odżywczej lub lepszej jakości przyswajania przez organizm.
3. Zgodnie z art. 9 ust. 1 organy kontroli lub podmiotu kontrolującego powinny:
 - a) w razie stwierdzenia nieprawidłowości odnośnie do ►**M10** art. 5 i 6 ◀ lub środków określonych w załączniku III zapewnić usunięcie oznakowania wykazanego w załączniku V, z całej partii towarów lub wytworzonych produktów, których tyczy się stwierdzona nieprawidłowość;
 - b) w razie oczywistego naruszenia prawa lub naruszenia prawa o skutku długotrwałym pozbawić podmiot gospodarczy prawa do używania oznakowania wykazanego w załączniku V, w terminie uzgodnionym z właściwymi organami Państwa Członkowskiego.
4. W przypadku stwierdzenia niektórych naruszeń z art. 5, 6 i 7 lub wymagań i środków z załącznika III można przyjąć zasady zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14, dotyczące pozbawienia prawa do używania oznakowania wykazanego w załączniku V.

▼M10**Ogólne środki przymusu***Artykuł 10a*

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie stwierdzi nieprawidłowości lub naruszenia związane ze stosowaniem tego rozporządzenia do produktu pochodzącego z innego Państwa Członkowskiego i noszącego oznaczenia określone w art. 2 i/lub załączniku V, powiadamia o tym Komisję i Państwo Członkowskie, które wyznaczyło organ kontroli lub zatwierdziło jednostkę kontrolującą.
2. Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki i działania w celu zapobieżenia możliwości oszukańczego używania oznaczenia określonego w art. 2 i/lub załączniku V.

▼B**Przywóz z państw trzecich****▼M41****▼C2***Artykuł 11*

1. Produkt przywieziony z państwa trzeciego może być wprowadzony na rynek wspólnotowy i opatrzony etykietą z oznaczeniem odnoszącym się do metod produkcji ekologicznej, pod warunkiem że:

▼C2

- a) produkt ten jest zgodny z przepisami art. 5 i 6 niniejszego rozporządzenia;
- b) wszystkie podmioty gospodarcze, w tym eksporterzy, poddały swoją działalność kontroli jednostki kontrolującej lub organu kontroli uznanym zgodnie z ust. 2; oraz
- c) dane podmioty gospodarcze są w stanie w każdym momencie dostarczyć importerom lub organom krajowym dokumentację umożliwiającą ustalenie podmiotu gospodarczego, który dokonał ostatniej operacji, oraz rodzaju lub zakresu produktów pod jego kontrolą, a także umożliwiającą sprawdzenie przestrzegania przez ten podmiot gospodarczy przepisów lit. a) i b) oraz sprawdzenie okresu ważności.

2. Komisja uznaje, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 14 ust. 2, jednostki kontrolujące i organy kontroli, o których mowa w ust. 1 lit. b), w tym jednostki kontrolujące i organy kontroli, o których mowa w art. 9, za uprawnione do przeprowadzania kontroli i wydawania dokumentacji, o której mowa w ust. 1 lit. c), w państwach trzecich oraz sporządza wykaz tych jednostek kontrolujących i organów kontroli.

Jednostki kontrolujące spełniają wymogi określone w odpowiedniej europejskiej normie EN 45011 lub w najnowszej wersji przewodnika ISO 65 pt. „Ogólne wymogi dla jednostek prowadzących systemy certyfikacji produktów” opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C. Jednostki kontrolujące są poddawane regularnym ocenom na miejscu, monitorowaniu i wieloletnim ponownym ocenom ich działalności przez podmiot akredytujący.

Oceniając wnioski w sprawie uznania Komisja zwraca się do jednostki kontrolującej lub organu kontroli o przedstawienie wszelkich niezbędnych informacji. Komisja może także powierzyć ekspertom zadanie przeprowadzenia na miejscu analizy zasad produkcji i czynności kontrolnych przeprowadzanych w państwie trzecim przez daną jednostkę kontrolującą lub dany organ kontroli.

Uznane jednostki kontrolujące lub organy kontroli przedstawiają sprawozdania oceniające – wydane przez podmiot akredytujący lub, w stosownych przypadkach, właściwy organ – w sprawie regularnych ocen na miejscu, monitorowania i wieloletnich ponownych ocen ich działalności.

Na podstawie tych sprawozdań oceniających Komisja, wspomagana przez państwa członkowskie, zapewnia właściwy nadzór uznanych jednostek kontrolujących i organów kontroli przez regularne przeglądy zasadności ich uznania. Charakter sprawowanego nadzoru jest określany na podstawie oceny ryzyka wystąpienia nieprawidłowości lub naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia lub przepisów przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

3. Produkt przywieziony z państwa trzeciego może być również wprowadzony na rynek wspólnotowy i opatrzony etykietą z oznaczeniem odnoszącym się do metod produkcji ekologicznej, pod warunkiem że:

- a) produkt został wyprodukowany zgodnie z normami dotyczącymi produkcji, które są równoważne normom określonym w art. 5 i 6 dla produkcji ekologicznej we Wspólnocie;
- b) podmioty gospodarcze zostały poddane środkom kontroli o równoważnej skuteczności wobec środków, o których mowa w art. 8 i 9, i środki te były stale i skutecznie stosowane;
- c) na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji w państwie trzecim podmioty gospodarcze poddały swoją działalność kontroli w ramach systemu kontroli uznanego zgodnie z ust. 4 lub kontroli ze strony jednostki kontrolującej lub organu kontroli uznanych zgodnie z ust. 5; oraz
- d) produkt posiada świadectwo kontroli potwierdzające, że spełnia on warunki określone w niniejszym ustępie, wydane przez właściwe

▼C2

organy lub jednostki kontrolujące lub organy kontroli państwa trzeciego uznane zgodnie z ust. 4 lub przez jednostkę kontrolną lub organ kontrolny uznany zgodnie z ust. 5. Oryginał świadectwa, o którym mowa w niniejszym akapicie, musi towarzyszyć towarom podczas ich transportu do obiektów pierwszego odbiorcy. Później importer musi przechowywać świadectwo do dyspozycji jednostki kontrolującej lub, w stosownych przypadkach, organu kontroli, przez co najmniej dwa lata.

4. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 14 ust. 2, Komisja może uznać państwa trzecie, których system produkcji jest zgodny z normami równoważnymi normom określonym w art. 5 i 6 i których mechanizmy kontroli zapewniają skuteczność równoważną mechanizmom określonym w art. 8 i 9, oraz może sporządzić wykaz tych państw. Ocena równoważności powinna uwzględniać wytyczne CAC/GL 32 Kodeksu żywnościowego (*Codex Alimentarius*).

Oceniając wnioski w sprawie uznania, Komisja zwraca się do państwa trzeciego o dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji. Komisja może powierzyć ekspertom zadanie sprawdzenia na miejscu zasad produkcji i mechanizmów kontroli danego państwa trzeciego.

Do dnia 31 marca każdego roku uznane w ten sposób państwa trzecie wysyłają Komisji zwięzłe sprawozdanie roczne dotyczące wprowadzenia w życie i egzekwowania przepisów dotyczących ich mechanizmów kontroli.

Na podstawie informacji zawartych w tych sprawozdaniach rocznych Komisja, wspomagana przez państwa członkowskie, zapewnia właściwy nadzór uznanych państw trzecich poprzez regularne przeglądy zasadności ich uznania. Charakter nadzoru jest określany na podstawie oceny ryzyka wystąpienia nieprawidłowości lub naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia lub przepisów przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

5. W odniesieniu do produktów, które nie zostały przywiezione na mocy ust. 1 ani nie zostały przywiezione z państwa trzeciego uznanego na mocy ust. 4, Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 14 ust. 2, uznać jednostki kontrolujące i organy kontroli, w tym jednostki kontrolujące i organy kontroli, o których mowa w art. 9, za uprawnione do przeprowadzania kontroli i wydawania świadectw w państwach trzecich do celów ust. 3 oraz może sporządzić wykaz tych jednostek kontrolujących i organów kontroli. Ocena równoważności powinna uwzględniać wytyczne CAC/GL 32 Kodeksu żywnościowego (*Codex Alimentarius*).

Komisja rozpatruje wszelkie wnioski w sprawie uznania przedłożone przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli w państwie trzecim.

Oceniając wnioski w sprawie uznania Komisja zwraca się do jednostki kontrolującej lub organu kontroli o przedstawienie wszelkich niezbędnych informacji. Jednostka kontrolująca lub organ kontroli są poddawane regularnym ocenom na miejscu, monitorowaniu i wieloletnim ponownym ocenom ich działalności przez podmiot akredytujący lub, w stosownych przypadkach, właściwy organ. Komisja może powierzyć ekspertom zadanie przeprowadzenia na miejscu analizy zasad produkcji i czynności kontrolnych przeprowadzanych w państwie trzecim przez daną jednostkę kontrolującą lub organ kontroli.

Uznane jednostki kontrolujące lub organy kontroli przedstawiają sprawozdania oceniające – wydane przez podmiot akredytujący lub, w stosownych przypadkach, właściwy organ – w sprawie regularnych ocen na miejscu, monitorowania i wieloletnich ponownych ocen ich działalności.

Na podstawie tych sprawozdań oceniających Komisja, wspomagana przez państwa członkowskie, zapewnia właściwy nadzór uznanych jednostek kontrolujących i organów kontroli poprzez regularne przeglądy zasadności ich uznania. Charakter nadzoru określany jest na podstawie oceny ryzyka wystąpienia nieprawidłowości lub naruszeń przepisów

▼C2

niniejszego rozporządzenia lub przepisów przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

6. W okresie rozpoczynającym się w dniu 1 stycznia 2007 r., a kończącym się 12 miesięcy po opublikowaniu pierwszego wykazu jednostek kontrolujących i organów kontroli uznanych zgodnie z ust. 5, właściwe organy państwa członkowskiego mogą udzielić zezwolenia importerom w tym państwie członkowskim, w którym importer powiadomił o swojej działalności zgodnie z art. 8 ust. 1, na wprowadzanie do obrotu produktów przywiezionych z państw trzecich nieuwzględnionych w wykazie, o którym mowa w ust. 4, pod warunkiem że importer przedstawi wystarczające dowody spełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lit. a) i b). Jeżeli warunki przestają być spełniane, zezwolenie zostaje wycofane w trybie natychmiastowym. Zezwolenia wygasają najpóźniej 24 miesiące po opublikowaniu pierwszego wykazu jednostek kontrolujących i organów kontroli uznanych zgodnie z ust. 5. Przywożony produkt powinien posiadać świadectwo kontroli wydane przez jednostkę lub organ, które zostały zatwierdzone w odniesieniu do wydawania świadectw kontroli przez właściwy organ państwa członkowskiego wydającego zezwolenie. Oryginał świadectwa musi towarzyszyć towarom podczas ich transportu do obiektów pierwszego odbiorcy; później importer musi przechowywać świadectwo do dyspozycji jednostki kontrolującej lub, w stosownych przypadkach, organu kontroli przez co najmniej dwa lata.

Każde państwo członkowskie informuje inne państwa członkowskie i Komisję o każdym zezwoleniu wydanym na mocy niniejszego ustępu, w tym o odpowiednich normach produkcji i o mechanizmach kontroli.

Na wniosek państwa członkowskiego lub z inicjatywy Komisji zezwolenie wydane na mocy niniejszego ustępu jest badane przez komitet, o którym mowa w art. 14. Jeżeli w wyniku badania okaże się, że warunki, o których mowa w ust. 3 lit. a) i b) niniejszego artykułu, nie są spełnione, Komisja zwraca się do państwa członkowskiego, które wydało zezwolenie, o jego wycofanie.

Wszelkie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu produktów przywiezionych z państwa trzeciego, które zostały wydane importerowi przed dniem 31 grudnia 2006 r. przez właściwy organ odpowiedniego państwa członkowskiego na mocy niniejszego ustępu, zachowują ważność nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2007 r.

7. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 14 ust. 2, Komisja przyjmuje szczegółowe zasady stosowania niniejszego artykułu, a w szczególności dotyczące:

- a) kryteriów i procedur, których należy przestrzegać przy uznawaniu państw trzecich i jednostek kontrolujących lub organów kontroli, w tym publikacji wykazów uznanych państw trzecich i jednostek kontrolujących lub organów kontroli; oraz
- b) dokumentacji, o której mowa w ust. 1, oraz świadectwa, o którym mowa w ust. 3 lit. d) i ust. 6 niniejszego artykułu, z uwzględnieniem korzyści płynących z wydawania świadectw elektronicznych gwarantujących zwiększoną ochronę przeciwko fałszerstwom.

▼B

Swobodny przepływ we Wspólnocie

Artykuł 12

Państwa Członkowskie nie mogą, z przyczyn odnoszących się do metod produkcji, etykietowania lub prezentacji metod produkcji, zakazać lub ograniczyć obrotu produktami wymienionymi w art. 1 spełniającymi warunki niniejszego rozporządzenia.

▼M15

Jednakże w odniesieniu do zasad określonych w części B załącznika I, dotyczących produkcji zwierzęcej, Państwa Członkowskie mogą stosować bardziej surowe przepisy odnoszące się do zwierząt gospodarskich i produktów zwierzęcych produkowanych na ich terytorium, przy założeniu, że przepisy te są zgodne z prawem wspólnotowym i nie zabraniają ani nie ograniczają obrotu pozostałymi zwierzętami gospodarskimi i produktami zwierzęcymi, które spełniają wymagania niniejszego rozporządzenia.

▼B**Przepisy administracyjne i wprowadzanie w życie****▼M15***Artykuł 13*

Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 14 można przyjąć, co następuje:

- szczegółowe zasady stosowania niniejszego rozporządzenia,
- zmiany załączników I–IV i VI, VII i VIII,
- zmiany załącznika V w celu zdefiniowania wspólnotowego logo, które ma towarzyszyć lub zastępować oznakowanie produktów objętych systemem kontroli,
- ograniczenia i środki wykonawcze do celów stosowania odstępstw, określonych w art. 6 ust. 1 lit. d), w odniesieniu do weterynaryjnych produktów leczniczych,
- środki wykonawcze, zgodne ze wskazaniami naukowymi lub postępowaniem technicznym, do celów stosowania zakazu używania GMO i pochodnych GMO, w szczególności w odniesieniu do niskich progów nieuniknionych skażeń, których nie wolno przekraczać.

▼M25*Artykuł 14*

1. Komisję wspomaga komitet.
2. W przypadku odniesienia do niniejszego artykułu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE ⁽¹⁾.

Termin określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3. Komitet uchwała swój regulamin wewnętrzny.

▼B*Artykuł 15*

Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję każdego roku przed dniem 1 lipca o środkach podjętych w celu wykonania niniejszego rozporządzenia, przedstawiając w szczególności:

- wykaz podmiotów gospodarczych dokonujących powiadomienia zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a) do dnia 31 grudnia poprzedniego roku i podlegających systemowi kontroli określonemu w art. 9,
- sprawozdanie z nadzoru na podstawie art. 9 ust. 6.

Dodatkowo, do dnia 31 marca każdego roku Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o wykazie podmiotów kontrolujących zatwierdzonych do dnia 31 grudnia poprzedniego roku, ich strukturze prawnej i operacyjnej, standardowych procedurach kontrolnych, ich ustaleń co do kary oraz, gdzie właściwe, ich znaku.

⁽¹⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

▼B

Komisja każdego roku publikuje w serii „C” *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*, wykaz zatwierdzonych podmiotów zgłoszonych w terminie ustanowionym w powyższym akapicie.

▼M15*Artykuł 15a*

W odniesieniu do środków wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności tych wprowadzanych przez Komisję, do osiągnięcia celów ustanowionych w art. 9 i 11 oraz techniczne załączniki, każdego roku w ramach procedury budżetowej dokonuje się niezbędnych przydziałów.

▼B*Artykuł 16*

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

2. W okresie dziewięciu miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia Państwa Członkowskie wdrożą art. 8 i 9.

▼M2

3. Artykuły 5, 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 stosuje się od dnia 1 stycznia 1993 r.

▼M41**▼C2****▼B**

W celach zapewnienia zgodności z okresem konwersji określonym w załączniku I ust. 1 okres, który upłynął przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia uwzględnia się, gdy podmiot gospodarczy może wykazać podmiotowi kontrolującemu, że w tym okresie produkował zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi lub, jeżeli to nie wystarczy, zgodnie z uznanymi międzynarodowymi normami produkcji ekologicznej.

4. W okresie dwunastu miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, Państwa Członkowskie, na zasadzie odstępstwa od przepisów art. 6 ust. 1, mogą zezwolić na stosowanie na swoim terytorium produktów zawierających substancje niewymienione w załączniku II, jeżeli ich zdaniem spełniają wymagania art. 7 ust. 1.

5. W okresie upływającym dwanaście miesięcy po ustanowieniu załącznika VI zgodnie z art. 5 ust. 7 Państwa Członkowskie zgodnie ze swoimi krajowymi przepisami mogą dalej zezwalać na stosowanie substancji niewymienionych w załączniku VI.

6. Państwo Członkowskie poinformują inne Państwa Członkowskie i Komisję o substancjach zatwierdzonych w zastosowaniu art. 4 i 5.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

ZASADY PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ NA POZIOMIE
GOSPODARSTWA▼M15

A. Rośliny i produkty roślinne

▼M22

- 1.1. Zasady ustanowione zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a), b) i d) oraz w szczególności określone w niniejszym załączniku musiały być zwyczajowo stosowane na działkach w okresie konwersji przynajmniej dwa lata przed wysiewem lub, w przypadku łąki, co najmniej dwa lata przed jej wykorzystaniem jako paszy z rolnictwa ekologicznego, lub, w przypadku roślin wieloletnich innych niż rośliny łąkowe, przynajmniej trzy lata przed pierwszym zbiorem produktów określonych w art. 1 ust. 1 lit. a). Okres konwersji rozpoczyna się najwcześniej z datą, z którą producent zgłosił swoją działalność zgodnie z art. 8 i przedstawił swe gospodarstwo systemowi kontroli określonemu w art. 9.
- 1.2. Jednakże organ kontrolny lub jednostka kontrolna mogą zdecydować, w porozumieniu z właściwym organem, o uznaniu z mocą wsteczną jako części okresu konwersji uprzedniego okresu, w którym:
 - a) działki gruntowe były częścią programu wprowadzonego w życie na mocy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2078/92 z dnia 30 czerwca 1992 r. w sprawie metod produkcji rolnej zgodnych z wymaganiami ochrony środowiska i utrzymania obszarów wiejskich ⁽¹⁾ lub rozdziale VI rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia ⁽²⁾ lub jako część innego oficjalnego programu, pod warunkiem że programy te dotyczą gwarancji, że produkty nie wymienione w części A i B załącznika II nie zostały użyte na tych działkach rolniczych; lub
 - b) działki rolnicze stanowiły obszary naturalne lub rolnicze, nie nawożone produktami nie wymienionymi w części A i B załącznika II. Niniejszy okres może zostać rozpatrzony z mocą wsteczną jedynie pod warunkiem że organowi kontrolnemu lub jednostce kontrolnej dostarczono wystarczające dowody, aby stwierdzić, że warunki były spełnione przez okres co najmniej trzech lat.
- 1.3. Organ kontrolny lub jednostka kontrolna może, za zgodą właściwego organu, zdecydować, w pewnych przypadkach, o przedłużeniu okresu konwersji poza okres ustanowiony w ppkt 1.1 uwzględniając dotychczasowe wykorzystanie działek rolniczych.
- 1.4. W przypadku działek rolniczych już zaadaptowanych lub tych, które były w procesie przekształcenia do celów rolnictwa ekologicznego, a które nie są poddane działaniu produktu nie wymienionego w załączniku II, Państwo Członkowskie może skrócić długość okresu konwersji do okresu mniejszego niż okres ustalony w ppkt 1.1 w dwóch następujących przypadkach:
 - a) działki rolnicze poddane działaniu produktu nie wymienionego w części B załącznika II jako części obowiązkowej oceny kontrolnej chorób lub szkodników, nałożonej przez właściwy organ Państwa Członkowskiego na jego własnym terytorium lub pewnych jego częściach dla konkretnej produkcji rolnej;
 - b) działki rolnicze poddane działaniu produktu nie wymienionego w części A lub B załącznika II jako części testów naukowych zatwierdzonych przez właściwy organ Państwa Członkowskiego.

W tych przypadkach długość okresu konwersji wyznacza się uwzględniając wszystkie następujące punkty:

- proces degradacji danego środka ochrony roślin musi gwarantować, na końcu okresu konwersji, nieznaczny poziom jego pozostałości w glebie oraz, w przypadku zbioru roślin wieloletnich, w roślinie,

⁽¹⁾ Dz.U. L 215 z 30.7.1992, str. 85

⁽²⁾ Dz.U. L 160 z 26.6.1999, str. 80.

▼M22

- plony po poddaniu działki rolniczej działaniu produktu nie mogą być sprzedawane z uwzględnieniem metod produkcji ekologicznej,
- dane Państwo Członkowskie musi poinformować inne Państwa Członkowskie oraz Komisję o swojej decyzji aby żądać obowiązkowego zastosowania środków do uprawy.

▼M17

- 2.1. Żyzność i biologiczna aktywność gleby musi być utrzymywana lub podwyższana, w pierwszej kolejności, przez:
 - a) uprawę roślin strączkowych, zielonek lub roślin głęboko korzeniowych się, w odpowiednim wieloletnim płodozmianie;
 - b) włączenie nawozu pochodzącego od zwierząt gospodarskich z ekologicznej produkcji zwierzęcej zgodnie z przepisami i ograniczeniami części B ppkt 7.1 tego załącznika;
 - c) włączenie innych materiałów organicznych, kompostowanych lub niekompostowanych, z gospodarstw produkujących zgodnie z zasadami niniejszego rozporządzenia.
- 2.2. Inne nawozy organiczne lub mineralne, wymienione w załączniku II, mogą, wyjątkowo, być stosowane jako uzupełnienie w zakresie w jakim:
 - odpowiednie odżywianie roślin objętych płodozmianem, lub użytkowanie gleby nie jest możliwe, wykorzystując metody ustalone na podstawie, lit. a), b) i c), poprzedniego akapitu,
 - w odniesieniu do produktów w załączniku II dotyczących się do obornika i/lub odchodów zwierzęcych: produkty te mogą być używane jedynie w zakresie w jakim, w połączeniu z obornikiem pochodzącym od zwierząt gospodarskich określonym w pkt 2 ppkt 1 lit. b) powyżej, spełnione są ograniczenia określone w części B sekcja 7.1 tego Załącznika.
- 2.3. W odniesieniu do aktywacji kompostu mogą być używane odpowiednie preparaty na bazie roślin lub preparaty mikroorganizmów niezmodyfikowanych genetycznie w rozumieniu art. 4. pkt 12. Tak zwane „preparaty biodynamiczne” pochodzące z mączek skalnych, obornika gospodarskiego lub roślin, mogą być również używane do celów objętych niniejszym ustępem i ust. 2.1.
- 2.4. Odpowiednie preparaty mikroorganizmów genetycznie niezmodyfikowanych w rozumieniu art. 4 pkt 12 i dopuszczonych ogólnie do używania w rolnictwie w zainteresowanym Państwie Członkowskim, mogą być używane do poprawy ogólnego stanu gleby lub dostępności składników odżywczych w glebie lub uprawach, w przypadku gdy potrzeba takiego użycia środków została uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący.

▼B

3. Szkodniki, choroby i chwasty są zwalczane poprzez wykorzystanie następujących środków:
 - wybór właściwych gatunków i odmian,
 - program właściwego płodozmianu,
 - reguły postępowania podczas mechanicznej uprawy,
 - ochrona naturalnych wrogów szkodników za pomocą korzystnych przepisów (tj. wprowadzanie żywoptotów, ochrona gniazd, wypuszczanie drapieżników),
 - wypalanie chwastów.

Produktów określonych w załączniku II można używać jedynie w przypadkach bezpośredniego zagrożenia upraw.

▼M4

4. Zbieranie roślin jadalnych i ich części, rosnących w sposób naturalny na obszarach naturalnych, w lasach i na obszarach rolniczych, uznaje się za metodę produkcji ekologicznej, pod warunkiem że:
 - obszary te nie zostały poddane działaniu produktów innych niż określone w załączniku II w okresie trzech lat przed ich zbieraniem okres zbioru,

▼ **M4**

— zbieranie nie wpływa na równowagę siedliska przyrodniczego ani na utrzymanie gatunków w obszarze zbioru.

▼ **M13**

5. W przypadku hodowli grzybów dopuszczalne jest stosowanie podłoża, które zawierają wyłącznie poniższe części składowe:
 - 5.1. gospodarski obornik i ekskrementy zwierzęce (włączając produkty określone w załączniku II część A tiret 1-4 do rozporządzenia (EWG) nr 2092/91:
 - a) pochodzące z gospodarstw produkujących zgodnie z metodami produkcji ekologicznej,
 - b) lub spełniające wymagania wymienione w załączniku II część A, tiret 1-4 do rozporządzenia (EWG) nr 2092/91, tylko do zawartości 25 % ⁽¹⁾ i wyłącznie wtedy, gdy produkt określony w pkt 5.1. lit. a) nie jest dostępny;
 - 5.2. produkty rolne inne niż ujęte w pkt 5.1. (np. słoma), pochodzące z gospodarstw produkujących zgodnie z metodami produkcji ekologicznej;
 - 5.3. torf niepoddany obróbce chemicznej;
 - 5.4. drewno nie mpregnowane środkami chemicznymi po ścięciu;
 - 5.5. produkty mineralne wymienione w załączniku II część A do rozporządzenia (EWG) nr 2092/91, oraz woda i gleba.

▼ **M15**

B. Zwierzęta gospodarskie i produkty zwierzęce następujących gatunków: bydło (włącznie z gatunkami *bubalus* i bizon), trzoda chlewna, owce, kozy, zwierzęta z rodziny koniowatych, drób

1. **Zasady ogólne**

- 1.1. Produkcja zwierzęca stanowi nieodłączną część wielu gospodarstw rolnych, które zajmują się rolnictwem ekologicznym.
- 1.2. Produkcja zwierzęca musi przyczyniać się do utrzymywania równowagi między rolnymi systemami produkcji poprzez zaspakajanie zapotrzebowania roślin uprawnych na składniki odżywcze i wzbogacanie materii organicznej gleby. W ten sposób może tworzyć i podtrzymywać układ wzajemnych zależności: między glebą a roślinami, roślinami a zwierzętami i zwierzętami a glebą. Jako część tej koncepcji, produkcja bezglebowa („production hors sol”) nie jest zgodna z zasadami niniejszego rozporządzenia.
- 1.3. Dzięki wykorzystaniu odnawialnych zasobów naturalnych (obornik zwierzęcy, rośliny strączkowe i pastewne), system uprawy/hodowlany i systemy wypasania pozwalają na utrzymanie i zwiększanie urodzajności gleby w perspektywie długofalowej i przyczyniają się do stałego rozwoju rolnictwa.
- 1.4. Ekologiczna hodowla jest działalnością związaną z ziemią. Wyjąwszy przypadki zatwierdzone w drodze wyjątku w niniejszym Załączniku, zwierzęta gospodarskie muszą mieć dostęp do wybiegów, a liczba zwierząt na jednostkę powierzchni musi być ograniczona w celu zagwarantowania zintegrowanego zarządzania produkcją zwierzęcą i roślinną w jednostce produkcyjnej, minimalizując w ten sposób zanieczyszczenia w każdej postaci, w szczególności gleby oraz wód powierzchniowych i gruntowych. Aby uniknąć problemów nadmiernego wypasu i erozji pastwisk oraz umożliwić rozrzucanie obornika zwierzęcego, unikając niekorzystnych skutków dla środowiska, liczba zwierząt gospodarskich musi być ściśle związana z wielkością dostępnego obszaru. Szczegółowe zasady wykorzystania obornika wymieniono w sekcji. 7.
- 1.5. W ekologicznej hodowli, wszystkie zwierzęta gospodarskie w tej samej jednostce produkcyjnej muszą być traktowane zgodnie z zasadami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.
- 1.6. Jednakże w gospodarstwie mogą przebywać zwierzęta gospodarskie niechowane zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia przy

⁽¹⁾ Wielkość procentowa obliczana jest na podstawie łącznej wagi części składowych podłoża (wyluczając materiał przykrywający oraz dodaną wodę) przed kompostowaniem.

▼M15

założeniu, że chów odbywa się w jednostkach, których budynki i grunty są wyraźnie oddzielone od jednostek, w których produkcja odbywa się zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, a zwierzęta należą do różnych gatunków.

1.7. W drodze odstępstwa od niniejszej zasady, zwierzęta gospodarskie niechowane zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia mogą każdego roku korzystać, w ograniczonym czasie, z pastwisk jednostki działającej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przy założeniu, że zwierzęta te pochodzą z gospodarki ekstensywnej (określonej w art. 6 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 950/97⁽¹⁾) lub, w odniesieniu do gatunków niewymienionych w tym rozporządzeniu, liczba zwierząt przypadająca na hektar odpowiada 170 kg azotu na hektar rocznie zgodnie z załącznikiem VII do niniejszego rozporządzenia) i w tym samym czasie nie ma na pastwisku innych zwierząt, które podlegają wymaganiom niniejszego rozporządzenia. Odstępstwo to wymaga uprzedniego zezwolenia organu kontroli lub jednostki kontrolującej.

1.8. W drodze drugiego odstępstwa od niniejszej zasady, zwierzęta chowane zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia można wypasać na wspólnym terenie przy założeniu, że:

- a) na tych gruntach nie stosuje się innych produktów poza dozwoleńcymi w załączniku II do niniejszego rozporządzenia przynajmniej od ostatnich trzech lat;
- b) zwierzęta korzystające z tych gruntów, a niepodlegające wymaganiom niniejszego rozporządzenia, pochodzą z produkcji ekstensywnej określonej w art. 6 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 950/97; lub w odniesieniu do gatunków niewymienionych w tym rozporządzeniu, liczba zwierząt przypadających na hektar odpowiada 170 kg azotu na hektar rocznie zgodnie z załącznikiem VII do niniejszego rozporządzenia;
- c) nie uznaje się, że produkty zwierzęce wytworzone przez zwierzęta chowane zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i korzystające z tych gruntów, pochodzą z produkcji ekologicznej, chyba że organowi kontroli lub jednostce kontrolującej zostanie przedstawiony przekonujący dowód wskazujący na odpowiednie odizolowanie od innych zwierząt niespełniających wymagań niniejszego rozporządzenia.

2. Konwersja

2.1. *Konwersja gruntów związana z ekologiczną produkcją zwierzęcą*

2.1.1. Podczas przekształcania jednostki produkcyjnej cała powierzchnia jednostki wykorzystywana do żywienia zwierząt musi spełniać zasady dotyczące rolnictwa ekologicznego, z wykorzystaniem okresów konwersji produkcji ustanowionych w części A niniejszego Załącznika, odnoszącej się do roślin i produktów roślinnych.

2.1.2. W drodze odstępstwa od niniejszej zasady, okres konwersji dla pastwisk, otwartych zagród lub wybiegów gatunkom nieroślinozernym, można skrócić do jednego roku. Okres ten można skrócić do sześciu miesięcy, jeżeli na danych gruntach w przeszłości nie stosowano produktów poza określonymi w załączniku II do niniejszego rozporządzenia. Odstępstwo to wymaga zatwierdzenia przez organ kontroli lub jednostkę kontrolującą.

2.2. *Konwersja zwierząt gospodarskich i produktów zwierzęcych*

2.2.1. Jeżeli produkty zwierzęce mają być sprzedawane jako produkty ekologiczne, zwierzęta gospodarskie muszą być chowane zgodnie z zasadami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu przez co najmniej:

- 12 miesięcy w przypadku zwierząt z rodziny koniowatych i bydła (łącznie z gatunkami *bubalus* i bizon) przeznaczonych do produkcji mięsnej, a w każdym przypadku przez co najmniej trzy czwarte ich życia,

⁽¹⁾ Dz.U. L 142 z 2.6.1997, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2331/98 (Dz.U. L 291 z 30.10.1998, str. 10).

▼ **M15**

- sześć miesięcy w przypadku małych przeżuwaczy i świń; jednakże w trzyletnim okresie przejściowym upływającym dnia 24 sierpnia 2003 r., okres dla świń trwa cztery miesiące,
 - sześć miesięcy w przypadku zwierząt przeznaczonych do produkcji mlecznej; jednakże w trzyletnim okresie przejściowym upływającym dnia 24 sierpnia 2003 r., okres ten trwa trzy miesiące,
 - 10 tygodni dla drobiu do celów produkcji mięsnej, wprowadzonego przed trzecim dniem życia,
 - sześć tygodni dla drobiu przeznaczonego do produkcji jaj.
- 2.2.2. W drodze drugiego odstępstwa od ppkt 2.2.1, w celu utworzenia stada, cielęta i małe przeżuwacze przeznaczone do produkcji mięsnej można sprzedawać jako chowane metodami ekologicznymi w okresie przejściowym upływającym dnia 31 grudnia 2003 r. przy założeniu, że:
- pochodzą z gospodarki ekstensywnej,
 - są chowane w jednostce produkcji ekologicznej do czasu uboju lub sprzedaży, przez co najmniej sześć miesięcy w przypadku cieląt i dwa miesiące w przypadku małych przeżuwaczy,
 - pochodzenie zwierząt spełnia wymagania określone w ppkt 3.4 tiret czwarte i piąte.

2.3. *Równoczesna konwersja*

- 2.3.1. Na zasadzie odstępstwa od ppkt 2.2.1, 4.2 i 4.4, w przypadku równoczesnej konwersji całej jednostki produkcyjnej, obejmującej zwierzęta gospodarskie, pastwiska i/lub grunty wykorzystywane do żywienia zwierząt, łączny okres konwersji dla zwierząt, pastwisk i/lub gruntów wykorzystywanych do żywienia zwierząt, skraca się do 24 miesięcy, z zastrzeżeniem następujących warunków:

- a) odstępstwo stosuje się tylko do istniejących zwierząt i ich potomstwa, a jednocześnie także do gruntów wykorzystywanych do pasz zwierzęcych/pastwisk przed rozpoczęciem konwersji;
- b) zwierzęta są karmione głównie produktami pochodzącymi z jednostki produkcyjnej.

3. **Pochodzenie zwierząt**

- 3.1. Przy wyborze ras lub odmian należy brać pod uwagę zdolność zwierząt do przystosowania się do miejscowych warunków; ich żywotność i odporność na choroby. Dodatkowo należy kierować się możliwością uniknięcia określonych chorób lub problemów zdrowotnych związanych z niektórymi rasami lub odmianami wykorzystywanych w intensywnej produkcji (np. zespół napięcia u świń, zespół PSE, nagła śmierć, spontaniczne poronienie, trudne porody wymagające cesarskiego cięcia itp.) Pierwszeństwo należy dać rodzimym rasom i odmianom.
- 3.2. Zwierzęta gospodarskie muszą pochodzić z jednostek produkcyjnych, które spełniają wymagania dla różnych rodzajów produkcji zwierzęcej, ustanowione w art. 6 i niniejszym Załączniku. Ten system produkcji należy utrzymać w ciągu całego ich życia.
- 3.3. W drodze pierwszego odstępstwa, z zastrzeżeniem uzyskania uprzedniej zgody organu kontroli lub jednostki kontrolującej, można dokonać przekształcenia chowu zwierząt gospodarskich w danej jednostce produkcji zwierzęcej, który nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia.
- 3.4. ► **M26** W drodze drugiego odstępstwa, gdy stado lub hodowla są po raz pierwszy utworzone i zwierzęta hodowane ekologicznie nie są dostępne w wystarczającej liczbie, zwierzęta gospodarskie hodowane nieekologicznie mogą być włączone do ekologicznej jednostki produkcji zwierzęcej, z zastrzeżeniem następujących warunków:

▼ **M31**

- kury przeznaczone do produkcji jaj i drób przeznaczony na produkcję mięsa młodszy niż 3 dni,

▼ **M15**

- młody bawół do celów hodowli musi być młodszy niż 6 miesięcy,

▼ **M15**

- cielęta i źrebięta do celów hodowli muszą być hodowane zgodnie z zasadami niniejszego rozporządzenia od momentu odsadzenia i muszą w każdym wypadku być młodsze niż 6 miesięcy,
- jagnięta i koźlęta do celów hodowli muszą być hodowane zgodnie z zasadami niniejszego rozporządzenia od momentu odsadzenia i muszą w każdym wypadku być młodsze niż 60 dni,
- prosięta do celów hodowli muszą być hodowane zgodnie z zasadami niniejszego rozporządzenia od momentu odsadzenia i muszą ważyć mniej niż 35 kg. ◀

▼ **M31**

- 3.5. Niniejsze odstępstwo musi być najpierw zatwierdzone przez organ lub jednostkę kontrolującą.
- 3.6. W drodze trzeciego odstępstwa, odnowienie lub odbudowę hodowli lub stada zatwierdza organ lub jednostka w wypadku, gdy zwierzęta hodowane ekologicznie nie są dostępne, oraz w następujących przypadkach:
- a) wysokiej śmiertelności zwierząt, spowodowanej okolicznościami zdrowotnymi lub katastroficznymi;
 - b) kury przeznaczone do produkcji jaj i drób przeznaczony na produkcję mięsa młodszy niż 3 dni;
 - c) prosięta do celów hodowli, które muszą być ► **C1** chowane ◀ zgodnie z zasadami niniejszego rozporządzenia oraz od momentu odsadzenia muszą ważyć mniej niż 35 kg.
- Przypadek c) jest zatwierdzony na okres przejściowy wygasający dnia 31 lipca 2006 r.
- 3.7. Nie naruszając przepisów pkt 3.4 i 3.6, w przypadku gdy ekologicznie ► **C1** chowane ◀ kury nie są dostępne, nieekologicznie hodowane kury przeznaczone do produkcji jaj, młodsze niż 18 tygodni mogą być włączone do ekologicznej jednostki produkcji zwierzęcej, z zastrzeżeniem następujących warunków:
- uprzednie zezwolenie właściwej władzy,
 - z dniem 31 grudnia 2005 r. przepisy określone w akapicie 4 (Pasza) i 5 (Zapobieganie chorobom i opieka weterynaryjna) niniejszego załącznika I stosuje się do nieekologicznie ► **C1** chowanych ◀ kur, które należy włączyć do ekologicznych jednostek produkcyjnych.

▼ **M15**

- 3.8. W drodze czwartego odstępstwa, do stada można wprowadzać samice (nieródki) z gospodarstw hodowlanych produkujących metodami nieekologicznymi, nie więcej jednak niż 10 % dorosłych zwierząt gospodarskich z gatunku koniowatych lub bydła (łącznie z gatunkami *buffalus* i bizon) i 20 % dorosłej trzody chlewnej, owiec i kóz rocznie, w celu uzupełnienia naturalnego przyrostu lub odnowienia stada, gdy brak jest zwierząt gospodarskich chowanych metodami ekologicznymi i tylko pod kontrolą organu kontroli lub jednostki kontrolującej.
- 3.9. Wielkości procentowe ustanowione w powyższym odstępstwie nie mają zastosowania do jednostek produkcyjnych posiadających mniej niż 10 sztuk zwierząt z rodziny koniowatych lub bydła bądź mniej niż pięć sztuk trzody chlewnej, owiec czy kóz. W przypadku tych jednostek, odnowienie, o którym mowa powyżej, ogranicza się do maksymalnie jednego zwierzęcia w roku.
- 3.10. ► **M26** Te odsetki mogą być zwiększone do 40 %, po zasięgnięciu opinii i uzyskaniu zgody organu lub jednostki kontrolnej, w następujących przypadkach specjalnych:
- kiedy znacznie zwiększa się hodowlę,
 - kiedy zmienia się rasę,
 - kiedy rozwija się specjalizację w hodowli nowych zwierząt gospodarskich,
 - kiedy rasy zagrożone są wyginięciem. Zwierzęta tych ras nie muszą koniecznie być nieródkami. ◀

▼ **M15**

- 3.11. W drodze piątego odstępstwa, można wprowadzać do hodowli samca z gospodarstw hodowlanych produkujących metoda nieekologiczną, przy założeniu że od tego czasu zwierzęta będą chowane i zawsze karmione zgodnie z zasadami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.
- 3.12. Jeżeli zwierzęta gospodarskie pochodzą z jednostek niespełniających niniejszego rozporządzenia, to zgodnie z warunkami i ograniczeniami określonymi w ppkt 3.3–3.11 powyżej, okresów ustanowionych w ppkt 2.2.1 trzeba przestrzegać, jeżeli produkty mają być sprzedawane jako pochodzące z produkcji ekologicznej i w okresach tych wymaga się przestrzegania wszystkich zasad określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- 3.13. Jeżeli zwierzęta gospodarskie pochodzą z jednostek niespełniających niniejszego rozporządzenia, szczególną uwagę należy zwrócić na środki dotyczące zdrowia zwierząt. Organ kontroli lub jednostka kontrolująca mogą zastosować, odpowiednio do miejscowych warunków, specjalne środki, takie jak badania przesiewowe i okresy kwarantanny.
- 3.14. Komisja przedstawi sprawozdanie w terminie do dnia 31 grudnia 2003 r. dotyczące dostępności pierwotnego chowu zwierząt gospodarskich, w celu złożenia Stałemu Komitetowi, stosownie do potrzeb, wniosku mającego na celu zagwarantowanie, że cała ekologiczna produkcja mięsna pochodzi ze zwierząt urodzonych i odchowanych w ekologicznych gospodarstwach produkcyjnych.

4. **Karmienie**

- 4.1. Celem karmienia jest zapewnienie jakości produkcji, a nie jej maksymalizacja, przy jednoczesnym zaspokojeniu potrzeb odżywczych zwierząt gospodarskich na różnym etapie ich rozwoju. Tucz jest dozwolony w takim zakresie, w jakim jest on odwracalny na każdym etapie procesu chowu. Zabronione jest wymuszone karmienie zwierząt.
- 4.2. Zwierzęta gospodarskie należy karmić paszami wytworzonymi metodami ekologicznymi.
- 4.3. ► **M26** Co więcej, zwierzęta gospodarskie muszą być hodowane zgodnie z zasadami wymienionymi w niniejszym załączniku, przy użyciu paszy z danej jednostki lub, gdy to nie jest możliwe, przy użyciu pasz z innych jednostek lub przedsiębiorstw, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia. Co więcej, w przypadku zwierząt roślinożernych, z wyjątkiem corocznego okresu, gdy zwierzęta są na sezonowym wypasie bydła, przynajmniej 50 % paszy pochodzi z tego gospodarstwa rolnego lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe, jest produkowane we współpracy z innymi gospodarstwami ekologicznymi. ◀

▼ **M45**

- 4.4. Do dnia 31 grudnia 2008 r. przeciętnie do 50 % składu pokarmu mogą stanowić pasze pochodzące z produkcji w okresie konwersji. W przypadku gdy pasze z produkcji w okresie konwersji pochodzą z jednostki w samym gospodarstwie, odsetek ten można zwiększyć do 80 %.

Od dnia 1 stycznia 2009 r. średnio do 30 % składu pokarmu mogą stanowić pasze pochodzące z produkcji w okresie konwersji. W przypadku gdy pasze z produkcji w okresie konwersji pochodzą z jednostki w samym gospodarstwie, odsetek ten można zwiększyć do 60 %.

Do 20 % całkowitej średniej ilości pasz, którymi karmione są zwierzęta gospodarskie, może pochodzić z wypasania lub zbiorów na pastwiskach trwałych lub działkach z uprawami roślin wieloletnich w pierwszym roku konwersji, pod warunkiem że są one częścią samego gospodarstwa i że nie stanowiły części jednostki produkcji ekologicznej w tym gospodarstwie w ostatnich pięciu latach. W przypadku stosowania zarówno pasz pochodzących z produkcji ekologicznej, jak i pasz pochodzących z działek będących w pierwszym roku konwersji, całkowity łączny procent takich pasz nie przekracza maksymalnego procentu określonego w pierwszym i drugim akapicie.

Wspomniane wartości obliczane są co roku jako procent suchej masy pasz pochodzenia rolniczego.

▼ **M15**

- 4.5. Podstawą żywienia młodych ssaków powinno być naturalne mleko, najlepiej mleko matki. Wszystkie ssaki należy karmić mlekiem naturalnym przez okres, który powinien wynosić, zależnie od gatunku, co najmniej trzy miesiące dla bydła (łącznie z gatunkami *bubalus* i bizon) i zwierząt z rodziny koniowatych, 45 dni dla owiec i kóz oraz 40 dni dla świń.
- 4.6. W stosownych przypadkach Państwa Członkowskie wyznaczają obszary lub regiony, gdzie praktykuje się pędzenie sezonowe zwierząt na nowe tereny wypasu (włącznie z przemieszczeniem zwierząt na wypas w górach), bez uszczerbku dla przepisów dotyczących żywienia zwierząt gospodarskich ustanowionego w niniejszym Załączniku.
- 4.7. System chowu dla zwierząt roślinożernych należy oprzeć na najwyższym wykorzystaniu pastwisk, stosownie do ich dostępności w różnych porach roku. Co najmniej 60 % suchej masy dziennej dawki pokarmowej powinna stanowić pasza objętościowa, zielona, susz paszowy lub kiszonka. Niemniej jednak, organ kontroli lub jednostka kontrolująca może zezwolić na obniżenie udziału tych pasz do 50 % dla zwierząt przeznaczonych do produkcji mlecznej na okres najwyższej trzech miesięcy we wczesnej laktacji.
- 4.8. ► **M32** Na zasadzie odstępstwa od pkt 4.2 dopuszcza się stosowanie konwencjonalnych pasz w ograniczonej proporcji, w przypadku gdy rolnik w sposób zadowalający wykaże organowi kontroli lub jednostce kontrolującej Państwa Członkowskiego, że nie jest w stanie uzyskać paszy wyłącznie z produkcji ekologicznej.

Dozwolony najwyższy procent paszy konwencjonalnej wynosi w stosunku rocznym:

- a) w przypadku zwierząt roślinożernych 5 % w okresie od dnia 25 sierpnia 2005 r. do dnia 31 grudnia 2007 r.;
- b) w przypadku innych gatunków:
- 15 % w okresie od dnia 25 sierpnia 2005 r. do dnia 31 grudnia 2007 r.;
 - 10 % w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2009 r.;
 - 5 % w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2011 r.

Wielkości te oblicza się w stosunku rocznym jako udział procentowy suchej masy pasz pochodzenia rolnego. Dozwolony udział paszy konwencjonalnej w dziennej dawce pokarmowej, poza okresem sezonowego wypasu, musi wynosić 25 %, obliczony jako udział procentowy suchej masy. ◀

- 4.9. ► **M22** Przez odstępstwo od ppkt 4.8, gdy produkcja paszy jest utracona lub gdy zostają nałożone ograniczenia, szczególnie w przypadku wyjątkowych warunków meteorologicznych, epidemii chorób zakaźnych, skażenia substancjami toksycznymi, lub w wyniku pożarów, właściwe organy Państwa Członkowskiego mogą zatwierdzić na czas określony i w stosunku do określonego obszaru wyższy procent pasz konwencjonalnych w przypadku, jeżeli takie zatwierdzenie jest uzasadnione. Po zatwierdzeniu przez właściwy organ, organ kontrolny lub jednostka kontrolna stosuje niniejsze odstępstwo dla pojedynczych podmiotów. Państwa Członkowskie poinformują się wzajemnie oraz Komisję o odstępstwach, które zostały przyznane. ◀

▼ **M39**

- 4.10. Em derrogação do ponto 4.13, os animais podem, durante o período de transumância, pastar em terras convencionais quando se deslocam a pé de uma pastagem para outra. O consumo de alimentos convencionais, sob a forma de vegetação herbácea e outra vegetação pastada pelos animais, não pode, durante o referido período, exceder 10 % da ração anual total. Esta percentagem é calculada em percentagem da matéria seca dos alimentos de origem agrícola.

▼ **M26**▼ **M15**

- 4.11. Do dziennej dawki pokarmowej świń i drobiu należy dodawać paszę objętościową, zieloną, susz paszowy lub kiszonkę.

▼ **M15**

- 4.12. Do kiszzonek, jako dodatki i środki pomocnicze używane w przetwórstwie, dopuszcza się stosowanie tylko produktów wymienionych w części D ppkt 1.5 i 3.1 załącznika II.
- 4.13. W żywieniu zwierząt można stosować tylko konwencjonalne materiały paszowe pochodzenia rolnego, wymienione w części C pkt 1 załącznika II (materiały paszowe pochodzenia roślinnego), z zastrzeżeniem ograniczeń ilościowych nałożonych w niniejszym Załączniku, i tylko wtedy, gdy są one wyprodukowane lub przygotowane bez użycia rozpuszczalników chemicznych.
- 4.14. Materiałów paszowych pochodzenia zwierzęcego (bez względu na to, czy wyprodukowano je metodami konwencjonalnymi czy ekologicznymi) można używać tylko wtedy, gdy są one wymienione w części C pkt 2 załącznika II, z zastrzeżeniem ograniczeń ilościowych nałożonych w niniejszym Załączniku.
- 4.15. Nie później niż dnia 24 sierpnia 2003 r., część C pkt 1, 2 i 3 i część D załącznika II zostaną poddane ponownej ocenie w celu usunięcia z nich, w szczególności tych tradycyjnych materiałów paszowych pochodzenia rolnego, które są produkowanych metodami ekologicznymi w dostatecznych ilościach we Wspólnocie.
- 4.16. W celu zaspokojenia potrzeb odżywczych zwierząt gospodarskich, w żywieniu zwierząt można stosować tylko produkty wymienione w części C pkt 3 Załącznika (materiały paszowe pochodzenia mineralnego), części D ppkt 1.1 (pierwiastki śladowe) i ppkt 1.2 (witaminy, prowitaminy i ściśle określone chemiczne substancje o podobnym działaniu).
- 4.17. ► **M26** Wyłącznie produkty wymienione w wykazie stanowiącym część D sekcja 1.3 (enzymy), 1.4 (mikroorganizmy), 1.5 (środki konserwujące), 1.6 (spoiwa, środki przeciwzbrylające i koagulanty), 1.7 (substancje antyutleniające), 1.8 (dodatki kiszunkowe), 2 (niektóre środki żywienia zwierząt) oraz 3 (substancje pomagające w przetwarzaniu pasz) załącznika II mogą być używane do żywienia zwierząt do celów wskazanych w odniesieniu do kategorii wymienionych powyżej. Antybiotyki, kokcydiostatyki, środki farmaceutyczne, symulatory wzrostu lub inne środki służące do stymulowania wzrostu lub produkcji nie są używane do żywienia zwierząt. ◀
- 4.18. Pasz, materiałów paszowych, dodatków paszowych do mieszanek paszowych, środków pomocniczych używanych w przetwórstwie pasz i niektórych produktów używanych w żywieniu zwierząt nie wolno wytwarzać używając organizmów genetycznie zmodyfikowanych ani produktów z nich otrzymanych.
- 5. Zapobieganie chorobom i leczenie weterynaryjne**
- 5.1. Zapobieganie chorobom w ekologicznej produkcji zwierzęcej opiera się na następujących zasadach:
- dobór odpowiednich ras i odmian, wyszczególnionych w pkt 3;
 - stosowanie praktyk gospodarskich odpowiednich do wymagań każdego gatunku, silnie wzmacniających odporność na choroby i zapobiegających infekcjom;
 - stosowanie wysokiej jakości paszy, wraz z zapewnianiem regularnego ruchu i dostępu do pastwiska, prowadzące do wzmocnienia naturalnej obrony immunologicznej zwierząt;
 - zapewnienie odpowiedniej obsady zwierząt gospodarskich, unikając w ten sposób zbyt dużego zagęszczenia zwierząt w gospodarstwie i wynikających stąd problemów zdrowotnych zwierząt.
- 5.2. Zasady określone powyżej powinny ograniczyć problemy zdrowotne zwierząt tak, aby można je było kontrolować, głównie poprzez zapobieganie.
- 5.3. Jeżeli pomimo wprowadzenia wszystkich powyższych środków zapobiegawczych zwierzę zachoruje lub ulegnie zranieniu, należy je natychmiast poddać leczeniu, w niezbędnych przypadkach odizolować, i zadbać o odpowiednie pomieszczenie.
- 5.4. Weterynaryjne produkty lecznicze stosowane w rolnictwie ekologicznym muszą spełniać następujące zasady:

▼ **M15**

- a) leki roślinne (np. wyciągi roślinne, z wyłączeniem antybiotyków, esencje itp.), produkty homeopatyczne (np. substancje roślinne, zwierzęce lub mineralne) i pierwiastki śladowe oraz produkty wymienione w części C pkt 3 załącznika II mają pierwszeństwo przed syntetycznymi alopacyjnymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi lub antybiotykami, przy założeniu że ich działanie terapeutyczne jest skuteczne dla danego gatunku zwierząt i warunków, w jakich mają być one zastosowane;
 - b) jeżeli użycie opisanych powyżej środków okaże się nieskuteczne lub ich skuteczne działanie jest mało prawdopodobne w zwalczaniu choroby lub obrażeń, a leczenie jest konieczne w celu zapobieżenia cierpieniu lub ratowania życia zwierzęcia, dopuszcza się zastosowanie syntetycznych alopacyjnych weterynaryjnych produktów leczniczych lub antybiotyków na odpowiedzialność lekarza weterynarii;
 - c) zabronione jest profilaktyczne stosowanie syntetycznych alopacyjnych, weterynaryjnych produktów leczniczych lub antybiotyków;
- 5.5. Poza powyższymi stosuje się następujące zasady:
- a) zabronione jest stosowanie substancji przeznaczonych do stymulowania wzrostu lub produkcji, (m.in. antybiotyków, kokcydiostatyków i innych, sztucznych środków wspomagających wzrost), hormonów lub podobnych substancji do regulacji rozrodu (np. wywoływanie lub synchronizowanie rui) i do innych celów. Niemniej jednak dopuszcza się podawanie hormonów pojedynczym zwierzętom w ramach terapeutycznego leczenia weterynaryjnego;
 - b) dopuszcza się leczenie weterynaryjne zwierząt lub stosowanie środków sanitarnych, w odniesieniu do budynków, sprzętu lub urządzeń, jeżeli są one obowiązkowe na podstawie przepisów krajowych lub wspólnotowych, włącznie ze z immunologicznymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi, jeżeli uznano, że na obszarze, na którym położona jest jednostka produkcyjna, dana choroba występuje.
- 5.6. W każdym przypadku, gdy mają zostać zastosowane weterynaryjne produkty lecznicze należy dokładnie zarejestrować rodzaj produktu, (ze wskazaniem aktywnych substancji farmakologicznych) łącznie ze szczegółową diagnozą; dawkowaniem, metodą podawania; czasem trwania kuracji, i prawnie obowiązującym okresem karencji. Informacje te należy podać organowi kontroli lub jednostce kontrolującej przed wprowadzeniem do obrotu zwierząt gospodarskich lub produktów zwierzęcych jako wyprodukowanych metodami ekologicznymi. Leczone zwierzęta gospodarskie należy dokładnie oznakować, w przypadku dużych zwierząt indywidualnie, a w przypadku drobiu i małych zwierząt indywidualnie lub partiami.
- 5.7. Okres karencji między podaniem zwierzęciu ostatniej dawki alopacyjnego weterynaryjnego produktu leczniczego w normalnych warunkach stosowania a wyprodukowaniem środków spożywczych metodami ekologicznymi ma być dwukrotnie dłuższy niż prawnie obowiązujący okres karencji, a w przypadku gdy taki okres nie został określony - 48 godzin.
- 5.8. Z wyjątkiem szczepień, leczenia chorób pasożytniczych i innych obowiązkowych programów eliminowania chorób, ustanowionych przez Państwa Członkowskie, w przypadku gdy zwierzę lub grupa zwierząt przechodzi więcej niż dwie lub najwyżej trzy kuracje syntetycznymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi lub antybiotykami rocznie (lub więcej niż jedną kurację, jeżeli ich cykl produkcyjny jest krótszy niż rok), dane zwierzęta gospodarskie ani produkty z nich otrzymane nie mogą być wprowadzane do obrotu jako wyprodukowane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, a chów zwierząt gospodarskich musi zostać poddany konwersji w okresie ustanowionym w pkt 2 niniejszego Załącznika, zgodnie z ustaleniem organu kontroli lub jednostki kontrolującej.
- 6. Praktyki prowadzenia gospodarstwa, organizacja transportu i identyfikacja produktów zwierzęcych**
- 6.1. *Praktyki gospodarcze*
- 6.1.1. Z zasady rozmnażanie zwierząt gospodarskich chowanych metodami ekologicznymi powinno opierać się na metodach naturalnych. Nie

▼ **M15**

mniej jednak dopuszcza się sztuczną inseminację. Inne formy sztucznego lub wspomaganego rozrodu (na przykład przenoszenie zarodków) są zabronione.

- 6.1.2. W rolnictwie ekologicznym zabronione jest systematyczne wykonywanie takich działań jak mocowanie elastycznej taśmy do ogonów owiec, przycinanie ogona i pilowanie zębów, kształtowanie dziobów lub usuwanie rogów. Niektóre z tych czynności, za zgodą organu kontroli lub jednostki kontrolującej, mogą być wykonane ze względów bezpieczeństwa (na przykład usuwanie rogów u młodych zwierząt) lub w celu poprawy zdrowia, dobrostanu lub higieny zwierząt gospodarskich. Czynności takie musi wykonywać wykwalifikowany personel w najbardziej odpowiednim wieku zwierząt, ograniczając ich cierpienie do minimum.
- 6.1.3. Dopuszcza się przeprowadzanie zabiegów kastracyjnych w przypadkach uzasadnionych utrzymaniem jakości produktów i tradycyjnymi praktykami produkcyjnymi (świnie hodowane na mięso, woły, kapłony itp.) ale wyłącznie zgodnie z warunkami określonymi w ppkt 6.1.2. zdanie ostatnie.
- 6.1.4. Zabronione jest trzymanie zwierząt gospodarskich na uwięzi. Jednakże w drodze odstępstwa od niniejszej zasady, na podstawie uzasadnienia podmiotu gospodarczego, organ kontroli lub jednostka kontrolująca może zezwolić na tę praktykę w odniesieniu do poszczególnych zwierząt, gdy jest to niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub dobrostan zwierząt i tylko na czas ograniczony.
- 6.1.5. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ustanowionych w ppkt 6.1.4, bydło można trzymać na uwięzi w budynkach istniejących wcześniej przed dniem 24 sierpnia 2000 r. przy założeniu, że mają one zapewniony regularny ruch, a chów odbywa się zgodnie z wymogami dobrostanu zwierząt, na wygodnie wyścielanych stanowiskach, jak również pod indywidualną opieką. Odstępstwo to, wymagające zgody organu kontroli lub jednostki kontrolującej, dopuszcza się tylko na okres przejściowy, upływający z dniem 31 grudnia 2010 r.
- 6.1.6. W drodze kolejnego odstępstwa, w małych gospodarstwach bydło można trzymać na uwięzi, jeżeli nie ma możliwości podzielenia zwierząt na grupy odpowiednie do sposobu zachowania się przy założeniu, że przynajmniej dwa razy w tygodniu zwierzęta mają dostęp do pastwisk, otwartych zagród i wybiegów. Odstępstwo to, wymagające zgody organu kontroli lub jednostki kontrolującej, dopuszcza się dla gospodarstw, które spełniają wymogi naturalnych zasad dotyczących ekologicznej produkcji zwierzęcej skutecznych do dnia 24 sierpnia 2000 r., a wobec braku takich reguł, własnych norm przyjętych lub uznanych przez Państwa Członkowskie.
- 6.1.7. W terminie do dnia 31 grudnia 2006 r., Komisja przedstawi sprawozdanie z wykonania przepisów ppkt 6.1.5.
- 6.1.8. Jeżeli chów zwierząt gospodarskich odbywa się w grupach, wielkość grupy należy uzależnić od etapu rozwoju i sposobu zachowania właściwego dla danego gatunku. Trzymanie zwierząt gospodarskich w warunkach, lub stosowanie diety, które mogą prowadzić do anemii, jest zabronione.
- 6.1.9. W przypadku drobiu, minimalny wiek ubojowy wynosi:
- 81 dni w przypadku kurcząt,
 - 150 dni w przypadku kapłonów,
 - 49 dni w przypadku kaczek pekińskich,
 - 70 dni w przypadku samic kaczki piżmowej,
 - 84 dni w przypadku samców kaczki piżmowej,
 - 92 dni w przypadku kaczek mulard,
 - 94 dni w przypadku perliczek,
 - 140 dni w przypadku indyków i gęsi przeznaczonych do pieczenia.
- W przypadku gdy producenci nie przestrzegają tych minimalnych wieków ubojowych, muszą hodować odmiany wolno rosnące.

▼ **M15**6.2. *Transport*

- 6.2.1. Transport zwierząt gospodarskich musi odbywać się w taki sposób, by ograniczyć stres odczuwany przez zwierzęta, zgodnie z obowiązującymi odpowiednimi przepisami krajowymi lub wspólnotowymi. Załadunek i rozładunek musi odbywać się z zachowaniem ostrożności i bez stosowania przymusu z wykorzystaniem elektrycznej stymulacji. Stosowanie środków uspokajających, zarówno przed, jak i podczas transportu, jest zabronione.
- 6.2.2. Podczas prowadzenia na ubój i w czasie uboju zwierzęta gospodarskie należy traktować w taki sposób, by przeżywany przez nie stres ograniczyć do minimum.

6.3. *Identyfikowanie produktów zwierzęcych*

- 6.3.1. Na wszystkich etapach produkcji, przygotowania, transportu i obrotu zwierzęta gospodarskie i produkty zwierzęce mają zostać zidentyfikowane.

7. **Obornik**

- 7.1. W łącznej ilości obornika, określonego w dyrektywie 91/676/EWG⁽¹⁾, zastosowanego w gospodarstwie w ciągu roku, ilość azotu przypadającego na 1 hektar użytków rolnych nie może przekroczyć 170 kg, tj. ilości określonej w załączniku III wspomnianej wyżej dyrektywy. W przypadkach koniecznych, łączną obsadę zwierząt w gospodarstwie należy zmniejszyć tak, by uniknąć przekroczenia wyznaczonego powyżej limitu.
- 7.2. W celu wyznaczenia właściwej obsady zwierząt gospodarskich, określonej powyżej, właściwe władze Państw Członkowskich ustalą jednostki inwentarskie odpowiadające 170 kg azotu rocznie na jeden hektar użytków rolnych dla różnych kategorii zwierząt, biorąc jako wytyczne, wartości ustanowione w załączniku VII.
- 7.3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji i innym Państwom Członkowskim informacje o wszelkich odchyleniach od tych wartości wraz z uzasadnieniem takich zmian. Wymóg ten dotyczy tylko obliczenia najwyższej liczby zwierząt gospodarskich, aby zagwarantować, że roczny limit 170 kg azotu pochodzącego z obornika na jeden hektar nie zostanie przekroczony. Nie może to naruszać norm obsady zwierząt w gospodarstwie ustanowionych do celów ich zdrowia i dobrostanu, ustanowionych w pkt 8 i w załączniku VIII.
- 7.4. Gospodarstwa produkujące metodą ekologiczną mogą nawiązywać współpracę ► **M22** wyłącznie ◀ z innymi gospodarstwami i przedsiębiorstwami, które spełniają przepisy niniejszego rozporządzenia, w celu sprzedaży nadwyżek obornika pochodzącego z produkcji ekologicznej. W takich przypadkach najwyższy roczny limit 170 kg azotu pochodzącego z obornika na jeden hektar użytków rolnych oblicza się na podstawie wszystkich współpracujących jednostek produkcji ekologicznej.
- 7.5. Państwa Członkowskie mogą ustanowić niższe limity od podanych w ppkt 7.1–7.4, biorąc pod uwagę właściwości danego obszaru, stosowanie innych nawozów azotowych i zasilanie roślin uprawnych azotem z gleby.
- 7.6. Pomieszczenia i urządzenia do magazynowania obornika zwierząt gospodarskich muszą mieć pojemność wykluczającą skażenie wody przez zrzut bezpośredni lub wyciek i przeniknięcie do gleby.
- 7.7. W celu zapewnienia należytego gospodarowania nawozem, pojemność takich pomieszczeń dla obornika zwierząt gospodarskich musi przekraczać zdolność składową wymaganą na najdłuższy okres w roku, w którym stosowanie nawozu do ziemi jest albo niewłaściwe (zgodnie z kodeksem dobrej praktyki rolniczej ustanowionym przez Państwa Członkowskie) albo zabronione, w przypadkach gdy jednostka produkcyjna znajduje się w wyznaczonej strefie narażonej na skażenie azotem.

(¹) Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

▼M15**8. Wybiegi i pomieszczenia inwentarskie****8.1. Ogólne zasady**

- 8.1.1. Warunki w pomieszczeniach inwentarskich muszą zaspokajać potrzeby biologiczne i etologiczne zwierząt gospodarskich (np. dotyczące sposobu zachowania się w odniesieniu do właściwej swobody ruchu i komfortu). Zwierzęta gospodarskie muszą mieć łatwy dostęp do pożywienia i wody. Izolacja, ogrzewanie i wentylacja budynków muszą zapewniać utrzymanie obiegu powietrza, poziomu kurzu, temperatury, względnej wilgotności powietrza oraz stężenia gazów w granicach nieszkodliwych dla zwierząt. Budynek musi umożliwiać wydajną naturalną wentylację i dopływ naturalnego światła.
- 8.1.2. Otwarte wybiegi i zagrody muszą zapewniać wystarczającą ochronę przed deszczem, wiatrem, słońcem i ekstremalnymi temperaturami, odpowiednio do miejscowych warunków meteorologicznych i rodzaju zwierząt.

8.2. Obsada zwierząt i unikanie nadmiernego wypasu

- 8.2.1. Pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich nie są obowiązkowe na terenach o odpowiednich warunkach klimatycznych umożliwiających zwierzętom przebywanie na otwartej przestrzeni.
- 8.2.2. Obsada zwierząt gospodarskich w budynkach musi zapewniać im komfort i dobrostan, które w szczególności, zależą od gatunku, rasy i wieku zwierząt. Należy także uwzględnić sposób zachowania zwierząt, który zależy w szczególności od wielkości grupy i płci zwierząt. Optymalna obsada zapewnia zwierzętom dobrostan poprzez udostępnienie im wystarczającej przestrzeni do naturalnego stania, łatwego kładzenia się, obracania, czyszczenia się, zakładając możliwość przyjmowania wszystkich naturalnych pozycji oraz wykonywania wszystkich naturalnych ruchów, takich jak przeciąganie się czy machanie skrzydłami.
- 8.2.3. Minimalne powierzchnie pomieszczeń i otwartych wybiegów, a także inne właściwości budynków odpowiednie dla różnych gatunków oraz kategorii zwierząt ustanowiono w załączniku VIII.
- 8.2.4. Obsada zwierząt gospodarskich trzymanych na pastwisku, łące, wrzosowisku, terenie podmokłym i w innym naturalnym lub półnaturalnym siedlisku musi być na tyle niska, by zapobiec zryciu gleby i nadmiernemu wypasowi.
- 8.2.5. Pomieszczenia, kojce, sprzęt i wyposażenie należy prawidłowo czyścić i dezynfekować, aby zapobiec przenoszeniu infekcji i rozwojowi organizmów przenoszących choroby. Do takiego czyszczenia i dezynfekcji budynków oraz urządzeń inwentarskich można używać wyłącznie środków wymienionych w części E załącznika II. Odchody, mocz, niezjedzone lub rozsypane jedzenie należy usuwać tak często jak to jest niezbędne dla zminimalizowania odoru i uniknięcia gromadzenia się owadów lub gryzoni. Do likwidacji owadów i innych szkodników w pomieszczeniach i urządzeń dla zwierząt gospodarskich, można używać wyłącznie produktów wymienionych w części B pkt 2 załącznika II.

8.3. Ssaki

- 8.3.1. Z zastrzeżeniem przepisów ppkt 5.3, wszystkim ssakom należy zapewnić dostęp do pastwiska, otwartego wybiegu lub zagrody, która może być częściowo zakryta. Zwierzęta te muszą mieć możliwość korzystania z tych obszarów w każdym przypadku, gdy zezwala na to kondycja fizjologiczna zwierzęcia, warunki meteorologiczne i stan gruntu, chyba że wymogi wspólnotowe lub krajowe dotyczące szczególnych problemów zdrowotnych zwierząt to uniemożliwiają. Zwierzęta roślinożerne muszą mieć dostęp do pastwiska w każdym przypadku, gdy pozwalają na to warunki.
- 8.3.2. W przypadkach gdy zwierzęta roślinożerne mają dostęp do pastwiska w okresie wypasu, a system pomieszczeń zimowych daje zwierzętom swobodę ruchu, można odstąpić od obowiązku zapewnienia im w okresie zimowym otwartych wybiegów lub zagród.
- 8.3.3. Nie naruszając ppkt 8.3.1 zdanie ostatnie, byki ponadroczne muszą mieć dostęp do pastwiska, otwartej zagrody lub wybiegu.

▼ **M15**

- 8.3.4. Na zasadzie odstępstwa od ppkt 8.3.1, końcowa faza tuczu bydła, świń i owiec przeznaczonych na produkcję mięsa może odbywać się w pomieszczeniu przy założeniu, że okres spędzony w pomieszczeniu zamkniętym nie przekracza jednej piątej życia tych zwierząt, a w żadnym przypadku trzech miesięcy.
- 8.3.5. W pomieszczeniach inwentarskich podłoga musi być gładka, ale nieśliska. Przynajmniej połowa podłogi musi być lita, to znaczy nie może być zbudowana z listew ani krat.
- 8.3.6. W pomieszczeniu musi być wystarczająco dużo wygodnej, czystej i suchej powierzchni do leżenia/wypoczynku o konstrukcji litej bez listew. Na powierzchni wypoczynkowej musi znajdować się obszerne, suche miejsce do leżenia wyłożone ściółką. Ściółka musi składać się ze słomy lub innego, odpowiedniego naturalnego materiału. Do ulepszenia lub wzbogacenia ściółki można używać produktów mineralnych zatwierdzonych do stosowania jako nawóz w rolnictwie ekologicznym zgodnie z częścią A załącznika II.
- 8.3.7. Jeśli chodzi o chów cieląt, od dnia 24 sierpnia 2000 r. wszystkie gospodarstwa, bez żadnych odstępstw, muszą spełniać wymogi dyrektywy 91/629/EWG ⁽¹⁾ ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt. Trzymanie cieląt w wieku powyżej tygodnia życia w indywidualnych boksach jest zabronione.
- 8.3.8. Jeśli chodzi o chów świń, od dnia 24 sierpnia 2000 r. wszystkie gospodarstwa bez wyjątku muszą spełniać wymogi dyrektywy 91/630/EWG ⁽²⁾ ustanawiającej minimalne normy ochrony świń. Jednakże maciory należy trzymać w grupach, z wyjątkiem końcowego okresu ciąży i w okresie karmienia. Prosiąt nie wolno trzymać na płaskich podestach ani w klatkach. Wybiegi muszą umożliwiać zwierzętom załatwianie potrzeb i rycie. Do celów rycia można stosować różne podłoża.
- 8.4. *Drób*
- 8.4.1. Drób należy chować na otwartym terenie i nie wolno trzymać go w klatkach.
- 8.4.2. Domowe ptactwo wodne musi mieć dostęp do strumienia, stawu lub jeziora w każdym przypadku, gdy pozwalają warunki meteorologiczne, w celu przestrzegania dobrostanu zwierząt lub warunków higieny.
- 8.4.3. Kurniki muszą spełniać następujące minimalne wymagania:
- przynajmniej jedna trzecia powierzchni musi być lita, to znaczy nie może być zbudowana z listew ani krat, i pokryta ściółką, taką jak słoma, wióry drzewne, piasek lub torf;
 - w pomieszczeniach dla kur niosek, ptaki muszą mieć wystarczająco dużą część powierzchni podłogi do gromadzenia odchodów;
 - muszą być wyposażone w grzędy w ilości i rozmiarach proporcjonalnych do wielkości grupy i ptaków, jak ustanowiono w załączniku VIII;
 - muszą mieć otwory wejściowe/wyjściowe o rozmiarach dostosowanych do wielkości ptaków, łączna długość tych otworów musi wynosić przynajmniej 4 m na 100 m² powierzchni pomieszczeń przeznaczonych dla ptaków;
 - w żadnym kurniku nie może przebywać więcej niż:
 - 4 800 kurcząt,
 - 3 000 kur niosek,
 - 5 200 perliczek,
 - 4 000 samic kaczki piżmowej lub kaczki pekińskiej lub 3 200 samców kaczki piżmowej lub kaczki pekińskiej bądź innych kaczek,
 - 2 500 kapłonów, gęsi lub indyków;

⁽¹⁾ Dz.U. L 340 z 11.12.1991, str. 28. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 97/2/WE (Dz.U. L 25 z 28.1.1997, str. 24).

⁽²⁾ Dz.U. L 340 z 11.12.1991, str. 33.

▼M15

- powierzchnia użytkowa ogółem kurników dla drobiu przeznaczanego do produkcji mięsnej w jednej jednostce produkcyjnej nie może przekraczać 1 600 m².
- 8.4.4. W przypadku kur niosek światło naturalne można uzupełniać sztucznym maksymalnie do 16 godzin dziennie z przynajmniej ośmiogodzinnym, nieprzerwanym okresem wypoczynku nocnego bez sztucznego światła.
- 8.4.5. Drób musi mieć dostęp do otwartej zagrody w każdym przypadku, gdy zezwalają na to warunki pogodowe a, o ile tylko jest to możliwe, przynajmniej przez jedną trzecią życia. Otwarte zagrody muszą być pokryte głównie roślinnością oraz być wyposażone w urządzenia zabezpieczające oraz umożliwiać ptakom łatwy dostęp do poideł i karmników.
- 8.4.6. Ze względów zdrowotnych, budynki muszą być opróżniane z zwierząt gospodarskich przed wprowadzeniem nowej partii drobiu chowanego. W tym czasie budynki i urządzenia trzeba oczyścić oraz zdezynfekować. Ponadto, po zakończeniu chowu każdej partii drobiu zagrody należy pozostawić puste w celu odtworzenia roślinności, jak również ze względów zdrowotnych. Państwa Członkowskie określą okres, przez jaki zagrody muszą pozostawać puste i zawiadomią Komisję oraz pozostałe Państwa Członkowskie o swojej decyzji. Wymagania te nie dotyczą niewielkich ilości drobiu, który nie jest trzymany w zagrodach i porusza się swobodnie przez cały dzień.

▼M38

- 8.4.7. Niezależnie od przepisów ustanowionych w pkt 8.4.2 i 8.4.5, drób może być trzymany w pomieszczeniach zamkniętych, w przypadku gdy ograniczenia, w tym ograniczenia weterynaryjne ustanawiane na podstawie wspólnotowego prawodawstwa w celu ochrony zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt, nie dopuszczają dostępu drobiu do wybiegów lub dostęp ten ograniczają.

Jeśli drób trzymany jest w pomieszczeniach zamkniętych, ptaki mają stały dostęp do wystarczającej ilości suchej paszy objętościowej i odpowiedniego materiału pozwalającego ptakom na zaspokojenie swych potrzeb etologicznych.

Do dnia 15 października 2006 r. Komisja zbada stosowanie niniejszego ustępu, w szczególności w odniesieniu do wymogów w zakresie dobrostanu zwierząt.

▼M15

- 8.5. *Ogólne odstępstwo w odniesieniu do pomieszczeń inwentarskich*
- 8.5.1. W drodze odstępstwa od wymagań określonych w ppkt 8.3.1, 8.4.2, 8.4.3 i 8.4.5 i obsad ustanowionych w załączniku VIII, właściwe władze Państw Członkowskich mogą zezwolić na odstępstwa od wymagań ustanowionych w powyższych podpunktach i załączniku VIII na okres przejściowy upływający z dniem 31 grudnia 2010 r. Odstępstwo może być stosowane jedynie do gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą w istniejących budynkach, wzniesionych przed dniem 24 sierpnia 1999 r., o ile są one zgodne z obowiązującymi przed tą datą krajowymi zasadami dotyczącymi ekologicznej produkcji zwierzęcej lub w razie braku takich uregulowań, z własnymi normami przyjętymi lub uznanymi przez Państwa Członkowskie.
- 8.5.2. Podmioty gospodarcze korzystające z tego odstępstwa przedstawiają organowi kontroli lub jednostce kontrolującej plan rozwiązań, które w chwili ustania odstępstwa zagwarantują zgodność z przepisami niniejszego rozporządzenia.
- 8.5.3. Przed dniem 31 grudnia 2006 r., Komisja przedstawi sprawozdanie z wykonania przepisów ppkt 8.5.1.

C. PSZCZELARSTWO I PRODUKTY PSZCZELARSTWA**1. Ogólne zasady**

- 1.1. Pszczelarstwo jest ważną działalnością, która dzięki zapyłaniu roślin przez pszczoły, przyczynia się do ochrony środowiska oraz produkcji rolnej i leśnej.
- 1.2. Kwalifikacja produktów pszczelarskich jako pochodzących z produkcji ekologicznej ściśle wiąże się ze sposobem pielęgnacji uli i jakością środowiska naturalnego. Kwalifikacja ta zależy także od warunków

▼ **M15**

pozyskiwania, przetwarzania i przechowywania produktów pszczelarskich.

- 1.3. Jeżeli podmiot gospodarczy prowadzi kilka jednostek pszczelarskich na tym samym obszarze, wszystkie jednostki muszą spełniać wymogi niniejszego rozporządzenia. W drodze odstępstwa od niniejszej zasady, podmiot gospodarczy może mieć jednostki pszczelarskie niespełniające wymogów niniejszego rozporządzenia przy założeniu, że spełnione są wszystkie wymagania niniejszego rozporządzenia z wyjątkiem przepisów ustalonych w ppkt 4.2, dotyczących umiejscowienia pasiek. W takim przypadku produktu nie wolno sprzedawać z odniesieniem do metod produkcji ekologicznej.

2. **Okres konwersji**

- 2.1. Produkty pszczelarskie wolno sprzedawać z odniesieniem do metod produkcji ekologicznej tylko wtedy, gdy przez co najmniej przez jeden rok przestrzegane są przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu. W okresie konwersji wosk należy wymienić zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w ppkt 8.3.

3. **Pochodzenie pszczół**

- 3.1. Przy wyborze ras należy uwzględniać zdolność pszczół do przystosowania się do miejscowych warunków, ich żywotność i odporność na choroby. Pierwszeństwo przysługuje rasom europejskim *apis mellifera* i ich miejscowym ekotypom.
- 3.2. Przy tworzeniu pasiek należy stosować podział rodziny pszczelej lub nabycie rojów lub uli spełniających przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu.
- 3.3. W drodze pierwszego odstępstwa, z zastrzeżeniem uzyskania uprzedniej zgody organu kontroli lub jednostki kontrolującej, dopuszcza się konwersję pasiek istniejących już w jednostce produkcyjnej, ale niespełniających wymagań niniejszego rozporządzenia.
- 3.4. W drodze drugiego odstępstwa, w okresie przejściowym upływającym w dniu 24 sierpnia 2002 r. dopuszcza się pozyskiwanie samych rojów od pszczelarzy nieprodukujących zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, z zastrzeżeniem okresu konwersji.
- 3.5. W drodze trzeciego odstępstwa, organ kontroli lub jednostka kontrolująca zezwala na odtworzenie pasiek, gdy nie są dostępne pasieki zgodne z niniejszym rozporządzeniem, w przypadku wysokiej śmiertelności pszczół z przyczyn zdrowotnych lub w wyniku katastroficznych okoliczności, z zastrzeżeniem okresu konwersji.
- 3.6. W drodze czwartego odstępstwa, przy odnowie pasiek dopuszcza się włączanie do jednostki produkcji ekologicznej rocznie 10 % królowych i rojów niespełniających wymagań niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem że te królowe i roje zostaną umieszczone w ulach zawierających plastry lub węzy pochodzące z jednostek produkcji ekologicznej. W takim przypadku nie ma zastosowania okres konwersji.

4. **Lokalizacja pasiek**

- 4.1. Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć regiony lub obszary, w których nie praktykuje się pszczelarstwa zgodnego z niniejszym rozporządzeniem. Pszczelarz dostarczy organowi kontroli lub jednostce kontrolującej mapę w odpowiedniej skali pokazującą lokalizację uli zgodnie częścią A1 pkt 2 tiret pierwsze załącznika III. W przypadku gdy obszary takie nie są zidentyfikowane, pszczelarz musi dostarczyć organowi kontroli lub jednostce kontrolującej stosowną dokumentację wraz z dowodami, w razie konieczności także odpowiednie analizy, że obszary dostępne dla jego rodziny pszczelej spełniają warunki wymagane w niniejszym rozporządzeniu.
- 4.2. Pasieka musi być tak zlokalizowana, aby:
 - a) zapewnić pszczołom wystarczającą ilość źródeł naturalnego nektaru, spadzi i pyłku oraz dostęp do wody;
 - b) w promieniu 3 km od lokalizacji pasieki źródłami nektaru i pyłku były zasadniczo rośliny uprawiane metodami ekologicznymi i/lub roślinność naturalna, zgodnie z wymaganiami art. 6 i załącznika I do niniejszego rozporządzenia, oraz rośliny niepodlegające prze-

▼ **M15**

pisom niniejszego rozporządzenia, ale uprawiane metodami o niewielkim wpływie na środowisko, takimi jak na przykład opisane w programach opracowanych w ramach rozporządzeniu (EWG) nr 2078/92 (!), niemogące w istotny sposób wpłynąć na kwalifikację produkcji pszczelarskiej jako ekologicznej;

- c) znajdowała się w wystarczającej odległości od źródeł produkcji nierolniczej, mogących prowadzić do skażenia, na przykład: ośrodków miejskich, autostrad, obszarów przemysłowych, składowisk śmieci, spalarni śmieci itp. Organy kontroli lub jednostki kontrolujące ustanowią środki w celu spełnienia tego wymagania.

Powyższy wymóg nie dotyczy obszarów, w których nie ma kwitnienia lub ule są w stanie uśpienia.

5. Dokarmianie

- 5.1. Na zakończenie sezonu produkcyjnego ule należy pozostawić z zapasem miodu i pyłku wystarczających do przetrwania zimy.
- 5.2. Dopuszcza się sztuczne dokarmianie rodziny pszczoły, gdy przetrwanie ula jest zagrożone ekstremalnymi warunkami klimatycznymi. W sztucznym dokarmianiu stosuje się miód wyprodukowany metodami ekologicznymi, najlepiej z tej samej jednostki produkcji ekologicznej.
- 5.3. W drodze pierwszego odstępstwa od ppkt 5.2, właściwe władze Państw Członkowskich mogą dopuścić stosowanie w sztucznym dokarmianiu syropu cukrowego lub melasy cukrowej wyprodukowanej metodami ekologicznymi zamiast miodu uzyskanego metodami ekologicznymi, w szczególności gdy wymagają tego warunki klimatyczne wywołujące krystalizację miodu.
- 5.4. W drodze drugiego odstępstwa, organ kontroli lub jednostka kontrolująca może dopuścić stosowanie w sztucznym dokarmianiu syropu cukrowego, melas cukrowych i miodu, nieobjętych niniejszym rozporządzeniem w okresie przejściowym upływającym z dniem 24 sierpnia 2002 r.
- 5.5. Do rejestru pasiek, w odniesieniu do sztucznego dokarmiania, należy wprowadzać następujące informacje: rodzaj produktu, daty, ilości i ule, w których zostało ono zastosowane.
- 5.6. Innych produktów niż określone w ppkt 5.1–5.4 nie wolno stosować w pszczelarstwie prowadzonym zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- 5.7. Sztuczne dokarmianie może mieć miejsce wyłącznie w okresie po ostatnim zbiorze miodu i na 15 dni przed rozpoczęciem okresu wydzielania nektaru przez rośliny lub wytwarzania spadzi.

6. Zapobieganie chorobom i leczenie weterynaryjne

- 6.1. Zapobieganie chorobom w pszczelarstwie opiera się na następujących zasadach:
- a) dobór odpowiednio odpornych ras;
- b) stosowanie niektórych praktyk zwiększających odporność na choroby i zapobiegających infekcjom, takich jak: regularne odnawianie królowych, systematyczna kontrola uli w celu wykrycia wszelkich nieprawidłowości chorobowych, kontrola czerwi w ulach, systematyczne dezynfekowanie materiałów i sprzętu, niszczenie skażonego materiału lub źródeł, regularne odnawianie wosku oraz dostatecznych zapasów pyłku i miodu w ulach.
- 6.2. Jeżeli pomimo powyższych środków zapobiegawczych rodziny pszczoły zachorują lub zostaną zainfekowane, należy natychmiast przystąpić do ich leczenia i, w razie konieczności, umieścić w izolowanych pasiekach.
- 6.3. Podczas stosowania weterynaryjnych produktów leczniczych w pszczelarstwie prowadzonym zgodnie z niniejszym rozporządzeniem należy przestrzegać następujących zasad:

(!) Dz.U. L 215 z 30.7.1992, str. 85. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2772/95 (Dz.U. L 288 z 1.12.1995, str. 35).

▼ **M15**

- a) można je stosować w zakresie, w jakim ich stosowanie jest dopuszczone w Państwie Członkowskim, zgodnie ze stosownymi przepisami wspólnotowymi lub przepisami krajowymi zgodnymi z prawem wspólnotowym;
 - b) produkty roślinne i homeopatyczne mają pierwszeństwo przed syntetycznymi alopacyjnymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi przy założeniu, że ich działanie lecznicze jest skuteczne w warunkach, w jakich mają zostać zastosowane;
 - c) jeżeli użycie opisanych powyżej środków okaże się nieskuteczne lub ich skuteczne działanie jest mało prawdopodobne w leczeniu choroby lub zakażenia, które stwarzają ryzyko zniszczenia rodziny pszczelej, dopuszcza się zastosowanie syntetycznych weterynaryjnych produktów leczniczych na odpowiedzialność lekarza weterynarii lub innych osób upoważnionych przez Państwo Członkowskie, z zastrzeżeniem zasad ustanowionych w lit. a) i b) powyżej;
 - d) zabronione jest profilaktyczne stosowanie alopacyjnych syntetycznych produktów leczniczych;
 - e) bez uszczerbku dla zasady zawartej w lit. a) powyżej, w przypadkach zarażenia *Varroa jacobsoni* dopuszcza się stosowanie kwasu mrówkowego, mlekowego, octowego i szczawiowego oraz następujących substancji: mentolu, tymolu, eukaliptolu lub kamfory.
- 6.4. Oprócz powyższych zasad dopuszcza się weterynaryjne leczenie lub pielęgnację uli, plastrów itp., obowiązujące na mocy przepisów krajowych lub wspólnotowych.
- 6.5. Jeżeli stosuje się leczenie syntetycznymi środkami leczniczymi, to w tym okresie rodziny pszczoły poddawane leczeniu należy umieścić w izolowanych pasiekach, a cały wosk wymienić na wosk spełniający warunki ustanowione w niniejszym rozporządzeniu. Następnie dla takich rodzin pszczelich przekształcanie produkcji przez okres trwający jeden rok.
- 6.6. Wymagania ustanowione w poprzednim punkcie nie dotyczą produktów wymienionych w pkt 6.3 lit. e).
- 6.7. W każdym przypadku, gdy stosuje się weterynaryjne produkty lecznicze, należy dokładnie zarejestrować rodzaj produktu, (ze wskazaniem aktywnych substancji farmakologicznych) razem ze szczegółową diagnozą, dawkowaniem, metodą podawania, czasem trwania kuracji i obowiązującym okresem karencji. Informacje te należy przekazać organowi kontroli lub jednostce kontrolującej przed wprowadzeniem produktów do obrotu jako wyprodukowanych metodami ekologicznymi.
- 7. Praktyki prowadzenia hodowli i identyfikacja uli**
- 7.1. Zabrania się niszczenia pszczół w plastrach jako metody związanej ze zbiorem produktów pszczelarskich.
- 7.2. Zabrania się okaleczania pszczół, takiego jak przycinanie skrzydeł królowej.
- 7.3. Dopuszcza się zastąpienie królowej połączone z zabiciem starej królowej.
- 7.4. Praktykę niszczenia czerwi dopuszcza się wyłącznie w celu opanowania zakażenia *Varroa jacobsoni*.
- 7.5. Zabrania się stosowania syntetycznych repelentów podczas czynności zbierania miodu.
- 7.6. Należy zarejestrować strefę lokalizacji pasieki wraz z identyfikacją uli. Organ kontroli lub jednostka kontrolująca muszą być informowane o przeniesieniu pasiek w nieprzekraczalnym terminie z nimi uzgodnionym.
- 7.7. Należy zachować szczególną dbałość, by zapewnić odpowiednie wydobycie, przetwarzanie i przechowywanie produktów pszczelarskich. Wszystkie środki podjęte w celu spełnienia tych wymagań są rejestrowane.
- 7.8. Czynności usuwania nadstawek i zbieranie miodu należy zapisywać w rejestrze pasieki.

▼M15

8. **Właściwości uli i materiały stosowane w pszczelarstwie**
- 8.1. Ule należy wykonywać zasadniczo z naturalnych materiałów niestwarzających ryzyka skażenia środowiska ani produktów pszczelarskich.
- 8.2. Z wyjątkiem produktów wymienionych w ppkt 6.3 lit. e), w ulach dopuszcza się stosowanie wyłącznie produktów naturalnych, takich jak propolis, wosk i oleje roślinne.
- 8.3. Wosk pszczeli stosowany do nowych węż musi pochodzić z jednostek produkcji ekologicznej. W drodze odstępstwa, w wyjątkowych okolicznościach w szczególności w przypadku nowych urządzeń lub w okresie konwersji, organ kontroli lub jednostka kontrolująca, może dopuścić wosk pszczeli nie pochodzący z takich jednostek gdy na rynku nie ma wosku pszczelego wytworzonego metodami ekologicznymi i przy założeniu, że wosk ten pochodzi z komórek pszczelich.
- 8.4. Zabrania się zbierania miodu z plastrów zawierających czerwie.
- 8.5. Do celów ochrony materiałów (ramek, uli i plastrów), w szczególności przed szkodnikami, dopuszcza się wyłącznie stosowanie właściwych produktów wymienionych w części B pkt 2 załącznika II.
- 8.6. Dopuszcza się stosowanie środków fizycznych, takich jak strumieniowe lub bezpośrednie odymianie.
- 8.7. Do czyszczenia i dezynfekowania materiałów, pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia lub produktów dopuszcza się wyłącznie odpowiednie substancje wymienione w części E załącznika II.

▼ **M7**

ZALĄCZNIK II

A. CZĘŚĆ

▼ **M12**

Nawozy sztuczne i środki użyźniające glebę

▼ **M17**

Ogólne warunki w odniesieniu do wszystkich produktów:

- użycie tylko zgodnie z przepisami załącznika I,
- użycie tylko zgodnie z przepisami prawodawstwa w sprawie wprowadzania do obrotu oraz używania danych produktów mających ogólne zastosowanie w rolnictwie w Państwie Członkowskim, gdzie produkt jest używany.

▼ **M7**

Nazwa	Opis, wymagania dotyczące składu; warunki użycia
Złożone produkty lub produkty zawierające wyłącznie wyszczególnione poniżej materiały:	
— Obornik	Produkt składający się z mieszaniny odchodów zwierzęcych i substancji roślinnych (podściółka dla zwierząt) Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący Wskazanie gatunków zwierząt Pochodzące z ekstensywnej hodowli i wyłącznie w rozumieniu art. 6 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2328/91 ⁽¹⁾ , ostatnio zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 3669/93 ⁽²⁾
— Suchy i odwodniony nawóz kurzy obornik	Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący Wskazanie gatunków zwierząt Pochodzące z ekstensywnej gospodarki rolnej i wyłącznie w rozumieniu art. 6 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2328/91
— Kompostowane odchody zwierzęce, w tym nawóz kurzy i przekompostowany obornik	Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący Wskazanie gatunków zwierząt Zakazane są produkty pochodzące z przemysłowej gospodarki rolnej
— Płynne odchody zwierzęce (gnojowica, uryna itd.)	Używane po kontrolowanej fermentacji i/lub odpowiednim rozcieńczeniu Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący Wskazanie gatunków zwierząt Zakazane są produkty pochodzące z hodowli przemysłowej
▼ M20	
— Kompostowane lub poddane fermentacji odpady z gospodarstw domowych	Produkt otrzymywany z segregowanych w gospodarstwach domowych odpadów, poddanych kompostowaniu lub beztlenowej fermentacji do produkcji biogazu Jedynie roślinne i zwierzęce odpady z gospodarstw domowych Jedynie produkowane w zamkniętym i monitorowanym systemie gromadzenia odpadów, zatwierdzonym przez Państwo Członkowskie Dopuszczalne stężenie w mg/kg suchej substancji: kadm: 0,7; miedź: 70; nikiel: 25; ołów: 45; cynk: 200; rtęć: 0,4; chrom (całkowity): 70; chrom (VI): 0 ⁽³⁾ Konieczność uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli

► **M37** ◀

▼ **M7**

Nazwa	Opis, wymagania dotyczące składu; warunki użycia
— Trociny i wióry drzewne	Drewno niepoddane chemicznemu przetworzeniu po ścięciu
— Przekompostowana kora	Drewno niepoddane chemicznemu przetworzeniu po ścięciu
— Popiół drzewny	Z drewna niepoddanego chemicznemu przetworzeniu po ścięciu
— Drobnomielony fosfat	Produkt określony w dyrektywie Rady 76/116/EWG ⁽⁴⁾ , ostatnio zmienionej dyrektywą 89/284/EWG ⁽⁵⁾ Zawartość kadmu mniejsza lub równa 90 mg/kg P205
— Fosforan aluminium i wapnia	Produkt określony dyrektywą 76/116/EWG, ostatnio zmienioną dyrektywą 89/248/EWG; Zawartość kadmu mniejsza lub równa 90 mg/kg P205 Użycie ograniczone do podstawowych gleb (pH >7,5)
— Podstawowy żużel	Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący
— Surowa sól potasowa (np. kainit, sylwinit)	Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący

▼ **M17**

— Siarczan potasu możliwie zawierający sole magnezu	Produkt uzyskiwany z surowych soli potasowych w drodze procesu fizycznego wydobycia oraz możliwie zawierający także sole magnezu Wymaga uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący
---	--

▼ **M7**

— Wywar gorzelniczny i ekstrakt z wywaru gorzelnicznego	Z wyjątkiem wywaru gorzelnicznego amonowego
— Węglan wapnia pochodzenia naturalnego (np. kreda, margiel, mielony wapń, ameliator bretoński, (maerl) kreda fosforowa)	
— Węglan magnezu i wapnia pochodzenia naturalnego (np. kreda magnezowa, mielony wapń magnezowy itd.)	Wyłącznie pochodzenia naturalnego Potrzeba uznana przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący
— Siarczan magnezu (np. kizeryt)	
— Roztwór chlorku wapnia	Opryskiwanie dolistne jabłoni po stwierdzeniu niedoboru wapnia Potrzeba uznana przez organ kontrolny lub władze kontrolne
— Siarczan wapnia (gips)	Produkt określony w dyrektywie Rady 76/116/EWG, ostatnio zmienionej dyrektywą 89/284/EWG Wyłącznie pochodzenia naturalnego

▼ **M7**

Nazwa	Opis, wymagania dotyczące składu; warunki użycia
▼ M20 — Wapno przemysłowe uzyskiwane w produkcji cukru	Konieczność uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli
▼ M33 — Wapno przemysłowe uzyskiwane w produkcji soli próżniowej	Produkt uboczny uzyskiwany w produkcji soli próżniowej z solanki znajdującej się w górach Konieczność uznania przez jednostkę lub organ kontrolujący
▼ M7 — Siarka elementarna	Produkt określony w dyrektywie 76/446/EWG, ostatnio zmienionej dyrektywą 89/284/EWG Potrzeba uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący
— Pierwiastki śladowe	Pierwiastki śladowe zawarte w dyrektywie 89/530/EWG ⁽⁶⁾ Potrzeba uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący
— Chlorek sodowy	Wyłącznie sól kopalniana Potrzeba uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolujący
— Mączka kamienna	

(1) Dz.U. L 218 z 6.8.1991, str. 1.

(2) Dz.U. L 338 z 31.12.1993, str. 26.

► **M12** (3) granica określenia ◀

(4) Dz.U. L 24 z 30.1.1976, str. 21.

(5) Dz.U. L 111 z 22.4.1989, str. 34.

(6) Dz.U. L 281 z 30.9.1989, str. 116.

▼ **M15**

B. PESTYCYDY

1. Środki ochrony roślin.

▼ **M12**

Ogólne warunki obowiązujące dla wszystkich produktów składających się z lub zawierających następujące substancje aktywne:

- użycie zgodne z klauzulami załącznika I,
- wyłącznie w zgodzie z przepisami szczególnymi legislacji dotyczącej środków ochrony roślin mających zastosowanie we wszystkich Państwach Członkowskich, w których produkt jest używany (gdzie właściwe (*)).

I. Substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego

▼ **M17**

Nazwa	Opis; wymogi dotyczące składu; warunki użycia
Azadirachtina uzyskiwana z <i>Azadirachta indica</i> (miodla indyjska)	Insektycyd Wymaga uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolny
(*) Wosk pszczeli	Maść ogrodnicza

▼ **M12**

(*) W niektórych Państwach Członkowskich produkty oznaczone nie są uważane jako produkty ochrony roślin i nie podlegają procedurom legislacyjnym, określonych w klauzulach dotyczących środków ochrony roślin.

▼ **M12**

Nazwa	Opis; wymogi dotyczące składu; warunki użycia
-------	---

▼ **M17**

Żelatyna	Środek owadobójczy
(*) Zhydrolizowane białko	Środek wabiący Tylko w zatwierdzonym wniosku w połączeniu z innymi właściwymi produktami z załącznika II sekcja B
Lecytyna	Środek grzybobójczy
Wyciąg (roztwór wodny) z tytoniu szlachetnego (<i>Nicotiana tabacum</i>)	Środek owadobójczy Tylko przeciw mszycom w przypadku subtropikalnych drzew owocowych (np. pomarańcze, cytryny) oraz zbiorów tropikalnych (np. banany); użycie wyłącznie na początku okresu wegetacji roślinnej Wymaga zatwierdzenia przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli Tylko w okresie, który wygasa dnia 31 marca 2002 r.
Oleje roślinne (np. olej miętowy, sosnowy, kminkowy)	Środki owadobójcze, roztoczobójcze, grzybobójcze oraz środek ograniczający kiełkowanie
Pyretrum otrzymywane ze złocenia dalmatyńskiego (<i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i>)	Środek owadobójczy Konieczność uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli
Quassia otrzymany z <i>Quassia amara</i>	Środek owadobójczy i odstrasżający owady
Rotenon otrzymany z <i>Derris</i> spp. i <i>Lonchocarpus</i> spp. i <i>Terphrosia</i> spp.	Środek owadobójczy Wymaga zatwierdzenia przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli

▼ **M20**▼ **M12**

(*) W niektórych Państwach Członkowskich produkty oznaczone nie są uważane jako produkty ochrony roślin i nie podlegają procedurom legislacyjnym, określonych w klauzulach dotyczących środków ochrony roślin.

II. Mikroorganizmy wykorzystywane do biologicznego zwalczania szkodników

Nazwa	Opis; wymogi dotyczące składu; warunki użycia
Mikroorganizmy (bakterie, wirusy i grzyby) np. <i>Bacillus thuringensis</i> , <i>Gracilovirus</i> .	Tylko produkty niemodyfikowane genetycznie w znaczeniu określonym w dyrektywie 90/220/EWG (1)

(1) Dz.U. 117 z 8. 05. 1990, str. 15

III. Substancje używane w pułapkach i dozownikach

Warunki ogólne:

- Pułapki i/lub dozowniki muszą zapobiegać przenikaniu substancji do środowiska oraz zapobiegać stykaniu się tych substancji z uprawianymi roślinami.
- Pułapki po użyciu należy zebrać oraz pozbyć się ich w sposób bezpieczny.

▼ M12

Nazwa	Opis: wymogi dotyczące składu; warunki użycia
(*)Fosforan dwuamonowy	Środek wabiący Tylko w pułapkach
Metaldehyd	Środek ślimakobójczy Tylko w pułapkach zawierających środek odstraszcający wyższe gatunki zwierząt Tylko w okresie, który wygasa dnia ► <u>M44</u> 31 marca 2008 r. ◀

▼ M17

Feromony	Atraktant; środek zakłócający zachowania seksualne, Tylko w pułapkach i dyspenserach
----------	---

▼ M12

Pyretroidy (wyłącznie deltametrin lub lambdacyhalotrin)	Środki owadobójcze Tylko w pułapkach zawierających określone środki wabiące Tylko przeciwko <i>Batrocera oleae</i> i <i>Ceratitis capitata</i> wiew Wymaga zatwierdzenia przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli
---	---

▼ M22▼ M12

(*) W niektórych Państwach Członkowskich produkty oznaczone nie są uważane jako środki ochrony roślin i nie podlegają przepisom legislacyjnym dotyczącym środków ochrony roślin.

▼ M22

IIIa. Przygotowanie odstępów między roślinami uprawnymi

Nazwa	Opis; wymagania składu; warunki stosowania
Ortofosforan żelaza (III)	Muluskocyd

▼ M12IV. **Inne substancje używane w sposób tradycyjny w rolnictwie organicznym**▼ M22

Nazwa	Opis: wymogi dotyczące składu; warunki użycia
Miedź w formie wodorotlenku miedzi, tlenochlorku miedzi, (trójzasadowy) siarczan miedzi, tlenek miedzi	Środek grzybobójczy Do dnia 31 grudnia 2005 r. maksymalnie do 8 kg miedzi na hektar rocznie, a od dnia 1 stycznia 2006 r. do 6 kg miedzi na hektar rocznie, bez uszczerbku dla bardziej ograniczonej ilości, jeżeli została ona ustalona zgodnie ze szczególnymi warunkami prawodawstwa ogólnego odnośnie do środków ochrony roślin w Państwie Członkowskim W przypadku gdy produkt ma zostać zastosowany w odniesieniu do roślin wieloletnich, Państwa Członkowskie mogą, w drodze odstępstwa od poprzedniego akapitu, ustanowić maksymalne poziomy mające następujące zastosowanie: — maksymalna łączna ilość zastosowana od dnia 23 marca 2002 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. nie przekracza 38 kg miedzi na hektar, — od dnia 1 stycznia 2007 r., maksymalną ilość, jaką można zastosować co roku na hektar oblicza się przez odjęcie ilości faktycznie zastosowanych w ciągu czterech poprzednich lat od, odpowiednio, 36, 34, 32 i 30 kg miedzi dla lat 2007, 2008, 2009 oraz 2010 i lat kolejnych Konieczność uznawana przez jednostkę kontrolną lub organ kontrolny
(*)Etylen	Dojrzewanie bananów, owoców kiwi i kaki; Indukcja kwitnienia ananasów Konieczność uznana przez jednostkę lub organ kontrolujący
Tłuszczowa sól kwasowopotasowa (szare mydło)	Środek owadobójczy
(*) Ałun potasowy (kalinit)	Środek zapobiegający dojrzewaniu bananów
▼ <u>M17</u> Siarczan wapnia (wielosiarczek wapnia)	Fungicyd, insektycyd, akarycyd Wymaga uznania przez jednostkę kontrolującą lub organ kontrolny
Olej parafinowy	Środek owadobójczy i roztoczobójczy
Oleje mineralne	Środek owadobójczy i grzybobójczy Tylko w przypadku drzew owocowych, oliwnych, winorośli oraz owoców tropikalnych (np. banany)
▼ <u>M22</u> ▼ <u>M12</u>	Wymaga zatwierdzenia przez jednostkę kontrolną lub organ kontroli
Nadmanganian potasu	Środki grzybobójcze, bakteriobójcze Tylko w przypadku drzew owocowych, oliwnych oraz winorośli

▼ **M12**

Nazwa	Opis: wymogi dotyczące składu; warunki użycia
(*) Piasek kwarcowy	Środek odstraszający
Siarka	Środek grzybobójczy, roztoczebójczy, odstraszający

(*) W niektórych Państwach Członkowskich produkty oznaczone nie są uważane jako środki ochrony roślin i nie podlegają przepisom legislacyjnym dotyczącej środków ochrony roślin.

▼ **M33**V. **Inne substancje**

Nazwa	Opis, wymagania dotyczące składu, warunki użycia
Wodorotlenek wapnia	Środek grzybobójczy Tylko w przypadku drzew owocowych, łącznie ze szkółkami, do zwalczania <i>Nectria galligena</i> (rak drzew owocowych)

▼ **M15**

2. Produkty do zwalczania szkodników i chorób w budynkach i urządzeniach inwentarskich:

Produkty wymienione w pkt 1

Środki przeciw gryzoniom

C. **MATERIAŁY PASZOWE**▼ **M26**1. **Materiały paszowe pochodzenia roślinnego**

- 1.1. Zboża, ziarna, ich produkty i produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

owies zwyczajny w postaci ziaren, płatków, śruty, łusek i otrębów; jęczmień w postaci ziaren, białka i śruty; makuch z kielków ryżowych; proso w postaci ziaren; żyto w postaci ziaren i śruty; sorgo w postaci ziaren; pszenica w postaci ziaren, śruty, otrębów, glutenu paszowego, glutenu i kielków; pszenica orkisz w postaci ziaren; pszenżyto w postaci ziaren; kukurydza w postaci ziaren, otrębów, śruty, wytloku z kielków i glutenu; sól kukurydziany; młóto browarniane.

- 1.2. Nasiona oleiste, owoce oleiste, ich produkty i produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

rzepak w postaci ziaren, makuchu i łusek; nasiona soi w postaci nasion, nasion opiekanych, makuchu i łusek; nasiona słonecznika w postaci ziaren i makuchu; bawełna w postaci nasion i wytloku; siemię lniane w postaci nasion i wytloku; nasiona sezamu w postaci wytloku; rdzeń palmowy ekstrahowany; wytlók z nasion dyni; oliwki, pulpa z oliwek; oleje roślinne (z fizycznej ekstrakcji).

- 1.3. Nasiona roślin strączkowych, ich produkty i produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

ciecierzyca w postaci nasion, śruty i otrębów; soczewica w postaci nasion, śruty i otrębów; groszek siewny w postaci nasion poddanych obróbce cieplnej, śruty i otrębów; groch w postaci nasion, śruty i otrębów; bób w postaci nasion, śruty i otrębów; bobik w postaci nasion, śruty i otrębów, wyki w postaci nasion, śruty i otrębów oraz łubin w postaci nasion, śruty i otrębów.

- 1.4. Bulwy, korzenie i ich produkty oraz produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

pulpa buraczana, ziemniak, batat w postaci bulwy, pulpa ziemniaczana (produkt uboczny ekstrakcji skrobi ziemniaczanej), skrobia ziemniaczana, białko ziemniaczane i maniok.

- 1.5. Inne nasiona i owoce, ich produkty i produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

szarańczyn, strąki szarańczynu i jego mączki, dynie, pulpa cytrusowa; jabłka, pigwy, gruszki, brzoskwinie, figi, winogrona i ich

▼ **M26**

pulpy; kasztany jadalne, wyciek z orzechów włoskich, wyciek z orzechów laskowych; łupiny i wyciek ziarna kakaowego; żołądźcie.

- 1.6. Pasze zielone i pasze objętościowe. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

lucerna, mączka z lucerny, koniczyna, mączka z koniczyny, trawa (otrzymywana z roślin pastewnych), mączka z trawy, siano, kiszonka, słoma zbóż i warzywa korzeniowe na zmielenie.

- 1.7. Inne rośliny, ich produkty i produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

melasa, mączka z wodorostów morskich (uzyskiwana przez suszenie i rozdrabnianie morskich wodorostów i płukana w celu zmniejszenia zawartości jodu), proszki i ekstrakty z roślin, ekstrakt z białka roślinnego (podawany wyłącznie młodym zwierzętom), przyprawy korzenne i zioła.

- 1.8. Następujące materiały paszowe mogą być używane do dnia 30 czerwca 2004 r.: ryż w postaci ziaren, ryż łamany, otręby ryżowe, żyto paszowe, otręby żytnie, wyciek z nasion rzepiku, łupiny z nasion rzepiku i tapioka.

2. **Materiały paszowe pochodzenia zwierzęcego**

- 2.1. Mleko i przetwory mleczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

surowe mleko, którego definicje przedstawiono w art. 2 dyrektywy 92/46/EWG⁽¹⁾, mleko w proszku, odtuszczone mleko, odtuszczone mleko w proszku, maślanka, maślanka w proszku, serwatka, serwatka w proszku, serwatka w proszku o niskiej zawartości cukru, białko serwatki w proszku (otrzymywane w drodze fizycznej obróbki), kazeina w proszku, laktoza w proszku, zsiadłe i kwaśne mleko.

- 2.2. Ryby, inne zwierzęta morskie ich produkty i produkty uboczne. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

ryby, olej rybny i tran z dorsza nie rafinowany; autolizaty, hydrolizaty i proteolizaty mięczaków lub skorupiaków otrzymywane w drodze działania enzymu, w postaci rozpuszczalnej lub nie, podawane wyłącznie młodym zwierzętom. Mączka rybna.

- 2.3. Jaja i produkty jajeczne stosowane jako pasze drobiowe, pochodzące raczej z tego samego gospodarstwa.

3. **Materiały paszowe pochodzenia mineralnego**

Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

Sód:

nierafinowana sól morska

gruba sól kamienna

siarczan sodowy

węglan sodowy

wodorowęglan sodu

chlerek sodowy

Potas:

chlerek potasu

Wapń:

osady z koralowców i alg

skorupy zwierząt wodnych (w tym szkielety mątwy pospolitej)

węglan wapnia

mleczan wapnia

⁽¹⁾ Dz.U. L 268 z 14.9.1992, str. 1.

▼M26

glukonian wapnia

Fosfor:

odfluorowany fosforan diwapniowy

odfluorowany fosforan monowapniowy

fosforan monosodowy

fosforan wapniowo-magnezowy

fosforan wapniowo-sodowy

Magnez:

tlenek magnezu (magnez bezwodny)

siarczan magnezu

chlerek magnezu

węglan magnezu

fosforan magnezu

Siarka:

siarczan sodowy.

Osad kostny fosforanu diwapniowego może być używany do 30 czerwca 2004 r.

▼M15

- D. DODATKI PASZOWE, NIEKTÓRE SUBSTANCJE STOSOWANE W ŻYWIENIU ZWIERZĄT (DYREKTYWA 82/471/EWG) I ŚRODKI POMOCNICZE UŻYWANE W PRZETWÓRSTWIE PASZ

▼M26

1. **Dodatki paszowe**

- 1.1. Elementy śladowe. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

E1 żelazo:

węglan żelazawy (II)

siarczan żelazawy (II) monowodny i/lub heptawodny

tlenek żelazowy (III)

E2 Jód:

jodan wapnia, bezwodny

jodan wapnia, heksawodny

jodek sodu

E3

Kobalt:

siarczan kobaltawy (II) monowodny i/lub heptawodny

zasadowy węglan kobaltawy (II), monowodny

E4 Miedź:

tlenek miedzi (II)

zasadowy węglan miedzi (II), monowodny

siarczan miedzi (II), pentawodny

E5

Mangan:

węglan manganawy (II)

tlenek manganawy i tlenek manganowy

siarczan manganawy (II), mono- i/lub tetrawodny

E6

Cynk:

▼M26

węglan cynku
 tlenek cynku
 siarczan cynku mono- i/lub heptawodny
 E7
 Molibden:
 molibdenian amonu, molibdenian sodu
 E8 Selen:
 selenian sodu
 selenin sodu.

▼M36

- 1.2. Witaminy, prowitaminy i ściśle określone chemiczne substancje o podobnym działaniu. Kategoria ta obejmuje jedynie takie substancje, jak:
- Witaminy dopuszczone na mocy rozporządzenia (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (*):
- witaminy pozyskane z surowców naturalnie występujących w paszach,
 - witaminy syntetyczne, identyczne z naturalnymi, dla zwierząt z żołądkiem jednokomorowym,
 - z uprzednio wydanym zezwoleniem właściwego organu w Państwie Członkowskim, syntetyczne witaminy A, D i E, identyczne z witaminami naturalnymi dla przeżuwaczy.

▼M26

- 1.3. Enzymy. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:
- enzymy zatwierdzone na mocy dyrektywy 70/524/EWG.
- 1.4. Drobnoustroje. Jedynie następujące drobnoustroje są uwzględnione w tej kategorii:
- drobnoustroje zatwierdzone na mocy dyrektywy 70/524/EWG.
- 1.5. Środki konserwujące. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:
- E 200 kwas sorbinowy
 E 236 kwas mrówkowy
 E 260 kwas octowy
 E 270 kwas mlekowy
 E 280 kwas propionowy
 E 330 kwas cytrynowy.
- Użycie kwasu mlekowego, mrówkowego, propionowego i octowego w produkcji kiszonki jest dozwolony wyłącznie wtedy, gdy warunki nie pozwalają na właściwą fermentację.
- 1.6. Substancje wiążące, przeciwzbrylające i koagulanty. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:
- E 470 Stearynian wapnia pochodzenia naturalnego
 E 551b Krzemionka koloidalna
 E 551c Kieselgur
 E 558 Bentonit
 E 559 Gлина kaolinitowa
 E 560 Naturalne mieszanki stearynów i chlorynu
 E 561 Vermiculit

(*) Dz.U. L 268 z 18.10.2003, str. 29.

▼M26

E 562 Sepiolit

E 599 Perlit.

- 1.7. Substancje antyutleniające. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

E 306 bogate w tokoferol ekstrakty pochodzenia naturalnego

- 1.8. Dodatki do kiszonek. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

począwszy od 19 października 2004 r., enzymy, drożdże i bakterie zatwierdzone na mocy rozporządzenia (WE) nr 1831/2003 w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt.

2. **Niektóre środki żywienia zwierząt**

Jedynie następujące produkty są uwzględnione w tej kategorii:

drożdże browarnicze.

3. **Substancje pomagające w przetwarzaniu używane w paszach**

- 3.1. Substancje pomagające w przetwarzaniu kiszonek. Jedynie następujące substancje są uwzględnione w tej kategorii:

— sól morską, gruba sól kamienna, serwatka, cukier, pulpa buraczana, mąka zbożowa i melasa,

— do 18 października 2004 r.: enzymy, drożdże, oraz bakterie mlekowe, octowe, mrówkowe i propionowe.

▼M15

- E. PRODUKTY ZATWIERDZONE DO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKOWANIA POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ INWENTARSKICH (NP. SPRZĘTU I WYPOSAŻENIA)

Mydło potasowe i sodowe

Woda i para wodna

Mleko wapienne

Wapno

Wapno palone

Podchloryn sodu (np. pod postacią wybielacza w płynie)

Soda kaustyczna

Potaż żrący

Nadtlenek wodoru

Naturalne esencje roślinne

Kwas: cytrynowy, nadctowy, mrówkowy, mlekowy, szczawiowy i octowy

Alkohol

Kwas azotowy (wyposażenie mleczarni)

Kwas (orto)fosforowy (V) (wyposażenie mleczarni)

Formaldehyd

Środki myjące i dezynfekujące do dojarek i urządzeń mleczarskich

Węglan sodu

- F. INNE PRODUKTY

▼ **M21***ZAŁĄCZNIK III***MINIMALNE WYMAGANIA KONTROLNE I ŚRODKI OSTROŻNOŚCI,
ZGODNIE Z PROGRAMEM KONTROLI OKREŚLONYM W ART. 8 I 9**▼ **M34**

Przepisy ogólne wymienione w niniejszym Załączniku mają zastosowanie w odniesieniu do wszystkich podmiotów gospodarczych określonych w art. 8 ust. 1 w takim zakresie, w jakim przepisy te dotyczą działalności wykonywanej przez dany podmiot gospodarczy.

W stosunku do podmiotów gospodarczych wykonujących działalność określoną w tytule każdej podsekcji, poza przepisami ogólnymi, mają zastosowanie przepisy szczególne.

▼ **M21****PRZEPISY OGÓLNE**1. **Minimalne wymagania kontrolne**

Stosuje się wymagania kontrolne niniejszego załącznika bez uszczerbku dla środków przyjętych przez Państwa Członkowskie, jako niezbędne do zapewnienia możliwości śledzenia produktów określonych w art. 9 ust. 12 lit. a) i c) podczas całego cyklu produkcji oraz do zapewnienia, aby przepisy niniejszego rozporządzenia były spełniane.

2. **Wprowadzenie w życie**▼ **M23**

podmioty gospodarcze już działające w dniu wymienionym w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 2491/2001 również podlegają przepisom określonym w pkt 3 i przepisom o kontroli wstępnej przewidzianym w sekcjach A, B, C, D i E przepisów szczegółowych niniejszego załącznika.

▼ **M34**3. **Kontrola wstępna**

Kiedy zasady kontrolne są wprowadzane w życie po raz pierwszy, odpowiedzialny podmiot gospodarczy musi sporządzić:

- pełny opis jednostki produkcyjnej i/lub obiektów, i/lub działalności,
- opis wszystkich praktycznych środków, które muszą zostać podjęte na poziomie jednostki produkcyjnej i/lub obiektów i/lub działalności, aby zapewnić zgodność z niniejszym rozporządzeniem, w szczególności z wymaganiami niniejszego Załącznika,
- środki ostrożności podejmowane w celu ograniczenia zagrożenia zanieczyszczenia niezatwierdzonymi produktami lub substancjami oraz środki podjęte w celu zachowania czystości w miejscach składowania oraz podczas cyklu produkcyjnego podmiotu gospodarczego.

Tam, gdzie jest to stosowne, wymienione opisy i środki mogą być częścią systemu jakości sporządzonego przez podmiot gospodarczy.

Opis oraz odpowiednie środki muszą być zawarte w deklaracji podpisywanej przez odpowiedzialny podmiot gospodarczy.

Ponadto deklaracja ta musi zawierać zobowiązanie podmiotu gospodarczego:

- do wykonywania czynności zgodnie z art. 5, 6, 6a i odpowiednio art. 11 niniejszego rozporządzenia i/lub rozporządzenia (WE) nr 223/2003,
- do zaakceptowania, w przypadku naruszenia lub nieprawidłowości, wprowadzenia środków określonych w art. 9 ust. 9 niniejszego rozporządzenia i w stosowanych przypadkach w art. 10 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, oraz
- do zaakceptowania obowiązku pisemnego powiadomienia kupujących produkt w celu zapewnienia, aby oznakowania odnoszące się do metody produkcji ekologicznej zostały usunięte z jego produkcji.

Deklaracja ta musi zostać zweryfikowana przez jednostkę lub organ kontrolny wydający sprawozdanie stwierdzające ewentualne braki i niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia. Podmiot gospodarczy musi kontrasygnować to sprawozdanie oraz podjąć niezbędne środki naprawcze.

▼ M34**4. Powiadamianie**

Odpowiedzialny podmiot gospodarczy musi zgłosić wszelkie zmiany w opisie lub środkach określonych w pkt 3 i w przepisach o wstępnej kontroli przewidzianych w sekcjach A, B, C, D i E przepisów szczególnych niniejszego Załącznika do jednostki kontrolującej lub organu kontroli w odpowiednim czasie.

5. Wizyty kontrolne

Jednostka lub organ kontrolny przeprowadza pełną fizyczną kontrolę wszystkich podmiotów gospodarczych przynajmniej raz do roku. Jednostka lub organ kontrolny może pobierać próbki do testowania produktów niezatwierdzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia lub celem sprawdzenia technik produkcji niezgodnych z niniejszym rozporządzeniem. Próbkę można także pobierać i analizować celem wykrycia ewentualnego skażenia produktami niezatwierdzonymi. Jednakże analizy takie muszą być wykonywane w przypadku podejrzenia zastosowania produktów niezatwierdzonych. Sprawozdanie kontrolne musi zostać sporządzone po każdej wizycie kontrolnej i kontrasygnowane przez osobę odpowiedzialną za jednostkę produkcyjną lub jej przedstawiciela.

Ponadto jednostka lub organ kontroli dokonuje kontroli wyrwykowych, zapowiedzianych lub niezapowiedzianych, opartych na ogólnej ocenie ryzyka niezgodności z niniejszym rozporządzeniem i rozporządzeniem (WE) nr 223/2003, biorąc pod uwagę przynajmniej wyniki poprzednich kontroli, ilość danych produktów i ryzyko zamiany produktów.

6. Dokumentacja księgowa

Ewidencja towarowa i dokumentacja finansowa musi być przechowywana w jednostce produkcyjnej lub w jej obiektach, aby umożliwić podmiotowi gospodarczemu oraz jednostce lub organowi kontrolnemu sprawdzenie:

- dostawcy i, jeśli różni, sprzedawcy lub eksportera produktów,
- rodzaju i ilości produktów określonych w art. 1, dostarczonych do jednostki produkcyjnej i, kiedy to stosowne, wszystkich zakupionych materiałów oraz użycia tych materiałów i, kiedy to stosowne, składu mieszanek paszowych,
- rodzaju i ilości produktów określonych w art. 1 przechowywanych w obiektach jednostki,
- rodzaju, ilości i odbiorców oraz, jeśli różni, nabywców, oprócz ostatecznych konsumentów, wszelkich produktów określonych w art. 1, które opuściły jednostkę produkcyjną lub obiekty czy magazyny pierwszego odbiorcy,
- w przypadku podmiotów gospodarczych, które nie przechowują lub nie mają bezpośrednio do czynienia z wymienionymi produktami, rodzaju i ilości produktów określonych w art. 1, zakupionych i sprzedanych, oraz dostawców, a jeśli różni, sprzedających lub eksporterów i kupujących, a jeśli różni, odbiorców.

Dokumentacja księgowa musi zawierać wyniki kontroli przy odbiorze produktów oraz wszelkie inne informacje wymagane przez jednostkę lub organ kontrolny do celów należytej kontroli.

Dane księgowe muszą być udokumentowane odpowiednimi dokumentami uzasadniającymi.

Księgowość musi wykazywać saldo dochodów i wydatków.

7. Pakowanie i transport produktów do innych podmiotów gospodarczych lub jednostek produkcyjnych**▼ M21**

Podmioty gospodarcze zapewnią, że produkty określone w art. 1 mogą być transportowane do innych jednostek, włączając hurtowników i detalistów, tylko w odpowiednim opakowaniu, pojemnikach lub pojazdach, zamkniętych w taki sposób, aby nie można było dokonać zamiany zawartości bez manipulowania lub uszkodzenia pieczęci oraz zaopatrzonych w etykiety zawierające, bez uszczerbku dla innych oznakowań wymaganych przez prawo, co następuje:

- a) nazwę i adres podmiotu gospodarczego oraz, jeśli różny, właściciela lub sprzedawcy produktu;

▼ **M21**

- b) ► **M23** nazwa produktu lub opis mieszanki paszowej wraz z odniesieniem do ekologicznej metody produkcji zgodnie z, gdzie stosowne, art. 5 niniejszego rozporządzenia lub art. 3 rozporządzenia (WE) nr 223/2003; ◀
- c) nazwę i/lub numer kodowy jednostki lub organu kontrolnego, któremu podlega podmiot gospodarczy, oraz
- d) gdzie stosowne, znak identyfikacyjny partii towaru zgodnie z systemem znakowania zatwierdzonym na poziomie krajowym albo uzgodnionym z jednostką lub organem kontrolnym, który pozwala powiązać partię towaru z dokumentacją księgową określoną w pkt 6.

Informacje jak w lit. a), b), c) i d) mogą być także zawarte w dokumencie towarzyszącym, jeśli dokument taki może być niezaprzeczalnie powiązany z opakowaniem, pojemnikiem lub pojazdem zawierającym produkt. Dokument towarzyszący zawierać będzie informację o dostawcy i/lub przewoźniku.

Jednakże zamknięcie opakowania, pojemników lub pojazdów nie jest wymagane, jeśli:

- transport odbywa się bezpośrednio między producentem a innym podmiotem gospodarczym i obaj podlegają systemowi kontrolnemu określone w art. 9, oraz
- produktem towarzyszy dokument zawierający informacje wymagane na mocy poprzedniego akapitu, oraz
- jednostka lub organ kontrolny obu podmiotów gospodarczych, tj. wysyłającego i odbiorcy, został powiadomiony o takich działaniach transportowych i wyraził na nie zgodę. Zgoda taka może zostać udzielona na jedno lub więcej działań transportowych.

▼ **M34**7a. **Otrzymywanie produktów z innych jednostek i od innych podmiotów gospodarczych**

Podczas przyjmowania produktów określonych w art. 1 podmiot gospodarczy sprawdza zamknięcie opakowań lub pojemników, gdzie jest to wymagane, oraz obecność oznakowania określonego w pkt 7. Podmiot gospodarczy porównuje informacje na etykiecie określonej w pkt 7 z informacjami w dokumentach towarzyszących. Wynik tej weryfikacji należy wyraźnie podać w dokumentacji księgowej określonej w pkt 6.

8. **Składowanie produktów**

Pomieszczeniami do składowania produktów należy zarządzać w taki sposób, aby zapewnić identyfikację partii towaru i uniknąć mieszania się z produktami i/lub substancjami niespełniającymi wymagań niniejszego rozporządzenia lub zanieczyszczenia nimi. Zawsze musi być możliwa wyraźna identyfikacja produktów określonych w art. 1.

▼ **M21**9. **Produkty, co do których zachodzi podejrzenie o niespełnianiu wymagań niniejszego rozporządzenia**

Jeśli podmiot gospodarczy uważa lub podejrzewa, że produkt, który wyprodukował, przetworzył, wwiózł lub który został mu dostarczony przez inny podmiot gospodarczy, nie jest zgodny z niniejszym rozporządzeniem, uruchamia on procedury albo wycofania w stosunku do tego produktu wszelkiego odniesienia do ekologicznej metody produkcji, albo wyodrębnienia i zidentyfikowania produktu. Podmiot gospodarczy może wprowadzić taki produkt do przetwórstwa lub pakowania, lub do obrotu tylko po wyeliminowaniu tych wątpliwości, chyba że wprowadzi go do obrotu bez odniesienia dotyczącego ekologicznej metody produkcji. W przypadku takiej wątpliwości podmiot gospodarczy niezwłocznie powiadamia jednostkę lub organ kontrolny. Jednostka lub organ kontrolny może wymagać, aby produkt nie był umieszczany na rynku z oznaczeniami dotyczącymi ekologicznej metody produkcji do czasu uzyskania od podmiotu gospodarczego lub z innych źródeł zadowalającej informacji o wyeliminowaniu wątpliwości.

Jeżeli jednostka lub organ kontrolny posiada uzasadnione podejrzenia, że podmiot gospodarczy zamierza wprowadzić do obrotu produkt niezgodny z niniejszym rozporządzeniem, ale zaopatrzone w odniesienie do ekologicznej metody produkcji, to taka jednostka lub organ kontrolny może wymagać, aby podmiot gospodarczy tymczasowo nie mógł wprowadzać

▼ **M21**

do obrotu produktu z takim odniesieniem. Decyzję tę uzupełnia się obowiązkiem usunięcia z tego produktu wszelkich odniesień dotyczących ekologicznej metody produkcji, o ile jednostka lub organ kontrolny jest pewien, że produkt nie spełnia wymagań niniejszego rozporządzenia. Jeśli jednak podejrzenie nie zostaje potwierdzone, powyższa decyzja zostaje anulowana najpóźniej w okresie, na jaki została podjęta. Okres ten określa jednostka lub organ kontrolny. Podmiot gospodarczy w pełni współpracuje z jednostką lub organem kontrolnym w usuwaniu podejrzeń.

10. Dostęp do obiektów

Do celów kontrolnych podmiot gospodarczy musi zapewnić jednostce lub organowi kontrolnemu dostęp do wszystkich części jednostki produkcyjnej i wszystkich obiektów, jak również do dokumentacji księgowej i odnośnych dokumentów źródłowych. Podmiot gospodarczy musi dostarczyć jednostce lub organowi kontrolnemu wszelkie informacje uważane za niezbędne do celów kontroli.

Na żądanie jednostki lub organu kontrolnego podmiot gospodarczy przedstawia wyniki dobrowolnej kontroli własnej oraz programy pobierania próbek.

Ponadto importerzy oraz pierwsi odbiorcy muszą przedłożyć zezwolenia na przywóz zgodnie z art. 11 ust. 6 oraz świadectwa kontroli dla przywozu z państw trzecich.

11. Wymiana informacji

W przypadkach gdy podmiot gospodarczy i jego podwykonawcy są kontrolowani przez różne jednostki lub organy kontrolne, deklaracja określona w pkt 3 musi zawierać zgodę podmiotu gospodarczego, złożoną w imieniu własnym i w imieniu jego podwykonawców, że odrębne jednostki lub organy kontrolne mogą wymieniać informacje o działaniach będących przedmiotem ich kontroli oraz zgodę na sposób wymiany informacji.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE

A. *Produkcja roślin, produktów roślinnych, zwierząt gospodarskich i/lub produktów zwierzęcych*

Niniejsza część ma zastosowanie do każdej jednostki produkcyjnej zajmującej się na własnych rachunek lub na rachunek strony trzeciej produkcją określoną w art. 4 ust. 2 produktów określonych w art. 1 ust. 1 lit. a).

Produkcja musi mieć miejsce w jednostce, w której obiekty produkcyjne, grunty rolne, pastwiska, obszary na wolnym powietrzu do przepędu zwierząt, wybiegi na otwartym powietrzu, budynki dla zwierząt gospodarskich, a także, tam gdzie to stosowne, obiekty do składowania roślin uprawnych, produktów upraw, produktów pochodzenia zwierzęcego, surowców i środków produkcji są wyraźnie odseparowane od takich obiektów innej jednostki, nieprodukującej zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

Przetwarzanie, pakowanie i/lub wprowadzanie do obrotu może mieć miejsce w jednostce produkcyjnej, w której działalność ta ograniczona jest do własnej produkcji rolnej.

Ilości sprzedawane bezpośrednio do ostatecznego konsumenta należy księgować codziennie.

Zabrania się składowania w jednostce produkcyjnej środków produkcji innych niż dopuszczone przez art. 6 ust. 1 lit. b) i c) oraz art. 6 ust. 3 lit. a).

▼ **M34**▼ **M21****A.1. *Rośliny i produkty z roślin uprawnych lub dziko rosnących*****1. Kontrola wstępna**

Pełny opis jednostki produkcyjnej określony w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego załącznika musi:

— zostać sporządzony, nawet gdy producent ogranicza swoją działalność do zbierania roślin dziko rosnących,

▼ **M21**

- przedstawiać obiekty składowania i produkcji oraz grunty rolne i/lub obszary zbierania, a także, gdzie stosowne, obiekty, w których mają miejsce niektóre czynności przetwórstwa i/lub pakowania, oraz
- określić datę ostatniego stosowania produktów, których użycie jest niezgodne z art. 6 ust. 1 lit. b) na gruntach rolnych i/lub obszarach zbierania

W przypadku zbierania roślin dziko rosnących praktyczne środki określone w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego Załącznika muszą obejmować gwarancję strony trzeciej, którą producent ma przedstawić, aby zapewnić, że zostały spełnione przepisy części A pkt 4 załącznika I.

2. Powiadomianie

Każdego roku przed datą wskazaną przez jednostkę lub organ kontrolny producent musi powiadomić jednostkę lub organ kontrolny o harmonogramie produkcji produktów upraw, w rozbiciu na działkę.

3. Kilka jednostek produkcyjnych prowadzonych przez ten sam podmiot gospodarczy

Jeśli podmiot gospodarczy prowadzi kilka jednostek produkcyjnych na tym samym terenie, to jednostki produkujące rośliny uprawne lub produkty upraw nieobjęte art. 1, łącznie z obiektami składowania środków produkcji (takich jak nawozy, środki ochrony roślin, nasiona), muszą także podlegać zasadom kontroli ogólnej, ustanowionym w przepisach ogólnych niniejszego Załącznika, jak również określonym przepisom kontrolnym odnośnie do pkt 1, 2, 3, 4 i 6 przepisów ogólnych.

Ta sama odmiana lub odmiana, która nie może być łatwo odróżniona od odmian produkowanych w jednostce produkcyjnej wymienionej w drugim akapicie część A, nie może być produkowana w tych jednostkach produkcyjnych.

Jednakże producenci mogą odstępować od reguły określonej w ostatnim zdaniu poprzedniego akapitu:

- a) w przypadku produkcji produktów upraw wieloletnich (drzewa o owocach jadalnych, winorośl i chmiel) pod warunkiem spełnienia następujących warunków:
 - 1) dana produkcja stanowi część planu konwersji, w odniesieniu do którego producent podejmuje zdecydowane zobowiązanie i który przewiduje rozpoczęcie konwersji ostatniej części danego obszaru na rolnictwo ekologiczne w możliwie najkrótszym okresie, który w żadnym przypadku nie może przekroczyć pięciu lat,
 - 2) zostały podjęte odpowiednie środki, aby zapewnić stałe odseparowanie produktów pozyskanych z każdej danej jednostki produkcyjnej,
 - 3) jednostka lub organ kontrolny informowany jest o zbiorach każdego danego produktu przynajmniej z 48-godzinnym wyprzedzeniem,
 - 4) niezwłocznie po zakończeniu zbiorów producent zawiadamia jednostkę lub organ kontrolny o dokładnych ilościach zebranych w danych jednostkach produkcyjnych, podając jednocześnie szczególne cechy odróżniające (takie jak jakość, barwa, średnia waga), i potwierdza, że zastosowano środki celem rozdzielenia produktów,
 - 5) plan konwersji i środki, określone w pkt 1 i 3 przepisów ogólnych, zostały zatwierdzone przez jednostkę lub organ kontrolny. Zatwierdzenie to musi być potwierdzane każdego roku po rozpoczęciu realizacji planu konwersji.
- b) w przypadku terenów przeznaczonych do badań rolniczych, uzgodnionych przez właściwe organy Państw Członkowskich, pod warunkiem że zostały spełnione warunki 2, 3 i 4 oraz odpowiednia część warunku 5, określonych w lit. a);
- c) w przypadku produkcji nasion, wegetatywnego materiału rozmnożeniowego i transplantów, pod warunkiem że zostały spełnione

▼M21

warunki 2, 3 i 4 oraz odpowiednia część warunku 5 określonych w lit. a);

d) w przypadku łąk używanych wyłącznie do wypasu.

A.2. *Zwierzęta gospodarskie i produkty zwierzęce produkowane w hodowli zwierząt*

1. **Kontrola wstępna**

Kiedy zostaje wprowadzony system kontroli ściśle dla produkcji zwierząt, pełny opis jednostki produkcyjnej określonej w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego załącznika musi zawierać:

- pełny opis budynków dla zwierząt gospodarskich, pastwiska, obszarów na wolnym powietrzu do przepędu zwierząt, wybiegów na otwartym powietrzu itd. i, gdzie to stosowne, obiektów do składowania, pakowania i przetwarzania zwierząt gospodarskich, produktów zwierzęcych, surowców i środków produkcji,
- pełny opis instalacji do składowania obornika zwierzęcego.

Środki praktyczne określone w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego załącznika muszą obejmować:

- plan rozrzucania obornika, uzgodniony z jednostką lub organem kontrolnym, łącznie z pełnym opisem obszarów przekazanych pod produkcję roślinną,
- tam gdzie to stosowne, w odniesieniu do rozrzucania obornika, pisemne uzgodnienia z innymi gospodarstwami rolnymi dostosowane do niniejszego rozporządzenia,
- plan zarządzania jednostką ekologicznej produkcji zwierzęcej (np. zarządzanie karmieniem, reprodukcją, zdrowiem).

2. **Identyfikacja zwierząt gospodarskich**

Zwierzęta gospodarskie muszą być stale identyfikowane z zastosowaniem techniki dostosowanej do poszczególnych gatunków, oddzielnie w przypadku dużych ssaków i oddzielnie lub w stadzie w przypadku drobiu i małych ssaków.

3. **Ewidencja zwierząt gospodarskich**

Ewidencję zwierząt gospodarskich należy prowadzić w formie rejestrów i przechowywać w siedzibie gospodarstwa rolnego, tak aby były przez cały czas dostępne dla jednostki lub organu kontrolnego.

Rejestry takie, zawierające pełny opis systemu zarządzania stadem, muszą zawierać następujące informacje:

- według gatunków, w zakresie zwierząt gospodarskich przybywających do gospodarstwa rolnego: pochodzenie i data przybycia, okres konwersji, znak identyfikacyjny i dokumentację weterynaryjną,
- w zakresie zwierząt gospodarskich opuszczających gospodarstwo rolne: wiek, liczebność, waga w przypadku uboju, znak identyfikacyjny i przeznaczenie,
- szczegóły każdego przypadku utraty zwierząt i jej przyczyny,
- w zakresie karmienia: typ łącznie z dodatkami pokarmowymi, proporcje rozmaitych składników w porcjach karmy oraz okresy dostępu do obszaru wolnego wypasu, okresy sezonowego wypasu bydła w przypadku stosowania ograniczeń,
- w zakresie zapobiegania i leczenia chorób oraz opieki weterynaryjnej: data leczenia, diagnoza, rodzaj środka leczniczego, metoda leczenia i zalecenia lekarskie dla opieki weterynaryjnej z uzasadnieniem i okresem karencji obowiązującym, zanim produkty pochodzenia zwierzęcego będą mogły zostać wprowadzone do obrotu.

4. **Kilka jednostek produkcyjnych prowadzonych przez ten sam podmiot gospodarczy**

Jeśli producent, zgodnie z sekcją B ppkt 1.6 i sekcją C ppkt 1.3 załącznika I, zarządza kilkoma jednostkami produkcyjnymi, to jednostki, które produkują zwierzęta gospodarskie lub produkty zwier-

▼ **M21**

zęce nieobjęte art. 1, muszą również być przedmiotem systemu kontrolnego odnośnie do pkt 1 niniejszej podsekcji dotyczącej zwierząt gospodarskich oraz produktów zwierzęcych, a także w zakresie przepisów w sprawie zarządzania zwierzętami gospodarskimi, ewidencji zwierząt gospodarskich oraz zasad regulujących składowanie zużytych produktów hodowli zwierząt.

Odstępstwo w odniesieniu do wymagań rozmaitych gatunków w części B ppkt 1.6 załącznika I może zostać udzielone gospodarstwu rolnym prowadzącym badania z zakresu rolnictwa, przez jednostkę lub organ kontrolny w porozumieniu z właściwym organem Państwa Członkowskiego, po spełnieniu następujących warunków:

- zostały podjęte właściwe środki, uzgodnione z jednostką lub organem kontrolnym, w celu zagwarantowania stałego odseparowania zwierząt gospodarskich, produktów zwierzęcych, obornika oraz pasz między poszczególnymi jednostkami produkcyjnymi,
- producent informuje z wyprzedzeniem jednostkę lub organ kontrolny o każdej dostawie lub sprzedaży inwentarza żywego lub produktów zwierzęcych,
- podmiot gospodarczy informuje jednostkę lub organ kontrolny o dokładnych ilościach wyprodukowanych w jednostkach produkcyjnych, łącznie z pełnymi charakterystykami, pozwalającymi na identyfikację produktów, oraz potwierdza zastosowanie środków podjętych celem odseparowania produktów.

5. **Inne wymagania**

W drodze odstępstwa od tych przepisów zezwala się na składowanie w gospodarstwie rolnym alopaticznych weterynaryjnych produktów leczniczych i antybiotyków, pod warunkiem że zostały one przepisane przez lekarza weterynarii w związku z leczeniem określonym w załączniku I oraz że są składowane w nadzorowanym miejscu i wprowadzone do ewidencji gospodarstwa.

▼ **M34**B. ***Jednostki dla przetwórstwa produktów roślinnych i zwierzęcych oraz środków spożywczych składających się z produktów roślinnych i zwierzęcych***

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do każdej jednostki produkcyjnej zajmującej się przygotowaniem, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 3, produktami określonymi w art. 1 ust. 1, na własny rachunek lub na rachunek strony trzeciej, włączając także w szczególności:

- jednostki zajmujące się pakowaniem i/lub przepakowywaniem takich produktów,
- jednostki zajmujące się znakowaniem i/lub ponownym znakowaniem takich produktów.

1. **Kontrola wstępna**

Pełny opis jednostki, określony w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego Załącznika, musi wykazywać obiekty używane do przyjmowania, przetwarzania, pakowania, znakowania i składowania produktów rolnych przed i po działaniach ich dotyczących, jak również procedury dotyczące transportu produktów.

2. **Jednostki przetwórcze zajmujące się także produktami nie pochodzącymi z rolnictwa ekologicznego**

Jeśli produkty, które nie są określone w art. 1, są również przetwarzane, pakowane lub składowane w danej jednostce przetwórczej:

- jednostka ta musi posiadać obszary fizycznie lub chronologicznie wydzielone w ramach obiektów do składowania produktów określonych w art. 1, przed i po czynnościach,
- działania muszą być wykonywane w sposób ciągły aż do całkowitego zakończenia, fizycznie lub chronologicznie odseparowane od podobnych działań wykonywanych na produktach nieobjętych art. 1,
- jeżeli działania takie nie są wykonywane w określonym czasie lub w ustalonym dniu, należy o nich zawiadamiać z wyprzedzeniem, w terminie uzgodnionym z jednostką lub organem kontrolnym,

▼ M34

- należy podjąć wszelkie środki, aby zapewnić identyfikację partii i uniknąć pomieszania lub zamiany z produktami nieuzyskanymi zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu,
- działania prowadzone na produktach, zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu, muszą być wykonywane jedynie po oczyszczeniu urządzeń produkcyjnych. Skuteczność środków podjętych dla oczyszczenia urządzeń musi zostać sprawdzona i zarejestrowana.

3. Pakowanie i transport produktów do jednostek przetwórczych

Mleko, jaja i produkty jajczarskie pochodzące z rolnictwa ekologicznego należy gromadzić oddzielnie od produktów produkowanych niezgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Na zasadzie odstępstwa i z zastrzeżeniem uzyskania uprzedniej zgody jednostki lub organu kontrolnego, może nastąpić jednoczesne gromadzenie, o ile podjęte zostały właściwe środki zabezpieczające przed jakąkolwiek możliwością pomieszania lub zamiany z produktami produkowanymi niezgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz zapewniające identyfikację produktów produkowanych zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia. Podmiot gospodarczy przechowuje informacje dotyczące dni zbioru, godzin, rejonu i daty oraz czasu przyjęcia produktów, dostępne dla jednostki lub organu kontrolnego.

▼ M23

- C. *Przywóz roślin, produktów roślinnych, inwentarza żywego, produktów inwentarza żywego i środków spożywczych zawierających rośliny i/lub produkty inwentarza żywego, pasz zwierzęcych, mieszanek paszowych i materiałów paszowych z państw trzecich*

▼ M21

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do każdego podmiotu gospodarczego, zarówno importera, jak i/lub pierwszego odbiorcy, zajmującego się przywozem i/lub odbiorem na własny rachunek lub na rachunek innego podmiotu gospodarczego produktów określonych w art. 10 pkt 1. Do celów niniejszej sekcji:

- importer oznacza osobę fizyczną lub prawną w obrębie Wspólnoty Europejskiej zgłaszającą samodzielnie lub przez przedstawiciela przesyłkę do dopuszczenia do swobodnego obrotu we Wspólnocie Europejskiej;

▼ M41**▼ C2**

- pierwszy odbiorca oznacza osobę fizyczną lub prawną, o której mowa w art. 11 ust. 3 lit. d) i w art. 11 ust. 6, której dostarczana jest przesyłka i która otrzymuje ją w celu dalszego przetworzenia lub wprowadzenia na rynek wspólnotowy.

▼ M21**1. Kontrola wstępna***Importerzy*

- Pełny opis jednostki produkcyjnej określony w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego Załącznika musi obejmować siedzibę importera i jego działalność przywózową, wskazując punkty wejścia produktów na terytorium Wspólnoty oraz wszelkie inne obiekty, których importer zamierza użyć do składowania przywożonych produktów do czasu ich dostawy do pierwszego odbiorcy,
- ponadto deklaracja określona w pkt 3 przepisów ogólnych musi obejmować przedsięwzięcia podjęte przez importera w celu zapewnienia, aby wszelkie obiekty, których importer zamierza użyć do składowania produktów, zostały poddane kontroli, która zostanie przeprowadzona przez jednostkę lub organ kontrolny albo, w przypadku gdy miejsca składowania znajdują się w innym Państwie Członkowskim lub w innym regionie, przez jednostkę lub organ kontrolny zatwierdzony do kontroli w tym Państwie Członkowskim lub regionie.

Pierwszy odbiorca

- Pełny opis jednostki produkcyjnej określony w pkt 3 przepisów ogólnych musi wykazać obiekty używane do przyjmowania i składowania. Jeżeli mają miejsce inne działania, takie jak przetwarzanie, pakowanie, etykietowanie i składowanie produktów rol-

▼ M21

nych przed i po ich przetworzeniu, jak również transport produktów, to zastosowanie mają odpowiednie przepisy, zawarte w części B.

Jeżeli importer i pierwszy odbiorca to ta sama osoba prawna działająca w jednej jednostce produkcyjnej, to sprawozdania określone w pkt 3 przepisów ogólnych mogą być zawarte w jednym sprawozdaniu.

2. Dokumentacja księgowa

Jeżeli importer i pierwszy odbiorca nie prowadzą działalności w jednej jednostce, to obie jednostki muszą prowadzić ewidencję towarową i dokumentację finansową.

Na żądanie jednostki lub organu kontrolnego należy określić szczegóły w sprawie organizacji transportu od eksportera w państwie trzecim do pierwszego odbiorcy oraz z siedziby lub miejsc składowania pierwszego odbiorcy do odbiorców w obrębie Wspólnoty.

3. Informacje w sprawie przywożonych przesyłek

Najpóźniej do czasu, gdy świadectwo jest przedstawione odpowiednim organom Państwa Członkowskiego zgodnie z art. 4 pkt 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1788/2001 z dnia 7 września 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania przepisów dotyczących świadectwa kontroli w odniesieniu do przywozu z państw trzecich na podstawie art. 11 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2092/91 w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych⁽¹⁾, importer informuje jednostkę lub organ kontrolny o każdej przesyłce przewidzianej do przywozu do Wspólnoty, podając:

- nazwę i adres pierwszego odbiorcy,
- wszelkie szczegóły, których ta jednostka lub organ może zażądać, takie jak kopia świadectwa kontroli przywozu produktów rolnictwa ekologicznego. Na żądanie jednostki lub organu kontrolnego importera importer musi przekazać te informacje jednostce lub organowi kontrolnemu pierwszego odbiorcy.

4. Importerzy i pierwsi odbiorcy zajmujący się także produktami nie pochodzącymi z rolnictwa ekologicznego

Jeżeli przywożone produkty określone w art. 1 składowane są w miejscach składowania, w których składowane są również inne produkty rolne lub środki spożywcze:

- to produkty określone w art. 1 należy przechowywać oddzielnie od innych produktów rolnych i/lub środków spożywczych,
- należy podjąć wszelkie środki, aby zapewnić identyfikację przesyłek oraz zapobiec pomieszaniu lub zamianom z produktami niezyskanymi zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

5. Wizyty kontrolne**▼ M41****▼ C2**

Jednostka kontrolująca lub organ kontroli dokonuje kontroli towaru i dokumentacji finansowej wymienionej w sekcji C pkt 2 oraz świadectwa kontroli, o którym mowa w art. 11 ust. 3 lit. d) lub w art. 11 ust. 6, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 11 ust. 1.

▼ M21

Jeżeli importer wykonuje działania przywozowe w różnych jednostkach lub obiektach, musi on na żądanie udostępnić sprawozdania przewidziane w pkt 3 i 5 przepisów ogólnych niniejszego Załącznika dla każdego z tych pomieszczeń.

6. Przyjmowanie produktów z państwa trzeciego

Produkty określone w art. 1 przywożone będą z państwa trzeciego w odpowiednim opakowaniu lub pojemnikach zamkniętych w sposób zabezpieczający przed zastąpieniem zawartości i zaopatrzonych

⁽¹⁾ Dz.U. L 243 z 13.9.2001, str. 3.

▼ **M21**

w identyfikator eksportera oraz wszelkie inne oznaczenia i numery służące identyfikowaniu partii produktów ze świadectwem kontroli przywozowej z państw trzecich.

Otrzymując produkt określony w art. 1, przywożony z państwa trzeciego, pierwszy odbiorca sprawdza zamknięcia opakowania lub pojemnika i zgodność identyfikacji przesyłki ze świadectwem określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1788/2001. Wynik takiego sprawdzenia należy wyraźnie przytoczyć w księgach określonych w sekcji C pkt 2.

D. *Jednostki zajmujące się produkcją, przetwórstwem lub przywozem produktów określonych w art. 1 ust. 1 i zlecające stronom trzecim część lub całość danych rzeczywistych działań*

Kontrola wstępna

W odniesieniu do działań, zleconych stronom trzecim pełny opis określony w pkt 3 przepisów ogólnych będzie zawierać:

- listę podwykonawców z opisem ich działalności oraz jednostek lub organów kontrolnych, którym podlegają; podwykonawcy ci muszą zgodzić się na poddanie gospodarstw rolnych systemowi kontroli według art. 9, zgodnie z odpowiednimi sekcjami załącznika III.
- wszystkie środki praktyczne, włączając między innymi odpowiedni system dokumentacji księgowej, podejmowane na poziomie jednostki celem zapewnienia, że produkty, które podmiot gospodarczy wprowadza do obrotu, można śledzić na drodze do ich dostawców i, jeśli są różni, do sprzedawców, jak również do pierwszych odbiorców i, jeśli są różni, do nabywców.

▼ **M23**

E. *Jednostki przetwórcze dla pasz zwierzęcych, mieszanek paszowych i materiałów paszowych*

Niniejsza sekcja dotyczy wszelkich jednostek zaangażowanych w przetworzenie, jak określono w art. 4 pkt 3, produktów określonych w art. 1 ust. 1 lit. c) na własny rachunek lub w imieniu strony trzeciej.

1. WSTĘPNA KONTROLA

Pełen opis jednostki określonej w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego załącznika musi:

- wskazywać obiekty stosowane do przyjmowania, przetwarzania i składowania produktów przeznaczonych na paszę dla zwierząt przed i po działaniach ich dotyczących,
- wskazywać obiekty stosowane do składowania innych produktów używanych do przygotowania pasz,
- wskazywać obiekty stosowane do składowania produktów do czyszczenia i dezynfekcji,
- wskazywać w miarę potrzeby opis mieszanki paszowej, którą podmiot gospodarczy zamierza produkować, zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy 79/373/EWG i gatunki lub klasę inwentarza żywego, dla którego przeznaczona jest mieszanka paszowa,
- wskazywać w miarę potrzeby nazwę materiałów paszowych, które podmiot gospodarczy zamierza przetworzyć.

Środki, jakie mają zostać podjęte przez podmioty gospodarcze, określone w pkt 3 przepisów ogólnych niniejszego załącznika, w celu zagwarantowania zgodności z niniejszym rozporządzeniem muszą obejmować:

- w szczególności wskazanie środków ostrożności, jakie mają zostać podjęte w celu zmniejszenia ryzyka skażenia przez niezatwierdzone substancje lub produkty, wprowadzenie działań w celu czyszczenia i monitorowanie ich skuteczności,
- rozpoznanie wszystkich elementów ich działalności istotne dla zagwarantowania w każdym momencie, że produkty określone w art. 1 ust. 1 lit. c) przetworzone w takich jednostkach spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia i rozporządzenia (WE) nr 223/2003,
- ustanowienie i zrealizowanie systemu zgodności z i aktualizacji właściwych procedur, opartych na zasadach systemu HACCP (Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

▼ **M23**

Jednostka kontrolująca lub organ kontroli stosują te procedury do dokonania ogólnej oceny zagrożeń towarzyszących każdej jednostce przetwórczej i do sporządzenia planu kontroli. Ten plan kontroli musi przewidywać minimalną ilość próbek losowych w zależności od potencjalnych zagrożeń.

2. Dokumentacja księgowa

Do celów prawidłowej kontroli działań, dokumentacja księgowa określona w pkt 6 przepisów ogólnych niniejszego załącznika będzie obejmować informacje o pochodzeniu, charakterze i ilościach materiałów paszowych, dodatkach, sprzedaży i wyrobach gotowych.

3. Jednostki przetwórcze

Przetwarzając produkty, podmioty gospodarcze muszą zapewnić, że:

- a) pasze wyprodukowane ekologicznie lub pasze z nich pochodzące, pasze przechodzące konwersję lub pasze z nich pochodzące i pasze konwencjonalne są fizycznie skutecznie oddzielone;
- b) cały sprzęt używany w jednostkach przetwórczych do mieszanek paszowych objętych niniejszym rozporządzeniem jest całkowicie oddzielony od sprzętu używanego do mieszanek paszowych nie objętych niniejszym rozporządzeniem.

Bez względu na przepisy lit. b) akapit pierwszy do dnia ► **M46** 31 grudnia 2008 r. ◀, działania mogą być prowadzone przy użyciu tego samego sprzętu, pod warunkiem że:

- zagwarantowane jest chronologiczne oddzielenie a odpowiednie działania w celu czyszczenia, których skuteczność została sprawdzona, zostały dokonane przed rozpoczęciem przetwarzania produktów objętych niniejszym rozporządzeniem; podmioty gospodarcze muszą rejestrować te działania,
- podmioty gospodarcze zapewnią, że wprowadziły wszystkie właściwe środki w zależności od zagrożeń oszacowanych zgodnie z pkt 1 i w miarę potrzeby zagwarantują, że produkty, które nie odpowiadają wymogom niniejszego rozporządzenia nie mogą być wprowadzone do obrotu z oznaczeniem odnoszącym się do rolnictwa ekologicznego.

Odstępstwo przewidziane w akapicie drugim zależy od wcześniejszego upoważnienia przez jednostkę kontrolującą lub organ kontroli. Takie upoważnienie mogłoby być przewidziane dla jednej lub więcej czynności przetwarzania.

Komisja rozpocznie badanie przepisów lit. b) akapit pierwszy przed dniem 31 grudnia 2003 r. Biorąc pod uwagę wyniki tego badania, data 31 grudnia 2007 r. może zostać zmieniona, jeżeli będzie to konieczne.

4. Wizyty kontrolne

Dodatkowo do pełnej rocznej wizyty, jednostka kontrolująca lub organ kontroli musi przeprowadzać wizyty ukierunkowane oparte na ogólnej ocenie potencjalnych zagrożeń niezgodności z niniejszym rozporządzeniem; jednostka kontrolująca lub organ kontroli przykładają szczególną wagę do krytycznych punktów kontroli wskazanych podmiotowi gospodarczemu, w celu ustalenia czy działania nadzoru i sprawdzania są wykonywane tak jak powinny. Wszystkie pomieszczenia używane przez podmiot gospodarczy do prowadzenia jego działalności mogą być kontrolowane tak często jak wymagają tego istniejące zagrożenia.

5. Transport produktów do innych jednostek produkcyjnych/przetwórczych lub pomieszczeń składowych

Podmioty gospodarcze muszą zapewnić, że spełnione zostały następujące warunki:

- a) w czasie transportu pasze wyprodukowane ekologicznie lub pasze z nich pochodzące, pasze przechodzące konwersję lub pasze z nich pochodzące i pasze konwencjonalne muszą być fizycznie skutecznie oddzielone;
- b) pojazdy i/lub pojemniki które transportowały produkty które nie są objęte niniejszym rozporządzeniem mogą być wykorzystane do transportu produktów objętych niniejszym rozporządzeniem jeżeli:

▼M23

- właściwe działania w celu czyszczenia, których skuteczność została sprawdzona, zostały wprowadzone przed rozpoczęciem transportu produktów objętych niniejszym rozporządzeniem; podmioty gospodarcze muszą rejestrować te czynności,
 - podmioty gospodarcze zapewnią, że wprowadziły wszystkie właściwe działania w celu czyszczenia w zależności od zagrożeń oszacowanych zgodnie z pkt 1 i w miarę potrzeby, zagwarantują, że produkty, które nie odpowiadają wymogom niniejszego rozporządzenia nie mogą być wprowadzone do obrotu z oznaczeniem odnoszącym się do rolnictwa ekologicznego,
 - jednostka kontrolująca lub organ kontroli podmiotu gospodarczego zostały poinformowane o takich operacjach transportowych i zgodziły się na to. Taka zgoda może zostać udzielona na jedno lub więcej działań transportowych;
- c) wyroby gotowe określone w niniejszym rozporządzeniu są transportowane fizycznie oddzielnie lub chronologicznie od innych wyrobów gotowych;
- d) w czasie transportu, ilość produktów na początku i każda oddzielna ilość dostarczona w trakcie przesyłki dostaw musi być zarejestrowana.

▼M34

ZAŁĄCZNIK IV

**INFORMACJE, KTÓRE ZOSTANĄ ZGŁOSZONE JAK
PRZEWIDZIANO W ART. 8 UST. 1 LIT. a)**

- a) Nazwa i adres podmiotu gospodarczego
- b) Położenie zabudowań oraz, gdzie stosowne, działek (dane księgi wieczystej), gdzie działania są przeprowadzane
- c) Charakter działań i produktów
- d) Zobowiązanie się podmiotu gospodarczego do wykonania czynności zgodnie z art. 5, 6, 7 i/lub 11
- e) W przypadku gospodarstw rolnych, termin, od którego producent zaprzestał stosowania produktów niezgodnych z art. 6 ust. 1 pkt 6 i art. 7 na danych działkach
- f) Nazwa uprawnionego organu, któremu podmiot gospodarczy powierzył kontrolę swojego przedsiębiorstwa, jeśli Państwo Członkowskie wprowadziło system kontroli zatwierdzając takie organy

▼ **M16**

ZAŁĄCZNIK V

CZĘŚĆ A: OZNACZENIE, ŻE PRODUKT ZOSTAŁ OBJĘTY SYSTEMEM KONTROLI

Oznaczenie, że produkt został objęty systemem kontroli musi być przedstawione w tym samym języku lub językach i musi wystąpić na etykiecie.

▼ **M40**

BG: Биологично земеделие — Система на контрол на ЕО

▼ **M16**

ES: Agricultura Ecológica — Sistema de control CE

▼ **A2**

CS: Ekologické zemědělství - kontrolní systém ES

▼ **M16**

DA: Økologisk Jordbrug — EF-kontrolordning

DE: Ökologischer Landbau — EG-Kontrollsystem vöiBiologische Landwirtschaft — EG-Kontrollsystem

▼ **A2**

ET: Mahepõllumajandus - EÜ kontrollsüsteem or Ökoloogiline põllumajandus - EÜ kontrollsüsteem

▼ **M16**

EL: Βιολογική γεωργία — Σύστημα ελέγχου ΕΚ

EN: Organic Farming — EC Control System

FR: Agriculture biologique — Système de contrôle CE

IT: Agricoltura Biologica — Regime di controllo CE

▼ **A2**

LV: Bioloģiskā lauksaimniecība - EK kontroles sistēma

LT: Ekologinis žemės ūkis - EB kontrolės sistema

HU: Ökológiai gazdálkodás - EK Ellenőrző Rendszer

MT: Agrikultura Organika - Sistema ta' Kontroll tal-KE

▼ **M16**

NL: Biologische landbouw — EG-controlesysteem

▼ **A2**

PL: Rolnictwo ekologiczne - system kontroli WE

▼ **M16**

PT: Agricultura Biológica — Sistema de Controlo CE

▼ **M40**

RO: Agricultură Ecologică — Sistem de control CE

▼ **A2**

SK: Ekologické poľnohospodárstvo - kontrolný systém ES alebo biologické poľnohospodárstvo - kontrolný systém ES

SL: Ekološko kmetijstvo - Kontrolni sistem ES

▼ **M16**

FI: Luonnonmukainen maataloustuotanto — EY:n valvontajärjestelmä

SV: Ekologiskt jordbruk — EG-kontrollsystem

CZĘŚĆ B: LOGO WSPÓLNOTOWE

B.1. **Warunki dotyczące przedstawiania oraz wykorzystania logo wspólnotowego**

B.1.1. Określone powyżej logo wspólnotowe obejmuje wzory przedstawione w części B.2 niniejszego załącznika.

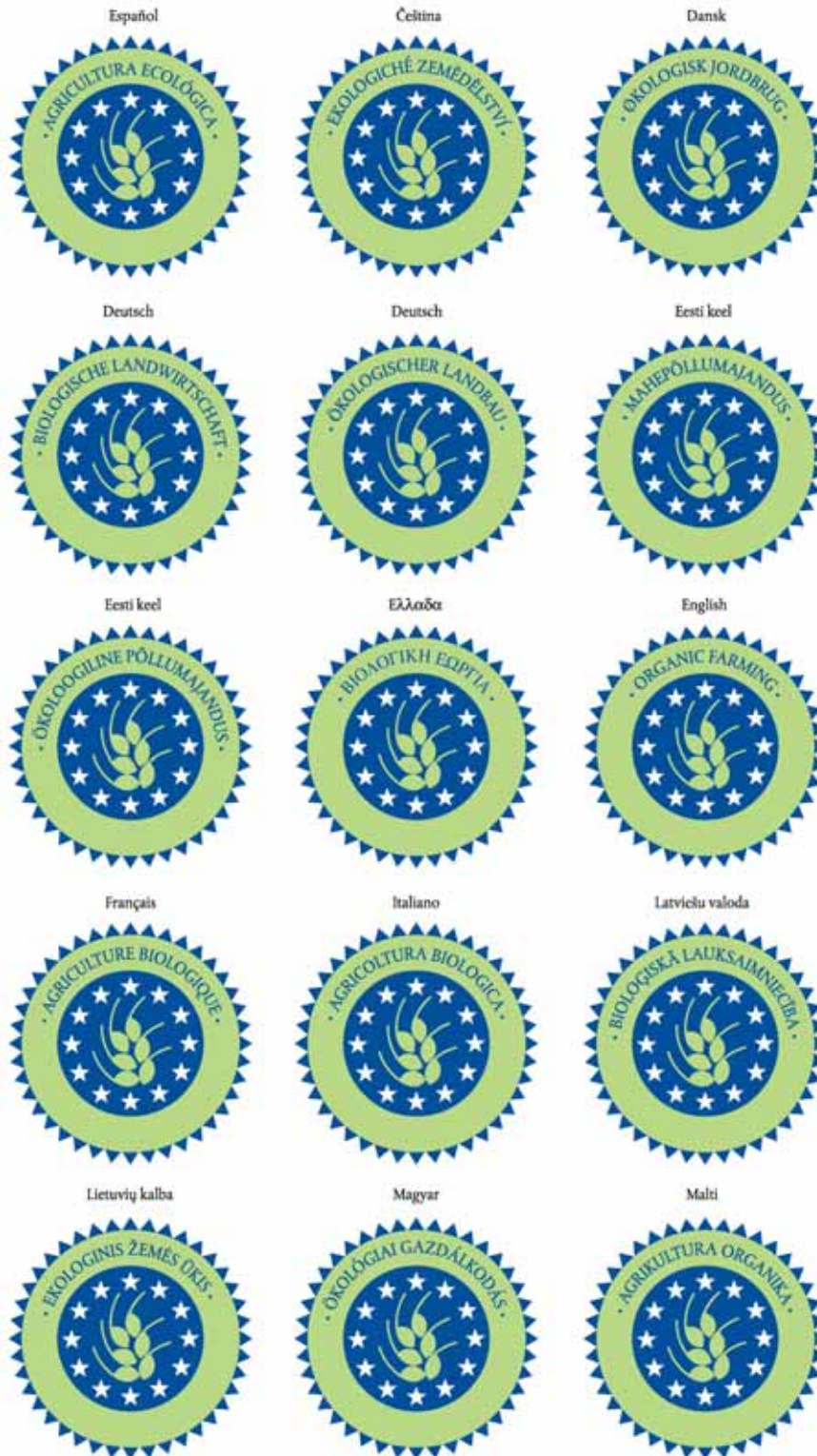
B.1.2. Oznaczenia, które muszą zostać zawarte w logo wymienione są w części B.3 niniejszego załącznika. Istnieje możliwość połączenia logo z oznaczeniem wspomnianym w części A niniejszego załącznika.

▼M16

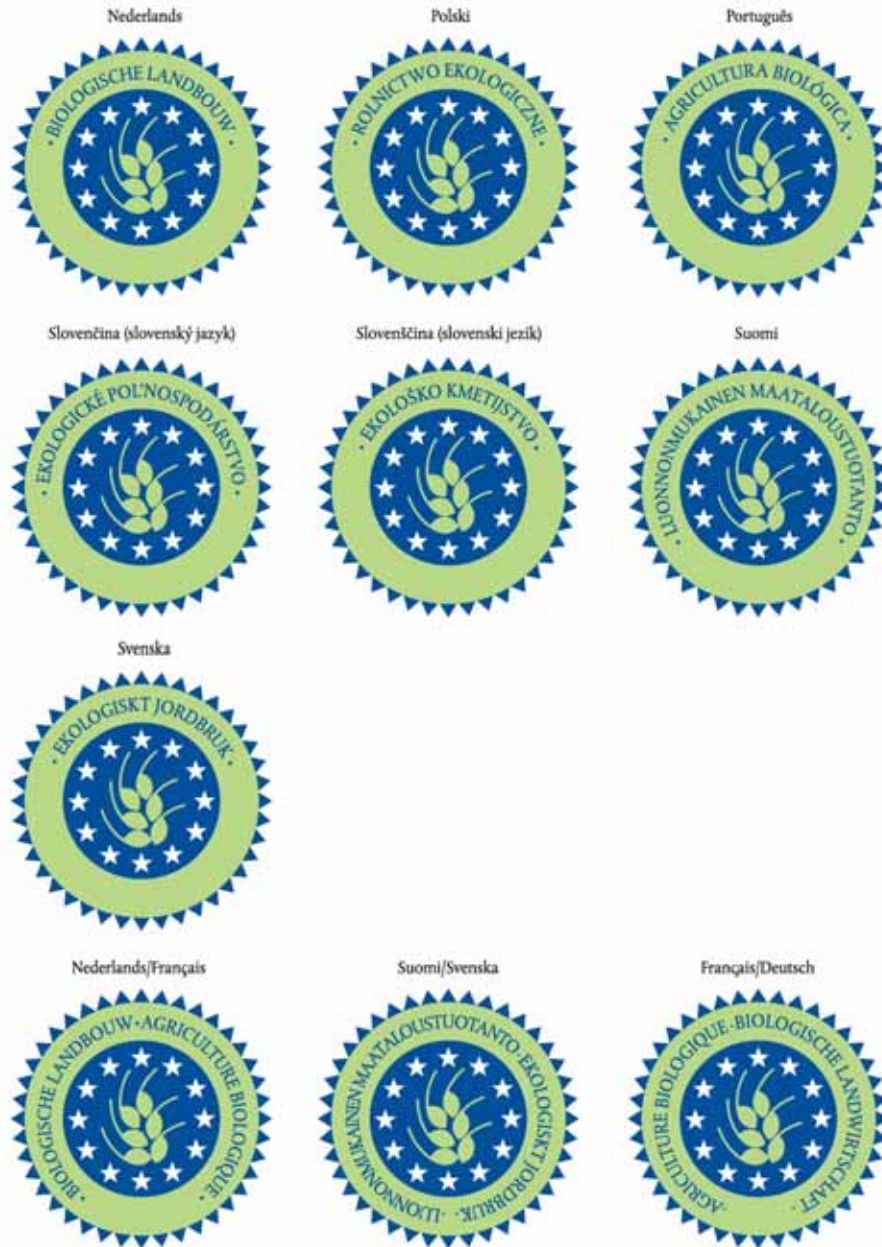
- B.1.3. Aby korzystać z logo wspólnotowego oraz z oznaczeń, określonych w części B.3 niniejszego załącznika, spełnione muszą zostać techniczne wymogi ustanowione w podręczniku graficznym w części B.4 niniejszego załącznika.

▼ M29

B.2. Wzory

▼ M29

▼ M16**B.3. Oznaczenia dodawane do logo wspólnotowego****▼ M29****B.3.1. Oznaczenia pojedyncze:**

CS: EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

DA: ØKOLOGISK JORDBRUG

DE: BIOLOGISCHE LANDWIRTSCHAFT OR ÖKOLOGISCHER
LANDBAU**▼ M40**

BG: БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ

▼ M29

ET: MAHEPÖLLUMAJANDUS VÕI ÖKOLOGILINE PÖLLUMAJANDUS

EL: ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

EN: ORGANIC FARMING

FR: AGRICULTURE BIOLOGIQUE

HU: ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁS

IT: AGRICOLTURA BIOLOGICA

LT: EKOLOGINIS ŽEMĖS ŪKIS

LV: BIOĻĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA

MT: AGRİKULTURA ORGANIKA

NL: BIOLOGISCHE LANDBOUW

PL: ROLNICTWO EKOLOGICZNE

PT: AGRICULTURA BIOLÓGICA

▼ M40

RO: AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ

▼ M29

SK: EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO

SL: EKOLOŠKO KMETIJSTVO

FI: LUONNONMUKAINEN MAATALOUSTUOTANTO

SV: EKOLOGISKT JORDBRUK

▼ M16**B.3.2. Połączenie dwóch oznaczeń:**

Zezwala się na połączenie dwóch oznaczeń w odniesieniu do języków wymienionych w B.3.1., pod warunkiem że są one tworzone w sposób zgodny z następującymi przykładami:

NL/FR: BIOLOGISCHE LANDBOUW —AGRICULTURE BIOLOGIQUE

FI/SV: LUONNONMUKAINEN MAATALOUSTUOTANTO
—EKOLOGISKT JORDBRUK

FR/DE: AGRICULTURE BIOLOGIQUE —BIOLOGISCHE LANDWIRTSCHAFT

▼**M16**

B.4. Podręcznik graficzny

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
2. Ogólne wykorzystanie logo
 - 2.1. Logo wielobarwne (kolory bazowe)
 - 2.2. Logo jednobarwne: logo czarno-białe
 - 2.3. Kontrast z barwami w tle
 - 2.4. Czcionka
 - 2.5. Język
 - 2.6. Rozmiary zredukowane
 - 2.7. Szczegółowe warunki stosowania logo
3. Oryginalne bromki
 - 3.1. Wybór dwóch kolorów
 - 3.2. Linie zewnętrzne
 - 3.3. Pojedynczy kolor: logo czarno-białe
 - 3.4. Arkusze próbek kolorów

▼ **M16**

1. WPROWADZENIE

Podręcznik graficzny stanowi instrument przeznaczony dla podmiotów gospodarczych w celu reprodukcji logo.

2. OGÓLNE UŻYWANIE LOGO

2.1. LOGO WIELOBARWNE (kolory bazowe)

W przypadku stosowania logo kolorowego, kolory tego logo muszą być kolorami podstawowymi (Pantone) bądź muszą być uzyskane w drodze procesu czterobarwnego. Kolory bazowe zostały określone poniżej.

OTSEVĀRVIDES (PANTONE) LOGO

ZIELONY: *Pantone 367*
 NIEBIESKI: *Pantone Niebieski odbła:*
 Tekst w kolorze niebieskim

LOGO UZYSKANE W DRODZE PROCESU CZTEROBARWNEGO

NIEBIESKI: 100% niebiesko-zielony
 ZIELONY: 30,5% niebiesko-zielony +
 Tekst w kolorze niebieskim

▼**M16**

2.2. LOGO JEDNOBARWNE: LOGO CZARNO-BIAŁE

Logo czarno-białe może być używane w następujący sposób:

▼M16

2.3. KONTRAST Z BARWAMI W TLE

W przypadku, gdy stosowane jest kolorowe logo na kolorowym tle, które utrudnia czytelność, należy zastosować wokół logo okrąg dla wzmocnienia kontrastu z kolorami tła w następujący sposób:

LOGO NA TLE BARWNYM

2.4. CZCIONKA

► **M30** Do zapisów używać wielkich liter pisanych pogrubioną, zagęszczoną czcionką „Frutiger” lub „Myriad”. Rozmiar liter zapisów należy zmniejszać zgodnie z normami zapisanymi w sekcji 2.6. ◀

2.5. JĘZYK

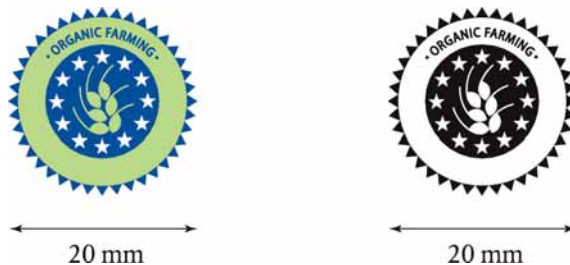
Można dowolnie stosować wybraną samodzielnie wersję bądź wersje językowe zgodnie z instrukcją podaną w B.3.

▼M16

2.6. ROZMIARY ZREDUKOWANE

Wykorzystanie logo na etykietach różnego rodzaju sprawia, że konieczne jest jego zmniejszenie; rozmiarem minimalnym powinien być:

- a) Dla logo zawierającego pojedyncze oznaczenie: minimalny rozmiar wynosi 20 mm średnicy.

- b) Dla logo zawierającego połączenie dwóch oznaczeń: minimalny rozmiar wynosi 40 mm średnicy.

2.7. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI STOSOWANIA LOGO

Wykorzystanie logo służy nadaniu produktom szczególnej wartości. Z tego powodu, najskuteczniejszym zastosowaniem logo jest użycie logo wielobarwnego, jako że w ten sposób ma ono lepszą prezencję i może być łatwiej i szybciej rozpoznane przez konsumenta.

Stosowanie logo jednobarwnego (czarno-białego), zgodnie z ustaleniami w sekcji 2.2, jest zalecane wyłącznie w tam, gdzie wykorzystanie logo wielobarwnego jest niepraktyczne.

▼ **M16**

3. ORYGINALNE BROMKI

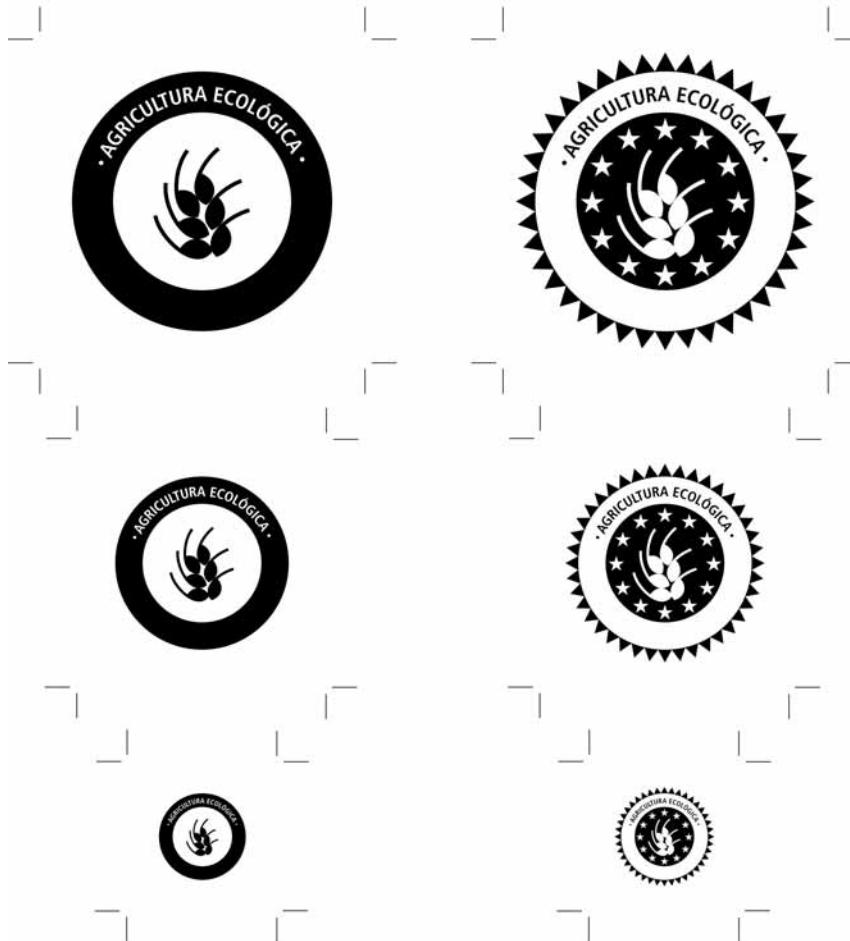
3.1. WYBÓR DWÓCH KOLORÓW

— Oznaczenie pojedyncze we wszystkich językach

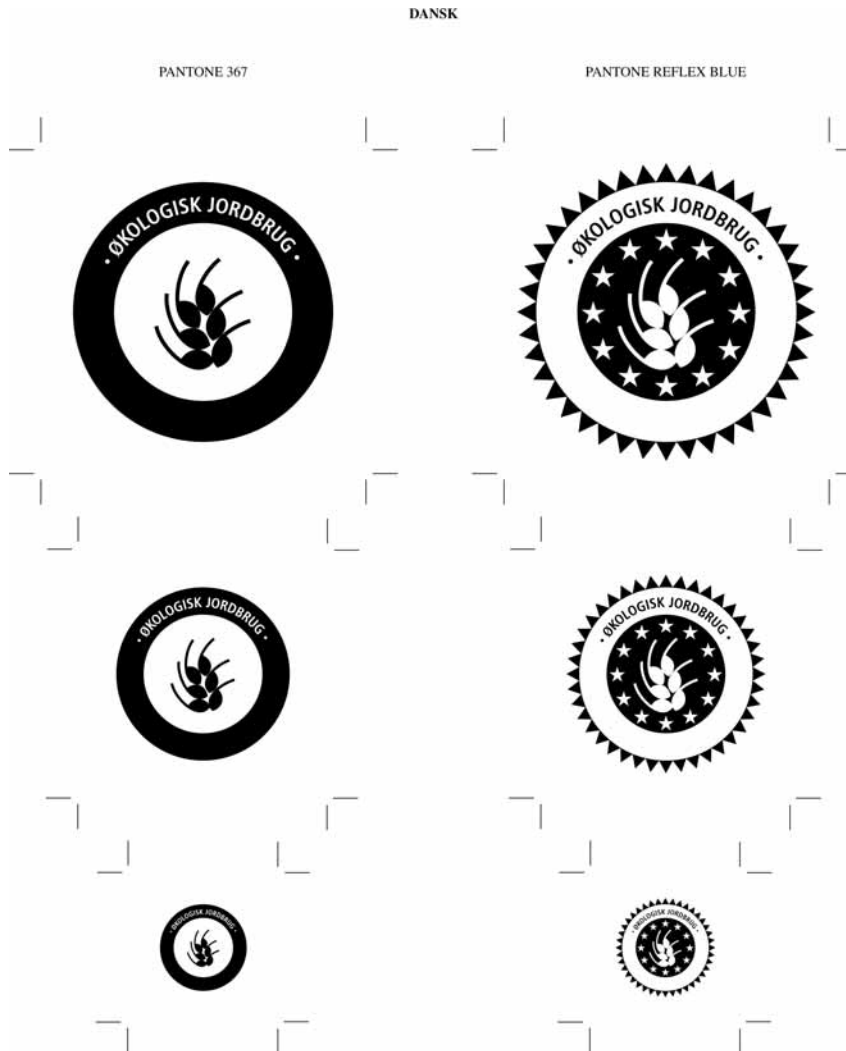
ESPAÑOL

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼M16

▼ M16

DEUTSCH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼ M16

DEUTSCH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼M16

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼M16

ENGLISH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼ M16

FRANÇAIS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼ M16

ITALIANO

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼ M16

NEDERLANDS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼ M16

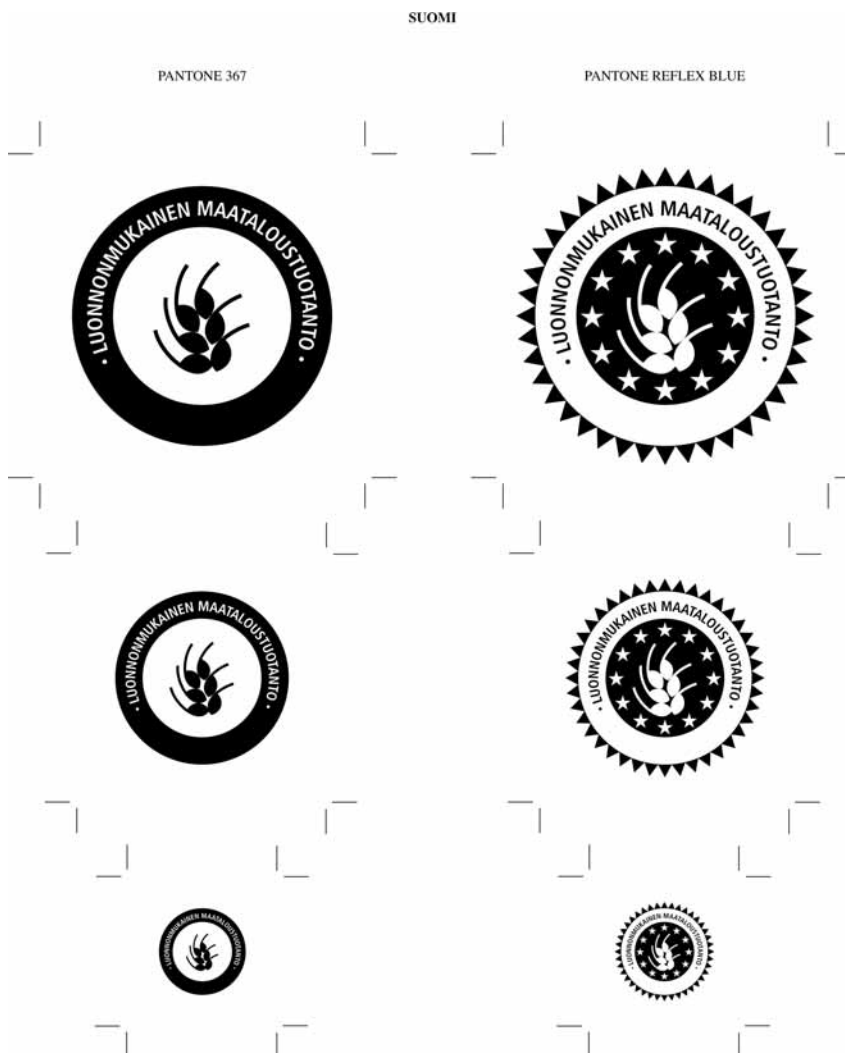
PORTUGUÊS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼M16

▼M16

SVENSKA

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

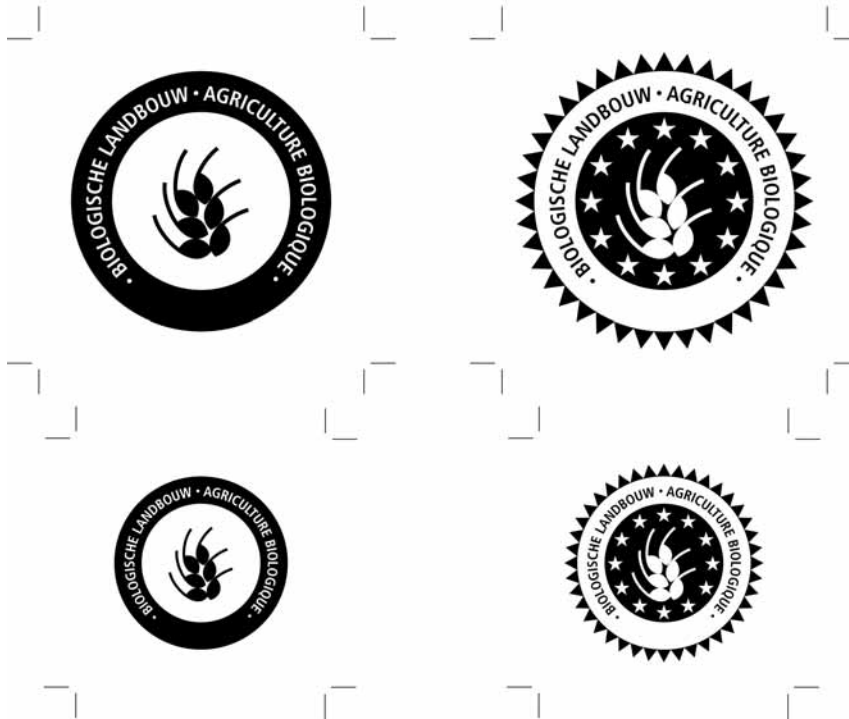
▼M16

— Przykłady połączenia języków omówione w B.3.2

NEDERLANDS/FRANÇAIS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼M16

SUOMI/SVENSKA

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼M16

FRANÇAIS/DEUTSCH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

▼**M16**

3.2. LINIE ZEWNĘTRZNE

3.3. POJEDYNCZY KOLOR: LOGO CZARNO-BIAŁE

▼**M16**

3.4. ARKUSZE PRÓBEK KOLORÓW

PANTONE NIEBIESKI ODBLASKOWY

PANTONE 367

▼ **M3**

ZALĄCZNIK VI

WPROWADZENIE

Do celów niniejszego Załącznika stosuje się następujące definicje:

1. składniki: substancje w rozumieniu art. 4 rozporządzenia, objęte ograniczeniami określonymi w art. 6 ust. 4 dyrektywy Rady 79/112/EWG z dnia 18 grudnia 1978 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do etykietowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych przeznaczonych na sprzedaż konsumentowi finalnemu ⁽¹⁾.
2. składniki pochodzenia rolniczego:
 - a) pojedyncze produkty rolne i produkty pozyskane z nich w wyniku właściwego mycia, czyszczenia, procesu obróbki termicznej i/lub mechanicznej i/lub procesów fizycznych prowadzących do zmniejszenia zawartości wilgoci w produkcie;
 - b) również produkty pozyskane z tych określonych w lit a) przez zastosowanie innych procesów wykorzystywanych w przetwórstwie spożywczym, o ile produkty te nie są traktowane jako dodatki do środków spożywczych lub aromaty zdefiniowane w pkt 5 lub 7 poniżej.
3. składniki pochodzenia nierolniczego: składniki inne niż składniki pochodzenia rolniczego i zaliczane do co najmniej jednej z poniższych kategorii:
 - 3.1. dodatki do środków spożywczych, w tym nośniki dodatków do środków spożywczych, zgodnie z definicją podaną w pkt 5 i 6 poniżej;
 - 3.2. aromaty, zgodnie z definicją podaną w pkt 7 poniżej;
 - 3.3. woda i sól;
 - 3.4. preparaty na bazie mikroorganizmów;
 - 3.5. minerały (w tym pierwiastki śladowe) i witaminy;
4. substancje pomocnicze dla przetwórstwa: substancje w rozumieniu art. 1 ust. 3 lit a) dyrektywy Rady 89/107/EWG ⁽²⁾ w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących dodatków do środków spożywczych dopuszczonych do użycia w środkach spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi;
5. dodatki do środków spożywczych: substancje w rozumieniu art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 89/107/EWG i objęte tą dyrektywą lub dyrektywą ogólną na mocy art. 3 ust. 1 dyrektywy 89/107/EWG;
6. nośniki, w tym nośniki w postaci rozpuszczalnika: dodatki do środków spożywczych stosowane do rozpuszczania, rozcieńczania, rozpraszania lub innego sposobu fizycznej modyfikacji dodatku do środków spożywczych, niemające wpływu na jego funkcję technologiczną, w celu ułatwienia przechowywania, zastosowania lub wykorzystania;
7. aromat: substancje i produkty w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 88/388/EWG z dnia 22 czerwca 1988 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących aromatów przeznaczonych do użytku w środkach spożywczych i materiałów źródłowych przeznaczonych do ich wytwarzania ⁽³⁾ i objętych tą dyrektywą.

ZASADY OGÓLNE

▼ **M42**

Sekcje A, B i C obejmują składniki i substancje pomocnicze dla przetwórstwa,

⁽¹⁾ Dz.U. L 33 z 8.2.1979, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 40 z 11.2.1989, str. 27.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 15.7.1988, str. 61.

▼ M42

które można stosować podczas przygotowywania środków spożywczych składających się zasadniczo z jednego lub więcej składników pochodzenia roślinnego oraz/lub pochodzenia zwierzęcego, określonych w art. 1 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem win objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1493/1999⁽¹⁾.

Produkty pochodzenia zwierzęcego, posiadające oznaczenie odnoszące się do ekologicznej metody produkcji, które zostały wyprodukowane zgodnie z prawem przed dniem, od którego stosuje się rozporządzenie Komisji (WE) nr 780/2006⁽²⁾, mogą być wprowadzane do obrotu do czasu wyczerpania zapasów.

Jeżeli dany środek spożywczy składa się ze składników pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, stosuje się zasady określone w art. 3 dyrektywy 95/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾.

▼ M47

Stosowanie następujących substancji zostanie ponownie poddane analizie przed dniem 31 grudnia 2010 r.:

- azotynu sodu i azotanu potasu w podsekcji A.1 pod kątem wycofania tych dodatków,
- dwutlenku siarki i dwusiarczynu potasu w podsekcji A.1,
- kwasu chlorowodorowego w podsekcji B przy przetwarzaniu sera Gouda, Edam, Maasdammer oraz Boerenkaas, Friese i Leidse Nagelkaas.

Ponowna analiza, o której mowa w tiret pierwszym, uwzględni wysiłki państw członkowskich mające na celu znalezienie bezpiecznych alternatyw dla azotynów/azotanów oraz ustanowienie programów edukacyjnych w zakresie alternatywnych metod przetwarzania i higieny przeznaczonych dla ekologicznych przetwórców/producentów mięsa.

▼ M3

► **M17** Nie naruszając odniesienia do jakiegokolwiek składnika w sekcji A i C lub jakiegokolwiek pomocy stosowanej w przetwórstwie w sekcji B, przeprowadza się wszelkie praktyki przetwórcze, takie jak wędzenie, oraz wszelkie składniki oraz taka pomoc stosowana w przetwórstwie są używane jedynie zgodnie z odpowiednim prawodawstwem wspólnotowym i/lub ustawodawstwem krajowym, zgodnymi z Traktatem, a w przypadku ich braku, zgodnie z zasadami dobrej praktyki wytwórczej. ◀ Dodatki są stosowane przede wszystkim zgodnie z przepisami dyrektywy 89/107/EWG, a we odpowiednich sytuacjach, zgodnie z przepisami dowolnej dyrektywy ogólnej, na mocy w art. 3 ust 1 dyrektywy 89/107/EWG; aromaty są stosowane zgodnie z przepisami dyrektywy 88/388/EWG, a rozpuszczalniki zgodnie z przepisami dyrektywy Rady 88/344/EWG z dnia 13 czerwca 1988 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie rozpuszczalników ekstrakcyjnych stosowanych w produkcji środków spożywczych i składników żywności⁽⁴⁾.

▼ M17

SEKCJA A — SKŁADNIKI POCHODZENIA NIEROLNICZEGO (OKREŚLONE W ART. 5 UST. 3 LIT. c) I ART. 5 UST. 5a LIT. d) ROZPORZĄDZENIA (EWG) nr 2092/91)

▼ M42

A.1. Dodatki do żywności, w tym nośniki

Kod	Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
E 153	Węgiel drzewny		X	Ser kozi z popiołem Ser Morbier

⁽¹⁾ Dz.U. L 179 z 14.7.1999, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 137 z 25.5.2006, str. 9.

⁽³⁾ Dz.U. L 61 z 18.3.1995, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 157 z 24.6.1988, str. 28.

▼ **M42**

Kod	Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
▼ M47 E 160b	Annato, biksyna, norbiksyna		X	Ser Red Leicester, ser Double Gloucester, Cheddar ser Mimolette
▼ M42 E 170	Węglan wapnia	X	X	Nie stosować do barwienia lub wzbogacania produktów w wapń
E 220 lub E 224	Dwutlenek siarki Dwusiarczyn potasu	X X	X X	W winach owocowych (*) bez dodatku cukru (włączając jabłecznik i wino z gruszek) lub w miodzie pitnym: 50 mg (e) W przypadku jabłecznika i wina z gruszek z dodatkiem cukrów lub zagęszczonego soku owocowego po fermentacji: 100 mg (e) (e) Najwyższe dopuszczalne poziomy bez względu na źródło, wyrażone jako SO ₂ w mg/l. (*) W tym kontekście „wino owocowe” definiuje się jako wino zrobione z owoców innych niż winogrona.
E 250 lub E 252	Azotyn sodu Azotan potasu		X X	Produkty mięsne (2) dla E 250: indykatorywna ilość wprowadzana wyrażona jako NaNO ₂ : 80 mg/kg dla E 252: indykatorywna ilość wprowadzana wyrażona jako NaNO ₃ : 80 mg/kg dla E 250: Maksymalna ilość pozostałości wyrażona jako NaNO ₂ : 50 mg/kg dla E 252: maksymalna ilość pozostałości wyrażona jako NaNO ₃ : 50 mg/kg
E 270	Kwas mlekowy	X	X	
E 290	Dwutlenek węgla	X	X	
E 296	Kwas jabłkowy	X		
E 300	Kwas askorbinowy	X	X	Produkty mięsne (1)
E 301	Askorbinian sodu		X	Produkty mięsne w związku z azotynami i azotanami (1)
E 306	Ekstrakt bogaty w tokoferol	X	X	Przeciwutleniacz w tłuszczach i olejach
E 322	Lecytyny	X	X	Przetwory mleczne (1)
E 325	Mleczan sodu		X	Produkty na bazie mleka i produkty mięsne
E 330	Kwas cytrynowy	X		
E 331	Cytryniany sodu		X	
E 333	Cytryniany wapnia	X		

▼ **M42**

Kod	Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
E 334	Kwas winowy (L(+)-)	X		
E 335	Winiany sodu	X		
E 336	Winiany potasu	X		
E 341 (i)	Fosforan monowapniowy	X		Środek spulchniający w mące z dodatkiem proszku do pieczenia
E 400	Kwas alginowy	X	X	Produkty na bazie mleka (1)
E 401	Alginian sodu	X	X	Produkty na bazie mleka (1)
E 402	Alginian potasu	X	X	Produkty na bazie mleka (1)
E 406	Agar	X	X	Produkty na bazie mleka i produkty mięsne (1)
E 407	Karagen	X	X	Produkty na bazie mleka (1)
E 410	Mączka chleba świętojańskiego	X	X	
E 412	Guma guar	X	X	
E 414	Guma arabska	X	X	
E 415	Guma ksantanowa	X	X	
E 422	Gliceryna	X		W ekstraktach roślinnych
E 440 (i)	Pektyna	X	X	Produkty na bazie mleka (1)
E 464	Hydroksypropylometyloceluloza	X	X	Materiał do kapsułkowania kapsułek

▼ **M47**

E 500	Węglany sodu	X	X	„Dulce de leche” (*) masło z kwaśnej śmietany i ser z kwaśnego mleka (1) (*) „Dulce de leche” lub „Confiture de lait ” odnosi się do miękkiej, słodkiej, brązowej śmietany zrobionej z osłodzonego i zagęszczonego mleka
-------	--------------	---	---	---

▼ **M42**

E 501	Węglany potasu	X		
E 503	Węglany amonu	X		
E 504	Węglany magnezu	X		
E 509	Chlorek wapnia		X	Koagulacja mleka
E 516	Siarczan wapnia	X		Nośnik
E 524	Wodorotlenek sodu	X		Zabezpieczenie powierzchni „Laugengebäck”
E 551	Dwutlenek krzemu	X		Środek przeciwzbrylający dla ziół i przypraw
E 553b	Talk	X	X	Środek do powlekania produktów mięsnych
E 938	Argon	X	X	

▼ **M42**

Kod	Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
E 939	Hel	X	X	
E 941	Azot	X	X	
E 948	Tlen	X	X	

(¹) Ograniczenia dotyczą tylko produktów zwierzęcych.

(²) Ten dodatek może być stosowany tylko wtedy, gdy w sposób wymagany przez właściwe władze udowodniono, że nie istnieje technologiczna alternatywa, która dawałaby takie same gwarancje sanitarne i/lub pozwalała zachować specyficzne cechy produktu.

▼ **M3**

A.2. Aromaty w rozumieniu dyrektywy 88/388/EWG

Substancje i produkty w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. b) ppkt i) i art. 1 ust. 2 lit. c) dyrektywy 88/388/EWG etykietowane jako naturalne substancje zapachowe lub naturalne preparaty zapachowe, zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. d) i ust. 2 tej dyrektywy.

A.3. Woda i sól

Woda pitna

Sól (zawierająca jako główny składnik chlorek sodu lub potasu), zazwyczaj stosowana w przetwórstwie spożywczym.

▼ **M42**

A.4. Preparaty na bazie mikroorganizmów

Jakiegokolwiek preparaty na bazie mikroorganizmów stosowane zwyczajowo w przetwórstwie spożywczym, z wyjątkiem mikroorganizmów modyfikowanych genetycznie w rozumieniu dyrektywy 2001/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (¹).

▼ **M12**

A.5. Minerale (wraz z elementami śladowymi), witaminy, aminokwasy oraz inne związki azotowe

Minerale (wraz z elementami śladowymi), witaminy, aminokwasy oraz inne związki azotu, dozwolone, o ile ich użycie jest wymagane w środkach spożywczych, w skład których wchodzi.

▼ **M42**

A.6. Stosowanie określonych barwników do oznaczania produktów

W przypadku, kiedy do pieczętowania jaj stosuje się barwniki, obowiązuje art. 2 ust. 9 dyrektywy 94/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (²).

SEKCJA B — SUBSTANCJE POMOCNICZE DLA PRZETWÓRSTWA I INNE PRODUKTY, KTÓRE MOŻNA STOSOWAĆ W PRZETWÓRSTWIE SKŁADNIKÓW POCHODZENIA ROŚLINNEGO Z PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ, OKREŚLONE W ART. 5 UST. 3 LIT. D) I ART. 5 UST. 5A LIT. e) ROZPORZĄDZENIA (EWG) NR 2092/91

Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
Woda	X	X	Woda pitna w rozumieniu dyrektywy Rady 98/83/WE (*)
Chlorek wapnia	X		Koagulator
Węglan wapnia	X		
Wodorotlenek wapnia	X		
Siarczan wapnia	X		Koagulator

(¹) Dz.U. L 106 z 17.4.2001, str. 1.

(²) Dz.U. L 237 z 10.9.1994, str. 13.

▼ **M42**

Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
Chlorek magnezu (lub nigari)	X		Koagulator
Węglan potasu	X		Suszenie winogron
Węglan sodu	X		Produkcja cukru/cukrów

▼ **M47**

Kwas mlekowy		X	Do regulacji pH w kąpieli solankowej przy produkcji serów ⁽¹⁾
Kwas cytrynowy	X	X	Do regulacji pH w kąpieli solankowej przy produkcji serów ⁽¹⁾ Produkcja oleju i hydroliza skrobi ⁽²⁾

▼ **M42**

Wodorotlenek sodu	X		Produkcja cukru/cukrów Produkcja oleju otrzymywanego z materiału siewnego rzepaku (<i>Brassica spp</i>)
-------------------	---	--	--

▼ **M47**

Kwas siarkowy	X	X	Produkcja żelatyny ⁽¹⁾ Produkcja cukru(-ów) ⁽²⁾
Kwas chlorowodorowy		X	Produkcja żelatyny Do regulacji pH w kąpieli solankowej przy produkcji serów Gouda, Edam, Maasdammer oraz Boerenkaas, Friese i Leidse Nagelkaas
Wodorotlenek amonu		X	Produkcja żelatyny
Nadtlenek wodoru		X	Produkcja żelatyny

▼ **M42**

Izopropanol (2-propanol)	X		W procesie krystalizacji w wytwarzaniu cukru, zachowując przepisy dyrektywy Rady 88/344/EWG dla okresu wygasającego dnia 31 grudnia 2006 r.
Dwutlenek węgla	X	X	
Azot	X	X	
Alkohol etylowy	X	X	Rozpuszczalnik
Kwas garbnikowy	X		Środek wspomagający filtrację
Białko jaja	X		
Kazeina	X		
Żelatyna	X		
Karuk	X		
Oleje roślinne	X	X	Środki natłuszczające, przeciwprzyczepne i przeciwpieniące

▼ **M42**

Nazwa	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia roślinnego	Przygotowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego	Specjalne warunki
Dwutlenek krzemu w postaci żelu lub zawiesiny koloidalnej	X		
Węgiel aktywowany	X		
Talk	X		Zgodnie ze szczegółowymi kryteriami czystości dla dodatku do żywności E 553b
Bentoniet	X	X	Środek zwiększający lepkość miodu pitnego (1) Zgodnie ze szczegółowymi kryteriami czystości dla dodatku do żywności E 558
Kaolien	X	X	Propolis (1) Zgodnie ze szczegółowymi kryteriami czystości dla dodatku do żywności E 559

▼ **M47**

Celuloza	X	X	Produkcja żelatyny (1)
Ziemia okrzemkowa	X	X	Produkcja żelatyny (1)
Perlit	X	X	Produkcja żelatyny (1)

▼ **M42**

Łupiny orzechów laskowych	X		
Mączka ryżowa	X		
Wosk pszczeli	X		Środek przeciwprzyczepny
Wosk karnauba	X		Środek przeciwprzyczepny

(1) Ograniczenia dotyczą tylko produktów zwierzęcych.

► **M47** Preparaty mikroorganizmów i enzymy:

Wszelkie preparaty na bazie mikroorganizmów i enzymów stosowane jako substancje pomocnicze w przetwórstwie spożywczym z wyjątkiem mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie i z wyjątkiem enzymów otrzymanych z „organizmów zmodyfikowanych genetycznie” w rozumieniu dyrektywy 2001/18/WE (*). ◀

► **M47** (2) Ograniczenia dotyczą tylko produktów roślinnych. ◀

(*) Dz.U. L 330 z 5.12.1998, str. 32.

▼ **M19**

SEKCJA C — SKŁADNIKI POCHODZENIA ROLNICZEGO NIEPRODUKOWANE METODAMI EKOLOGICZNYMI, OKREŚLONE W ART. 5, UST. 4 ROZPORZĄDZENIA EWG nr 2092/91

C.1. Nieprzetworzone produkty roślinne oraz produkty z nich pozyskane w wyniku procesów określonych w definicji 2 a) wprowadzenia do tego załącznika:

C.1.1. Jadalne owoce, orzechy i nasiona:

żołędzie	<i>Quercus</i> spp.
orzechy kola	<i>Cola acuminata</i>
agrest	<i>Ribes uva-crispa</i>
maracuja (owoc męczennicy)	<i>Passiflora edulis</i>
maliny (suszone)	<i>Rubus ideaus</i>
porzeczki czerwone (suszone)	<i>Ribes rubrum</i>

▼M19

C.1.2. Jadalne przyprawy i zioła:

gałka muszkatołowa	<i>Myristica fragrans</i> , tylko do 31.12.2000
pieprz czarny	<i>Piper nigrum</i> , tylko do 30.4.2001
pieprz (peruwiański)	<i>Schinus molle</i> L.
nasiona chrzanu	<i>Armoracia rusticana</i>
galgant mniejszy	<i>Alpinia officinarum</i>
krokosz barwierski	<i>Cartamus tinctorius</i>
ziele rukwi wodnej	<i>Nasturtium officinale</i>

C.1.3. Różne:

głony, włącznie z osterą morską, dopuszczone do przygotowywania środków spożywczych

C.2. Produkty roślinne przetworzone zgodnie z definicją określoną w pkt 2 lit. b) wprowadzenia do załącznika

C.2.1. Tłuszcze i oleje, rafinowane lub nierafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie, pozyskane z innych roślin niż:

kakao	<i>Theobroma cacao</i>
kokos	<i>Cocos nucifera</i>
oliwki	<i>Olea europaea</i>
słoneczniki	<i>Helianthus annuus</i>
palma	<i>Elaeis guineensis</i>
rzepak	<i>Brassica napus, rapa</i>
krokosz barwierski	<i>Cartamus tinctorius</i>
sezam	<i>Sesazum indicum</i>
soja	<i>Glycine max</i>

C.2.2. Następujące cukry, skrobia; inne produkty ze zbóż i bulw:

cukier buraczany, jedynie do dnia 1.4.2003 r.

fruktoza

papier ryżowy

bezdrożdżowy papier chlebowy

skrobia z ryżu i kukurydzy woskowej, niemodyfikowana chemicznie

C.2.3. Przepisy różne:

kolendra wędzona *Coriandrum sativum*, jedynie do dnia 31.12.2000 r.

białka grochu *Pisum spp.*

rum: uzyskiwany tylko z soku trzciny cukrowej

kirsch przygotowany na bazie owoców i przypraw, określonych w załączniku część A.2.

mieszanki nasion dopuszczonych do zwykłej produkcji środków spożywczych, nadające kolor i właściwości smakowe wyrobom cukierniczym, tylko do produkcji „Gummi Bärchen”, jedynie do dnia 30.9.2000 r.

następujące mieszanki pieprzu: *Piper nigrum*, *Schinus molle* i *Schinus terebinthifolium*, tylko do dnia 31.12.2000 r.

▼M19

C.3. Produkty zwierzęce:

organizmy wodne, nie pochodzące z akwakultur i dopuszczone do przygotowywania środków spożywczych

maślanka w proszku tylko do dnia 31.8.2000 r.

żelatyna

miód tylko do dnia 28.2.2000 r.

laktoza tylko do dnia 31.8.2000 r.

serwatka w proszku, *herasuola*"

▼M22

obudowy

► **M30** ————— ◀

▼ **M15**

ZAŁĄCZNIK VII

Maksymalna liczba zwierząt na hektar Klasa lub gatunek	Maksymalna liczba zwierząt na hektar odpowiadająca 170 kg N/ha/rok
Koniowate w wieku powyżej szóstego miesiąca życia	2
Cielęta opasowe	5
Pozostałe zwierzęta zaliczane do bydła w wieku poniżej jednego roku	5
Byki w wieku od jednego roku do dwóch lat	3,3
Jałówki w wieku od jednego roku do dwóch lat	3,3
Byki dwuletnie i starsze	2
Jałówki przeznaczone do rozrodu	2,5
Jałówki na opas	2,5
Krowy mleczne	2
Krowy mleczne wycofane ze stada	2
Pozostałe krowy	2,5
Samice królików hodowlanych	100
Owce maciorki	13,3
Kozy	13,3
Prosięta	74
Maciory	6,5
Tuczniki	14
Pozostałe świnię	14
Brojlery	580
Kury nioski	230

▼ **M15***ZAŁĄCZNIK VIII*

Minimalna powierzchnia pomieszczeń i przestrzeni otwartych oraz inne cechy pomieszczeń odpowiednie dla różnych gatunków i rodzajów produkcji

1. BYDŁO, OWCE I ŚWINIE

	Powierzchnia pomieszczeń (wewnętrzna netto dostępna dla zwierząt)		Powierzchnia wybiegu, z wyłączeniem past- wisk (zewnętrzna)
	minimalna waga żywej w kg	m ² /sztukę	m ² /sztukę
Bydło przeznaczone do roz- rodu i opasowe oraz konio- wate	do 100	1,5	1,1
	do 200	2,5	1,9
	do 350	4,0	3
	ponad 350	5, minimum 1 m ² /100 kg	3,7, minimum 0,75 m ² / 100 kg
Krowy mleczne	6		4,5
Buhaje hodowlane	10		30
Owce i kozy		1,5 (owca/koza)	2,5
		0,35 (jagnięta/koźłeta)	2,5 przy 0,5 na jagnię/koźłę
Maciory z prosiętami do 40 dnia życia		7,5 dla maciory	2,5
Tuczniaki	do 50	0,8	0,6
	do 85	1,1	0,8
	do 110	1,3	1
Prosięta	powyżej 40 dnia życia i do 30 kg	0,6	0,4
Świnie przeznaczone do roz- rodu		2,5 samica	1,9
		6,0 samiec	8,0

▼ **M15**

2. DRÓB

	Powierzchnia pomieszczeń (wewnętrzna netto dostępna dla zwierząt)			Powierzchnia wybiegu (ilość m ² dostępnych ro- tacyjnie na sztukę)
	liczba ptaków/m ²	długość grzędy w cm/ sztukę	gniazdo	
Kury nioski	6	18	8 niosek na gniazdo lub w przypadku wspólnego gniazda 120 cm ² /ptaka	4, z zachowaniem li- mitu 170 kg N/ha/rok
Drób na tucz (w stac- jonarym kurniku)	10, maksymalnie 21 kg wagi żywej/m ²	20 (tylko dla perlic- zek)		4 – broilery i perliczki 4,5 kaczki 10 indyki 15 gęsi dla wszystkich tych gatunków z zachowaniem limitu 170 kg N/ha/rok
Drób na tucz w ruchomych kojcach	16 (*) w ruchomych kurnikach, maksy- malnie 30 kg wagi żywej/m ²			2,5, z zachowaniem li- mitu 170 kg N/ha/rok

(*) Tylko w przypadku ruchomych kurników o powierzchni podłogi nieprzekraczającej 150 m², niezamykanych na noc.